

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2022

การแสดงพระราชทานประกอบขบวนร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราช
เจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานอภัย
พิทักษ์บรรพชาลงกรณมหาวิทยาลัย

ฉนวนวรรณ นุ่มกลิ่น
คณะศิลปกรรมศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

 Part of the [Dance Commons](#)

Recommended Citation

นุ่มกลิ่น, ฉนวนวรรณ, "การแสดงพระราชทานประกอบขบวนร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานอภัยพิทักษ์บรรพชาลงกรณมหาวิทยาลัย" (2022). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 6306.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/6306>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PERFORMANCES OF THE BESTOWED ACCOMPANIMENT TO THE
COMPOSITION OF HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN IN
PIPHAT DUEKDAMBAN AT CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai Dance
Department of Dance
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
Chulalongkorn University
Academic Year 2022
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ใน
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
ฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

น.ส.ธมนวรรณ นุ่มกลิ่น

สาขาวิชา

นาฏยศิลป์ไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร ปิณฑสันต์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีนสา วศินารมณ)

ฉมนวรรณ นุ่มกลิ่น : การแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (THE PERFORMANCES OF THE BESTOWED ACCOMPANIMENT TO THE COMPOSITION OF HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN IN PIPHAT DUEKDAMBAN AT CHULALONGKORN UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์

วิทยานิพนธ์หัวข้อ การแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ผู้วิจัยใช้กระบวนการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนร่วมในงาน ตลอดจนสังเกตการณ์ และร่วมแสดงในงานดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือการบรรเลงวงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ และการบรรเลงวงดนตรีไทยวงสายใยจามจุรี ประกอบบทพระราชนิพนธ์ การแสดงประกอบบทพระราชนิพนธ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2565 มีทั้งหมด 12 ชุดการแสดง โดยในปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ภาควิชานาฏศิลป์ ได้รับมอบหมายจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ดำเนินการออกแบบ และจัดการแสดงประกอบบทพระราชนิพนธ์ รวมทั้งสิ้น 5 ชุดการแสดง การแสดงประกอบบทพระราชนิพนธ์ ให้ความบันเทิง และแฝงข้อคิดเตือนใจผู้ชมให้นำไปปฏิบัติตนได้อย่างทันสมัยตลอดเวลา พระองค์ท่านโปรดให้ใส่สำเนียงเพลงออกภาษา ในการประพันธ์ดนตรี และทรงพระราชทาน พระราชวินิจฉัย ตลอดการแสดง แนวดนตรีเน้นการประพันธ์เพลง ร่วมสมัย ผสมผสานเพลงไทยเดิมของโบราณกับประพันธ์ขึ้นใหม่ ร่วมกับวงดนตรีสากล ซิยูแบรด์ การแสดงประกอบบทพระราชนิพนธ์ ตีความตามบท และเลือกนำเสนอในฉากที่มีเนื้อหาโดดเด่น มีทั้งการแสดงทั้งเรื่อง ได้แก่ นเรนทราทิตย์ : วีรกรรมผู้ทรงคุณธรรม การแสดงบางช่วง ได้แก่ เพลงภาษาพาสุนัข และรูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ การแสดงระบำตอนท้าย ได้แก่ เทียวไปในแดนขาว การออกแบบท่ารำประกอบการแสดง มีทั้งรำใช้บท และสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นใหม่ โดยทุกขั้นตอนการสร้างงานอยู่ในพระราชวินิจฉัย และการกำกับของกรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโดยตลอด นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ที่ทรงมีพระเมตตาพระราชทานบทพระราชนิพนธ์ และการแสดงประกอบ แสดงถึงพระอัจฉริยภาพอันสูงยากที่จะเปรียบได้ การแสดงประกอบบทพระราชนิพนธ์นับว่ามีคุณค่าทางด้านวิชาการ การดำเนินชีวิต และสามารถนำข้อคิดไปพัฒนานตนเองได้ตลอดเวลา อย่างไม่ล้าสมัย

สาขาวิชา นาฏศิลป์ไทย
ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6480020035 : MAJOR THAI DANCE

KEYWORD: THE PERFORMANCES OF THE BESTOWED ACCOMPANIMENT TO THE COMPOSITION
OF HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN IN PIPHAT
DUEKDAMBAN AT CHULALONGKORN UNIVERSITY

Thamonwan Numklin : THE PERFORMANCES OF THE BESTOWED ACCOMPANIMENT TO
THECOMPOSITION OF HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN IN PIPHAT
DUEKDAMBAN AT CHULALONGKORN UNIVERSITY. Advisor: Assoc. Prof. ANUKOON
ROTJANASUKSOMBOON, Ph.D.

The thesis titled "Royal Performances Accompanying the Royal Compositions in Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's Ancient Pi Phat Performance at Chulalongkorn University aimed to study the process of designing royal performances to accompany the royal compositions between 2016 and 2022. The researcher gathered information from documents, research work, interviews with participants, direct observations, and personal involvement in the event. It was discovered that the Ancient Pi Phat performance was divided into two parts: the execution of traditional Thai music and the royal performances accompanying the royal compositions. Performances accompanying royal compositions from 2007 to 2022 comprised a total of 12 performance sets. From 2016 to 2022, the Department of Dramatic Arts was commissioned by Chulalongkorn University to design and manage five sets of performances. These performances, while being entertaining, also convey meaningful messages and provoke thoughtful reflection among the audience, prompting them to adapt and keep up with modern times. Her Royal Highness laid emphasis on the pronunciation in musical compositions and bestowed royal remarks throughout the performances. The musical direction emphasized contemporary compositions that interwove elements of traditional Thai music with newly composed pieces, in collaboration with the international band "CU Brand". Performances accompanying the royal compositions interpret the scripts and select scenes with notable content. These include full story performances such as "Narentharathip", segmental performances like "Fun Language" and "Ancient Hero's Stone Carving", and specific scenes like "Travel to the Land of Chava". The choreography of the performances includes both traditional dances and newly created movements. Every stage of the work creation is under the royal decree and direction of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn. This ongoing guidance reflects the greatest gratitude, showing her mercy, her bestowal of the royal compositions, and the accompanying performances. It demonstrates her unmatched, high-level artistic skills.

Field of Study: Thai Dance
Academic Year: 2022

Student's Signature
Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์การแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาสติกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ทุกท่าน บุคลากร และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่คอยให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนให้ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้แล้วเสร็จโดยสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้ความรู้ คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนผู้วิจัยในทุก ๆ ขั้นตอนตลอดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเสร็จโดยสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ผู้ให้ความรู้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางให้ผู้วิจัยทั้งในด้านทฤษฎี และปฏิบัติ ตลอดจนแนวทางการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพรรณิ บุญเพ็ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มალიณี อาชายุทธการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีนี วศินารมณ อาจารย์ ดร. ศักย์กวิน ศิริวัฒนกุล อาจารย์ ดร. ณัฐกานต์ บุญศิริ อาจารย์ ดร. ขวัญแก้ว ประสานพานิช อาจารย์ ดร. จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม และนางสาวธิดามาศ ผลไม้ ที่คอยให้ความรู้ และชี้แนะแนวทางในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่สาว และบุคคลอันเป็นที่รักในครอบครัวของผู้วิจัยทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนในการศึกษาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด อีกทั้งยังเป็นกำลังใจสำคัญให้ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบคุณกัลยาณมิตรที่ดีทุกท่าน เพื่อนร่วมชั้นเรียนในระดับปริญญาโท รุ่นพี่ รุ่นน้องทุกท่าน และบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวมาในข้างต้น ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจกันตลอดเสมอมา ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจทุกท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ธมนวรรณ นุ่มกลิ่น

สารบัญ

หน้า

.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
1.4 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	8
2.2 บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2565	11
2.2.1. การแสดงพระราชทาน ชุด “อาซั่ม” ในปี พ.ศ. 2550	11
2.2.2 การแสดงพระราชทาน ชุด “ออกกระบำนางโคปี และระบำอ่าบั้ง” ในปี พ.ศ.2552.....	13

2.2.3 การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋ับนางจีน ตอนทำครัว” ในปี พ.ศ. 2553	17
2.2.4 การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร – กษัตริย์” ในปี พ.ศ. 2554	20
2.2.5 การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ. 2555	22
2.2.6 การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่องปกอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ในปี พ.ศ.2556.....	25
2.2.7 การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้ยโส” ในปี พ.ศ. 2557	31
2.2.8 การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ใน ปี พ.ศ. 2559	34
2.2.9 การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561	38
2.2.10 การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562	44
2.2.11 การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ” ในปี พ.ศ. 2563	48
2.2.11 การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565.....	51
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
2.3.1 การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย วุฒิชัย เรืองศักดิ์.....	57
2.3.2 แนวทางและวิธีการผสมผสานดนตรีไทยและดนตรีสากลในบทเพลง “เกษตร-กษัตริย์” บทเพลงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี โดย ชูวิทย์ ยุระยง วิษณุลัมพก์ เหล่าวานิช และสกา รุ่ง สาย บุญมี.....	58
2.3.3 การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง	59
2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	59
2.4.1 ทฤษฎีนาฏประดิษฐ์.....	59
2.4.2 ทฤษฎี 5 M.....	62

สรุปบทที่ 2	63
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	66
3.1 การวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย	67
3.1.2 การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น	67
3.1.3 ตารางการดำเนินงานวิจัย	67
3.2 การค้นคว้าหาข้อมูล	68
3.3 การสัมภาษณ์	69
3.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	69
3.3.2 ผู้แสดง	69
3.4 การสังเกตการณ์	70
3.4.1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม	70
3.4.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม	73
สรุปบทที่ 3	74
บทที่ 4 วิเคราะห์การออกแบบการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปีพาทย์ดึกดำ บรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	75
4.1 ลำดับรายการแสดงบนเวที ในการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565	76
4.1.1 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2559	76
4.1.2 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2561	77
4.1.3 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2562	77
4.1.4 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2565	78
4.2 กระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559	79
4.2.1 การบรรจุเพลงประกอบการแสดง	79

4.2.2 การออกแบบการแสดง.....	81
4.3 การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561.....	99
4.3.1 การบรรจุเพลงประกอบการแสดง	99
4.3.2 การออกแบบการแสดง.....	101
4.4 การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ.2562.....	111
4.4.1 การบรรจุเพลงประกอบการแสดง	111
4.4.2 การออกแบบการแสดง.....	113
4.6 การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565.....	122
4.6.1 การบรรจุเพลงประกอบการแสดง	122
4.6.2 การออกแบบการแสดง.....	124
สรุปบทที่ 4	129
บทที่ 5 สรุป และอภิปรายผล	135
ข้อเสนอแนะ	142
บรรณานุกรม	143
ภาคผนวก 1.....	145
ภาคผนวก 2.....	147
ภาคผนวก 3.....	155
ภาคผนวก 4.....	166
ภาคผนวก 5.....	172
ภาคผนวก 6.....	185
ภาคผนวก 7.....	197
ประวัติผู้เขียน	205

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางการดำเนินงานวิจัย ในช่วง พ.ศ. 2564.....	67
ตารางที่ 2 ตารางการดำเนินงานวิจัย ในช่วง พ.ศ. 2565.....	68
ตารางที่ 3 ตารางการดำเนินงานวิจัย ในช่วง พ.ศ. 2565.....	68
ตารางที่ 4 ตารางการจำแนกรูปแบบของการแสดงพระราชทาน	132

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2559.....	9
ภาพที่ 2 ภาพงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2561.....	11
ภาพที่ 3 การแสดงพระราชทาน ชุด “อาชีวะ” ในปี พ.ศ. 2550.....	13
ภาพที่ 4 การแสดงพระราชทาน ชุด “ออกกระบำนางโคปี และระบำอ่าบัง” ในปี พ.ศ. 2552.....	16
ภาพที่ 5 การแสดงพระราชทาน ชุด “ออกกระบำนางโคปี และระบำอ่าบัง” ในปี พ.ศ. 2552.....	16
ภาพที่ 6 การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋ับนางจีน ตอนทำครัว” ในปี พ.ศ.2553.....	17
ภาพที่ 7 ฝั่ปามหามิตร สิ่งสภิตอยู่บนยอดต้นกร่าง	19
ภาพที่ 8 การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋ับนางจีน ตอนทำครัว” ในปี พ.ศ. 2553	19
ภาพที่ 9 การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ในปี พ.ศ. 2554.....	22
ภาพที่ 10 การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ. 2555	23
ภาพที่ 11 การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ.2555.....	25
ภาพที่ 12 การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่องปกกะเยียง(ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ในปี พ.ศ. 2556	27
ภาพที่ 13 การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่องปกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ในปี พ.ศ. 2556	31
ภาพที่ 14 การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้ยโส” ในปี พ.ศ. 2557	32
ภาพที่ 15 การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้ยโส” ในปี พ.ศ. 2557	34
ภาพที่ 16 การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559	35
ภาพที่ 17 การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559	38

ภาพที่ 18 การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสนุก” ในปี พ.ศ. 2561	40
ภาพที่ 19 การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสนุก” ในปี พ.ศ. 2561	43
ภาพที่ 20 การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562.....	45
ภาพที่ 21 การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562.....	48
ภาพที่ 22 การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าสุริยวงศาธิบดี” ในปี พ.ศ. 2563.....	49
ภาพที่ 23 การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าสุริยวงศาธิบดี” ในปี พ.ศ. 2563.....	51
ภาพที่ 24 วงปีพาทย์ชาว(กาเมลัน) สำนักการสังคีต กรมศิลปากร	52
ภาพที่ 25 การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565	53
ภาพที่ 26 การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565	56
ภาพที่ 27 เว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	69
ภาพที่ 28 ผู้วิจัยได้ร่วมแสดงการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสนุก” ในปี พ.ศ. 2561 (คนที่ 3 นับจากทางด้านซ้าย).....	70
ภาพที่ 29 ผู้วิจัยได้ร่วมแสดงการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562	71
ภาพที่ 30 ผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน และร่วมแสดงการแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าสุริยวงศาธิบดี” ในปี พ.ศ. 2563 (คนริมสุดทางด้านขวา)	71
ภาพที่ 31 ผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565 (คนที่ 4 นับจากทางด้านซ้าย).....	72
ภาพที่ 32 ผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก” ในปี พ.ศ. 2566	72
ภาพที่ 33 เว็บไซต์ของสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	73
ภาพที่ 34 เว็บไซต์ Youtube ของสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	73

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสืบสาน ทุนบำรุง ศิลปวัฒนธรรมของไทยให้คงอยู่สืบไป โดยได้รับเกียรติจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้ารับการศึกษาคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกทั้งพระองค์ทรงมีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของไทยเป็นอย่างมาก และทรงให้ความสนพระทัย เกี่ยวกับองค์ความรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้ดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริม ทุนบำรุง เผยแพร่ วัฒนธรรม และองค์ความรู้ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจัดตั้งโครงการดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2528

โครงการดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูการแสดงดนตรีปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเยาวชนคนรุ่นหลังได้เรียนรู้ และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะในแขนงนี้ อีกทั้งการจัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองในวาระโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร(รัชกาลที่ 9) ทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ ในปี พ.ศ. 2530 อีกทั้งยังเป็นการวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้อนุมัติให้มีการจัดตั้งโครงการดังกล่าว เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในเหตุการณ์วาระสำคัญ โดยได้มีการจัดแสดงครั้งแรกเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2530

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดงานการแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - ปัจจุบัน โดยได้จัดทำการแสดงดนตรีไทย และการแสดงในรูปแบบต่างๆ อาทิ การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ละครดึกดำบรรพ์ ระบำในละครดึกดำบรรพ์ และการแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นต้น

บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีแนวคิดริเริ่มขึ้นในภายที่ได้ร่วมทรงดนตรีกับงานปี่พาทย์ดีดคำบรรพ์มาเป็นระยะเวลานาน ทรงมีพระราชดำริพระราชนิพนธ์บทเพลงในการขับร้องและร่วมบรรจุเพลงกับอาจารย์ ดร.สิริชัยชาญ ฝักจำรูญ และคณะดนตรีบ้านปลายเนิน อีกทั้งได้จัดทำการแสดงที่เป็นไปตามบทพระราชนิพนธ์ ซึ่งในแต่ละปีสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจะทรงพระราชนิพนธ์บทที่แตกต่างกันไป แฝงข้อคิดคติเตือนใจให้ผู้ชม อีกทั้งยังทรงพระราชนิพนธ์การแสดงในสำเนียงเพลงต่าง ๆ อาทิ สำเนียงจีน สำเนียงแขก สำเนียงเขมร เป็นต้น

การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้แก่

1. การแสดงพระราชทาน ชุด “อาซิม” ในปี พ.ศ. 2550
2. การแสดงพระราชทาน ชุด “ออกกระบำนางโคปี และระบำอ่าบัง” ในปี พ.ศ. 2552
3. การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋ับนางชิน ตอนทำครัว” ในปี พ.ศ. 2553
4. การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ในปี พ.ศ. 2554
5. การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ. 2555
6. การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่อมปอกกะเยี่ยง(ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ในปี พ.ศ. 2556
7. การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส” ในปี พ.ศ. 2557
8. การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559
9. การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561

10. การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562

11. การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระยาเสด็จฯ พิชิตดอยอินทนนท์”
ในปี พ.ศ. 2563(จัดแสดงในงานวันมูลนิธิสิรินธร)

12. การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565

นอกจากนี้ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับหน้าที่ให้เป็นผู้รับผิดชอบด้านการแสดง ภายในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นคณาจารย์ และนิสิตของภาควิชานาฏศิลป์ อีกทั้งการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้จัดทำการแสดงในมูลนิธิสิรินธรอีกด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการแสดงพระราชทาน ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปี พาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีรูปแบบและองค์ประกอบการแสดงที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และน่าสนใจเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังไม่มี การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงพระราชทาน ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อวงการนาฏศิลป์ไทย อีกทั้งยังเป็นการทะนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมของไทยให้คงอยู่สืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปี พาทย์ ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และหนังสือที่เกี่ยวข้อง จากห้องสมุด คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น
2. การสัมภาษณ์บุคคล โดยสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. จำแนกข้อมูลที่รวบรวมได้จากการเก็บข้อมูล และสัมภาษณ์บุคคล นำข้อมูลมาเรียบเรียง วิเคราะห์ และนำเสนอเป็นผลงานการวิจัยได้ 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

- 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- 1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย
- 1.3 ขอบเขตของงานวิจัย
- 1.4 วิธีการดำเนินงานวิจัย

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระ
กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี พ.ศ. 2550 -
พ.ศ. 2565

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 การวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย

3.2 การค้นคว้าหาข้อมูล

3.3 การสัมภาษณ์

3.4 การสังเกตการณ์

บทที่ 4 วิเคราะห์การออกแบบการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระ

กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565
ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5 สรุป และอภิปรายผล

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หมายถึง การแสดงที่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์คำร้อง และพระราชทานแนวพระราชดำริให้จัดแสดงขึ้น เนื่องในงานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และงานวันมูลนิธิสิรินธร

กระบวนการออกแบบการแสดง หมายถึง ขั้นตอนการออกแบบการแสดง โดยประกอบไปด้วย แรงบันดาลใจ แนวคิด บทประพันธ์หรือคำร้อง ทำนองเพลง เครื่องดนตรี ทำรำ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ ไปต่อยอดในด้านต่างๆ ทั้งในด้านทฤษฎี และปฏิบัติ
2. เป็นการเผยแพร่ ทะนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมของไทยให้คงอยู่สืบไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานในเรื่อง บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทาน ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาศน์ดิกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้รวบรวม และจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้ดังนี้

2.1 งานปีพาศน์ดิกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 บทพระราชนิพนธ์ และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิ

ราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2565

2.2.1 การแสดงพระราชทาน ชุด “อาซิม” ในปี พ.ศ. 2550

2.2.2 การแสดงพระราชทาน ชุด “ออกกระบ่านางโคปี และระบำอ่าบัง” ในปี พ.ศ. 2552

2.2.3 การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋บนางชิน ตอนทำครัว” ในปี พ.ศ. 2553

2.2.4 การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ในปี พ.ศ. 2554

2.2.5 การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ. 2555

2.2.6 การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่องปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ในปี พ.ศ. 2556

2.2.7 การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โสด” ในปี พ.ศ. 2557

2.2.8 การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559

2.2.9 การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561

2.2.10 การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ”

ในปี พ.ศ. 2562

2.2.11 การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พิชิตดอยอิน

ทนนท์” ในปี พ.ศ. 2563(จัดแสดงในงานวันมูลนิธิสิรินธร)

2.2.12 การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี

พ.ศ. 2565

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ เป็นวงดนตรีไทยประเภทหนึ่งที่ได้รับการปรับปรุงขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 จุดเด่นสำคัญ คือ เป็นวงดนตรีที่มีเสียงทุ้มนุ่มนวล โดยตัดเครื่องดนตรีที่มีเสียงแหลมออก ใช้สำหรับบรรเลงในอาคาร และงานเลี้ยงรับรองแบบยุโรป ต่อมาจึงมีการประพันธ์และปรับปรุงเพลงเพื่อวงดนตรีชนิดนี้เป็นการเฉพาะ อีกทั้งยังเกิดการแสดงละครร่วมกับวงดนตรีนี้ซึ่งมีรูปแบบพิเศษอีกด้วย วงดนตรีที่ได้ขาดการสืบทอดไปนานจนแทบจะสูญหาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการเก็บข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ และการบรรเลง จนสามารถนำวงดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์กลับมาบรรเลงได้อีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2530 และได้บรรจุไว้ในหลักสูตรของคณะศิลปกรรมศาสตร์ เพื่อให้บัณฑิตได้รับความรู้สืบทอด และเผยแพร่ต่อไป¹

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ ในปี พ.ศ. 2530 รวมทั้งเป็นวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนเพื่อร่วมเฉลิมฉลองวโรกาสพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกใน พ.ศ. 2531 โดยได้มีการจัดแสดงครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2530

¹ สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, การแสดงดนตรีไทย “ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์” กับการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ [ออนไลน์] 29 สิงหาคม 2564. แหล่งที่มา <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/5273/>

ทั้งนี้เนื่องจากวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์เป็นศิลปะชั้นสุดยอดในยุคหนึ่งแห่งวิชาการดุริยางคศิลป์ไทยต้องใช้บุคคลที่พร้อมด้วยทักษะ และประสบการณ์ผิดกว่าการบรรเลงด้วยวงปีพาทย์อื่นๆ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการฟื้นฟู สืบทอดในลักษณะผลงานวิจัยและการเรียนการสอนรวมทั้งเผยแพร่ด้วยการจัดแสดงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์เป็นประจำในวันที่ 26 มีนาคมของทุกปี ในโอกาสคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงดนตรีและทอดพระเนตรการแสดง อีกทั้งเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์นี้ด้วย ต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 20 ปีจนถึงปัจจุบัน²

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดการแสดงดนตรีไทย “ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์” ขึ้นเป็นประจำในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม ของทุกปี และเปิดให้ประชาชนจุฬาฯ และบุคคลทั่วไปได้เข้าชมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ภาพที่ 1 ภาพงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2559
ที่มา : <https://cca.chula.ac.th/protocol/images/piphat/2559/piphat59-10.JPG>

² ร้อยเรื่องราวจากรั้วจามจุรี 97 วงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ [ออนไลน์] , 29 สิงหาคม 2564.
แหล่งที่มา <http://www.cu100.chula.ac.th/story/467/>

ในปัจจุบันลักษณะการแสดงดนตรีของงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การบรรเลงของวงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยนิสิตเก่าและนิสิตปัจจุบัน ซึ่งได้รับการถ่ายทอดและสืบทอดจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การบรรเลงของ “วงดนตรีไทยสายใยجامจุรี” คือวงดนตรีที่เป็นการรวมตัวกันของนิสิตเก่า คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย โดยมีองค์ประธานคือ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความพิเศษอีกอย่างหนึ่ง โดยเพลงที่บรรเลงนั้นเป็นบทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยทรงมีแนวพระราชดำริให้ อาจารย์ ดร. สิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติและศิลปินแห่งชาติมหาวิทยาลัย แต่งเพลงขึ้นใหม่ประกอบบทพระราชนิพนธ์ และให้มีลักษณะเป็นดนตรีร่วมสมัย โดยนำวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) ซึ่งเป็นวงดนตรีสากลมาร่วมบรรเลงด้วย พร้อมกับการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย

กิจกรรมนี้จึงทำให้เกิดประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. วงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ได้รับการสืบทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ผ่านบันทึกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยออกสู่สถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ ทั่วประเทศ
2. กระตุ้นความสนใจให้คนรุ่นใหม่เกิดความชื่นชม และสนับสนุนดนตรีไทย
3. ส่งเสริมและสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านดนตรีร่วมสมัย การผสมผสานดนตรีไทยให้เข้ากับดนตรีอาเซียน และดนตรีตะวันตก
4. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี และความสามัคคีแก่ประชาคมจุฬาฯ ทุกหมู่³

สรุปได้ว่างานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดประสงค์เพื่อจะส่งเสริมทะนุบำรุง เผยแพร่วัฒนธรรม จัดการแสดงดนตรีไทย “ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์” ขึ้นเป็นประจำในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม ของทุกปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญ

³ สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, การแสดงดนตรีไทย “ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์” กับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ [ออนไลน์], 29 สิงหาคม 2564. แหล่งที่มา <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/5273/>

พระชนมพรรษา 5 รอบ ในปี พ.ศ. 2530 รวมทั้งเป็นวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดนตรี และทอดพระเนตรการแสดง อีกทั้งเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์นี้ด้วย ต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 20 ปีจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 2 ภาพงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2561
ที่มา : <https://cca.chula.ac.th/protocol/images/piphat/2561/piphat61-16-0.JPG>

2.2 บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2565

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบทพระราชนิพนธ์ออกการแสดงพระราชทาน จากหนังสือ “พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม” ผู้วิจัยได้เรียบเรียง ดังนี้

2.2.1. การแสดงพระราชทาน ชุด “อาซิม” ในปี พ.ศ. 2550

1. คำอธิบายเพลงอาหนู – อาซิม

กรมสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์ว่าด้วยเรื่องอาหนูเป็นเด็กไฟรู้ เมื่อโตขึ้นได้ครูดิจึงเป็นคนเก่งและดีพร้อม และอาซิ้มสาว สวย แถมยังฉลาด ทำขนมผักกาดเก่ง ซึ่งอาซิ้มนั้นเป็นแม่ครัว กิตติมศักดิ์ มีฐานะร่ำรวยจึงนุ่งปลิ้น สวมต่างหูเพชร และมีอาหนูเล็ก ๆ ชนมาก วิ่งไปวิ่งมาอยู่ในครัว ขณะกำลังทำขนม อาซิ้มเวียนหัวจึงคิดว่า เดียวตายเลย เป็นภาษาจีนแต่จื๋ออย่างที่ได้ยินกันบ่อย ๆ แล้วยังซุ่มซ่ามอีกกว่า จะจับตัวส่งไปเล่นจี่ว⁴

2. บทพระราชนิพนธ์ อาหนู เกา - ระบายอาซิ้ม

อาหนู เกา	
อาหนูน้อยน้อย	ค่อยบรรเลงเป็นเพลงเล่น
ไม่กระจ่างทางสุนทรที่ซ่อนเร้น	ฟังก็เป็นเพลงได้แต่ไม่ดี
ฉันยังเด็กเล็กอยู่ครูเพ็งสอน	ปัญญาก็อ่อนลึ้มเลื่อนเชื่อนวิถิ
ทั้งร้องรับสับสนเพลงดนตรี	จะหาที่เพราะยากลำบากใจ
ขออภัยในอักษรกลอนประเทียบ	ยังไม่เรียบบร้อยแนวช่วยแก้ไข
	เอ็นดูด้วยช่วยเป็นครูอาหนูเออย
(บทของเกา)	
เจ้าสาวสาวสาวสาวรุ่นใหม่	เจ้าเติบโตใหญ่ทางเพลงเล่นชำนาญ
ขับร้องซ้องเสียงหวาน	มีปฏิภาณเชิงกวี
พากเพียรขยันแต่เด็ก	อาหนูเล็กน้าเกียรตศิรี
ครูสอนจนได้ดี	ได้ดีมีวัฒนธรรม
เก่งกาจศาสตร์ศิลป์เรื่องนาม	กิริยากังามหน้าคมขำ
เล่นได้ทั้งปีพาทย์มโหรี	มีชื่อระบือไกล
ใครได้ฟังพอใจ	สาวคล่องว่องไวน่าชม
(บทพระราชนิพนธ์)	

⁴ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม (กรุงเทพฯ: มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2564). หน้า 30

ระบำอาซิม

อาซิม สาว สาว สาวสวยฉลาด	ทำขนมผักกาดเลี้ยงอาหนู
นุ่งปลิ้นแลงามहरु	หุใส่ต่างหูเพชรดี
อาหนูวิ่งไปมา	ซิมว่า “อ้าวละลือซี้”
จนอย่างนี้เดียว	ส่งส่งไปเล่นจั่วเอย

(บทพระราชนิพนธ์)⁵

ภาพที่ 3 การแสดงพระราชทาน ชุด “อาซิม” ในปี พ.ศ. 2550

ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2.2 การแสดงพระราชทาน ชุด “อกระบ้านางโคปี และระบำอาบัง” ในปี พ.ศ.

2552

1. คำอธิบายเพลงแขกชาว เถา อกระบ้านางโคปี และระบำอาบัง

กรมสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์บทระบำอาบัง เป็นเรื่องแขกขายถั่วขึ้นมา โดยกล่าวถึงเรื่องแขกขายถั่ว เมื่อสมัยที่ทรงเรียนหนังสืออยู่ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตอนเย็นเลิก

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33

เรียน รอรอมารับ มีแขกขายถั่วเป็นแขกอพยพทุ่งโธ่สี่ขาว มีอุปกรณ์ขายถั่วทำเป็นเหมือนโตะตัว
ย่อม ๆ ข้างบนแบ่งเป็นช่องใส่ถั่วชนิดต่างๆ รวมทั้งช่องใส่เกลือ ต้นหอมหันบนพริกสดเป็นเครื่องปรุง
โตะถั่วนี้ใช้เทินศีรษะเดินร้องขายไปตามที่ต่างๆ และทรงซื้อรับประทานเป็นประจำ อยู่มาวันหนึ่งไม่
ซื้อ อาบังก์เข้าซื้อให้ซื้อ จึงได้บอกว่า ขอให้อาบังก์ร้องเพลงก่อนจึงจะซื้อ อาบังก์เริ่มต้นร้องเพลง เคาะโตะ
แทนกลองเป็นจังหวะ จนกระทั่งรอรอรับก็ไม่ยอมเลิก ขึ้นรถไปแล้วอาบังก์ก็ยังร้องเพลงมีโตะถั่วเทิน
ศีรษะเดินไปอย่างสบายอารมณ์

เพลงแขกขาว กล่าวถึงเรื่องพระกฤษณะกับนางราธา และเหล่า
นางโคปี โดยดำเนินเรื่องส่วนหนึ่งของวรรณคดีสันสกฤต เรื่องคิตาโควินทะ พรรณนาเรื่องราวในฤดู
วสันต์ (ฤดูใบไม้ผลิ ต้นไม้ในท้องทุ่งผลิดอกออกใบมีสีสดงามดึงดูดให้เหล่าภรรยาแมลงผึ้งมาดม
อากาศเย็นสบายมีลมพัดมาจากทางใต้ นกร้องเพลงไพเราะ พระกฤษณะ ทรงขลุ่ยท่ามกลางเหล่านาง
โคปีที่มาเริงระบำ อันเป็นการแสดงว่าอาตมฉันได้กลับมาพบกับปรมาตมฉัน ซึ่งแสดงภาพธรรมชาติที่
งดงาม ความรักของมนุษย์ และปรัชญาความภักดี⁶

2. บทพระราชนิพนธ์ แยกขาว เถา และ ระบำอาบังก์

แยกขาว เถา

(ฉากในทุ่งหญ้าเชิงเขา มีวัวแบบแขกสักตัวสองตัว อาจจะใช้โฟมหรือไม้อัดเขียนภาพพระบายสี
ตั้งเอาไว้)

ข้าแต่ องค์พระ กฤษณราช	ปรมาตมฉัน อันพิสุทธิ์ ไพศาล
เจ้ามหา ภารตยุทธ สุตชาญ	องค์นารายณ์ อวตาร บันดาลพร
พรั่งพร้อม สาวสะอาง นางโคปี	ผู้ภักดี โควินทะ อติศร
นางราธา ยอดอนงค์ องค์อรชร	วสันต์งาม รำฟ้อน ตามทำนอง
โกกिला แจ้วสำเนียง เสียงไพเราะ	กับขลุ่ยผิว สอดเสนาะ เฉลิมฉลอง
มธุกร ชมพกา อัมพากรอง	สายลมต้อง กายา พาภิรมย์

(พระกฤษณะโปรดการทรงขลุ่ย จะต้องไปหาขลุ่ยแขกมา โควินทะเป็นพระนามของพระกฤษณะ

โกกिला คือ นกกาเหว่า มธุกร คือ ผึ้ง อัมพา คือ มะม่วง)

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 34 - 35

ออกเพลงระบำ นางโคปี (สาวเลี้ยงโค ใส่ส่าหรืหรือควาซามีสีอ่อน ๆ หลายๆ สี

ระบำอาบัง

(แขกชายถ้วนุ่งโตรีบสีขาว มาจากเมืองแขก แต่ก่อนเป็นแขกเลี้ยงวัวแต่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต จึง

มาเมืองไทยประกอบอาชีพแขกชายถั่ว

ทำนองสาวนาคอยคู่ ของบุปผา สายชล ในเรื่องมนตร์รักลูกทุ่ง (แต่ตัดลงมาไม่เหมือนทีเดียว)

โอ ชีวิตนั้นหนาอยู่มาใจเศร้า ออบังแสนเหงาเศร้าทรวงระทม

เคย มีวัวมากมายไว้ใช้รีดนม แต่वनอนชมแล้งหญ้าไม่มี

ออกไปตายดาบหน้า มาเมืองไทยก็ดี

คิดว่าจะมีข้าวกิน

มา อยู่ที่นี่มางมาหางาน จิตใจสราญชายถ้วนานา

มีพวกนิสิตมาหา จะมาซื้อถั่วหรือ

ถั่วบั้งลือชื่อถูกอนามัย

ดีกว่าถั่วที่นั่นน่ากิน จะซื้อทั้งสิ้นถั่วบั้งตกลง

บั้ง ช่วยรำและร้องทำนองเพลง เพลงอินเดียไม่เคยฟัง

อาบังบอกว่า “โอเค อัจฉา” แล้ววางโต๊ะถั่วที่ตอนแรกทุนไว้บนหัว ต้นเพลงแขก เอาโต๊ะตีแทนกลอง

สักพักเด็กบอกว่า “พอที จะซื้อถั่วแล้ว” บังโคลงหัวร้องต่อ เอาโต๊ะทุนหัวอย่างเดิม

เดินไปทำท่าบ้ายบาย⁷

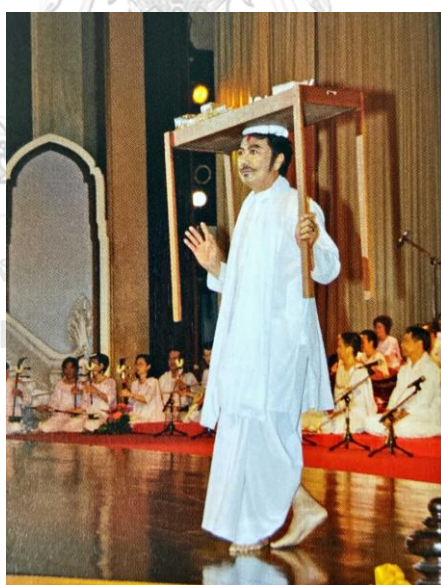
(เข้ามาใหม่เพื่อขายถั่ว)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 38 - 39

ภาพที่ 4 การแสดงพระราชทาน ชุด “อกระบ้านางโคปี และระบำอ่าบัง” ในปี พ.ศ. 2552
ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

ภาพที่ 5 การแสดงพระราชทาน ชุด “อกระบ้านางโคปี และระบำอ่าบัง” ในปี พ.ศ. 2552
ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

2.2.3 การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋ับนางซิน ตอนทำครว” ในปี พ.ศ. 2553

1. คำอธิบายเรื่องต๋ับนางซิน ตอนทำครว

กรมสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริจัดเพลงสำเนียงฝรั่ง เพราะสำเนียงจีน สำเนียงแขกจัดมาแล้ว โดยกล่าวถึงแม่เลี้ยงใจร้ายให้นางซินทำครว นางซินพอใจมาก สวนครวหลังบ้านมีฟักทองนางซินจึงทำซูปฟักทอง เริ่มตั้งแต่เก็บฟักทอง มาผัดกับหอมหัวใหญ่ใส่เนยใส่เกลือ เมื่อสุก เติมน้ำซูปใส่เบลนเดอร์ (เครื่องปั่นไฟฟ้า) เมื่อละเอียดดีแล้วใส่หม้อต้มโรยพริกไทยกับผงลูกจันทน์ (nutmeg) ที่จริงต้องใส่ครีมกับน้ำมันเมล็ดฟักทองสักเล็กน้อยด้วย นางซินอยากไปงานแต่ไม่มีรถไป จึงไปขอผีเรือนเพราะนางซินคนนี้มีผีเรือนคือมาดาม (Fairy Godmother) ผีเรือนจะเสกรถทรงก็ไม่ได้เพราะฟักทองทำซูปไปแล้ว สวนครวหลังบ้านมีกล้วยทั้งเครือ รูปร่างเครือกล้วยเหมือนเกวียนไม่เหมือนรถจะเทียมม้าก็ไม่เหมาะ ผีเรือนจึงต้องเสกสัตว์ต่าง ๆ เป็นควายเทียมเกวียน คนขับเกวียน คนรับใช้ รถแม่เลี้ยงไปก่อนนานแล้ว ผีเรือนจึงต้องติดต่อขอผีป่าเพื่อนสนิทให้ช่วยฉุดรถไม่ให้เกวียนไปถึงวังก่อน⁸

ภาพที่ 6 การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋ับนางซิน ตอนทำครว” ในปี พ.ศ.2553

ที่มา : <https://www.cca.chula.ac.th/protocol/thai-music-performances/>

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 40

2. บพพระราชนิพนธ์ ตับนางซิน ตอนทำครัว

ดนตรีทำเพลง ฝรั่งครุ่นคิด

ริลลาแปลง

แสนสงสารนางซินเดอริลลา	มีแม่เลี้ยงมารยาเอาแต่ได้
แต่ก่อนจ้างแม่ครัวก็ไล่ไป	บังคับลูกเลี้ยงทำให้จะได้ฟรี
นางซินเป็นคนที่มีความรู้	ยังเรียนอยู่จุฬาลงกรณ์
เธอชอบทำกับข้าวมานานปี	เอ๊ะ! จะทำอะไรต่อวดีมือ

สวนฝรั่ง

ในสวนมีผลพื้กทองยักซ์	กลางแปลงผักจะทำซูบไม่ดีหรือ
แต่ก่อนแม่เคยสอนไว้ได้ฝึกปรือ	เพราะนี่คือตำราเลิศประเสริฐรส
ผ่านพื้กทองผัดกับหอมหัวใหญ่	ใส่เนยเค็มตั้งไฟจนสุกหมด
เติมน้ำซุบเบลนเดอร์ปั่นหอมνάซด	ใส่หม้อตั้งเตากำหนดกุกก็เชี่ยวชาญ

ครัวฝรั่ง

พอเดือดใส่ครีมแล้วยกจากเตาได้	โรยพริกไทยผงลูกจันทน์ในอาหาร
เป็นอันเสร็จรู้สึกแสนเบิกบาน	ทุกคนชอบรับประทานซุบของเรา
แต่คืนนั้นมีเสียงในวังใหญ่	นางซินก็อยากไปพร้อมกับเขา
ลูกแม่เลี้ยงเอารถไปไม่เหลือเงา	ได้แต่เศร้าว่าวอนท่านผีเรือน

ผีฝรั่ง

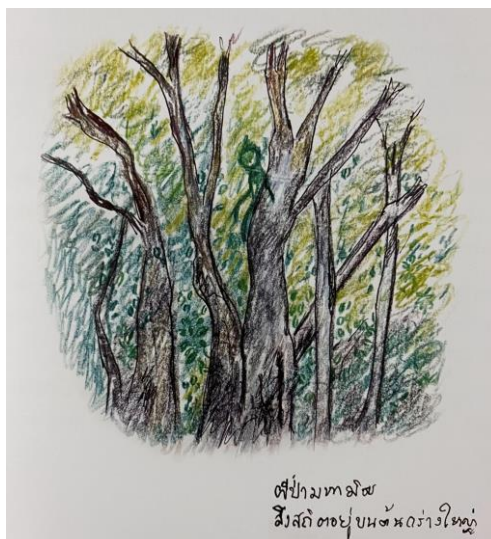
ผีเรือนคิดเสกพื้กทองเป็นรถทรง	ใช้พื้กเขียวก็คงจะไม่เหมือน
พื้กทองทำซูบไปแล้วผีลืมนเตือน	จึงเอ๋ยเอื่อนอย่างรอบคอบตอบนางซิน
จะใช้กล้วยทั้งเครือมาทดแทน	เสกเป็นเกวียนมันแน่นพามาผิน
หนูในครัวเสกเป็นควายได้ดั่งจินต์	อึ้งอ่างยินกว่ารับมาไว

สินวลแปลง

ช่วยขับเกวียนให้ถึงวังก่อนรถเก้ง	ต้องรีบเร่งดันดันไปจนได้
กึ่งกำที่ไต่อยู่บนต้นไทร	เป็นคนใช้และเป็นเพื่อนเดินทาง
ภูจะบอกผีปามหามิตร	สิ่งสถิตอยู่บนยอดต้นกร่าง
ช่วยลากเกวียนหยุดรถเก้งทำอำพราง	จะเป็นอย่างที่ว่าหวังตั้งจิตเอย

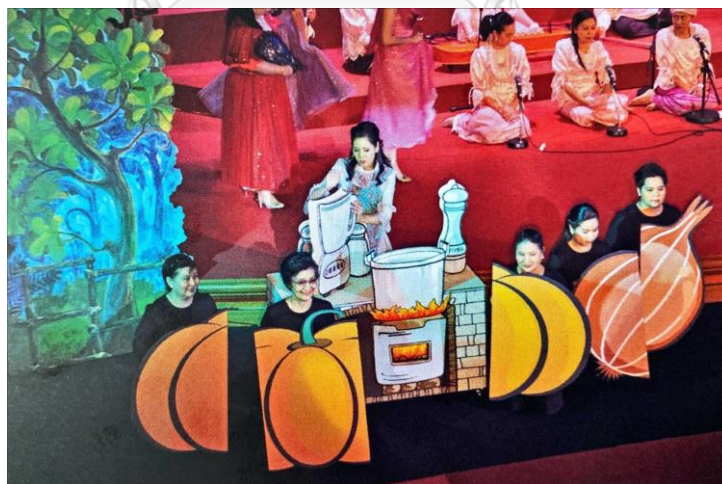
ดนตรีทำเพลง “จุฬาเดิน”

วงดนตรีสโมสรนิสิตจุฬาฯ ทำเพลง “เดินจุฬา”⁹

ภาพที่ 7 พี่ป้ามทมิฬ สิงสถิตอยู่บนยอดต้นกร่าง

ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

ภาพที่ 8 การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋ับนางชิน ตอนทำครัว” ในปี พ.ศ. 2553

ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42 - 43

2.2.4 การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร – กษัตริย์” ในปี พ.ศ. 2554

1. คำอธิบายเรื่องเกษตร – กษัตริย์

เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 7 รอบ พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร กรมสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นประธานคณะกรรมการจัดงานวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจด้านการส่งเสริมการเกษตรให้ประชาชนอยู่ดีกินดี โดยเริ่มต้นกล่าวถึงการแก้ปัญหาด้านอาหาร การทำนุบำรุงดินต่าง ๆ เช่น การใส่ปุ๋ย การใช้น้ำ การปลูกหญ้าแฝก การปลูกพืช เช่น การปลูกข้าว มีทั้งการทำนาทำข้าวไร่ในที่สูง แต่ก็มีวิธีทำนาขั้นบันได ซึ่งให้ผลผลิตดีกว่าการทำไร่พืชชนิดอื่น ๆ การทำสวน ปลูกผลไม้ ปลูกผัก ทุกอย่างต้องอาศัยพันธุ์ดีที่เหมาะสม การเลี้ยงสัตว์ การทำฟาร์มโคนมเป็นงานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงริเริ่มเพื่อให้คนไทยมีโอกาสมีนมสดที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย แปรูปนมเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายอย่าง ทรงตั้งธนาคารโคกระบือ และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์อีกหลายอย่าง เช่น เป็ด ไก่ ไข่ฟ้า แพะ แกะ หมู คัดพันธุ์ที่ดี เหมาะสมกับท้องถิ่น การประมง การเพาะพันธุ์ปลานิล (*Tilapia nilotica*) ซึ่งสมเด็จพระจักรพรรดิญี่ปุ่นครั้งยังดำรงพระยศเป็นมกุฎราชกุมารถวายมา¹⁰

2. บทพระราชนิพนธ์ เกษตร - กษัตริย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เกษตร - กษัตริย์

น้ำ ดิน พืช สัตว์ ประมงน้ำ

เมื่อลมฝนบนฟ้าพัดมาแล้ว

พืชผ่องแผ้วแล้วผลิดอกออกเป็นผล

ยามแห่งแสงโรจน์น้ำกังวล

พระราชทานสายฝนด้วยวิหยา

ชลประทานหลายแห่งแบ่งสันน้ำ

แก้มลิงตามก้นน้ำท่วมมีคุณค่า

เมื่อน้ำน้อยใช้น้ำได้ตั้งจินดา

เป็นหลักของชีวาพืชสัตว์คน

ดิน

ผืนดินที่สรรพสิ่งพึ่งอาศัย

แหล่งอาหารต้นไม้เกิดดอกผล

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 44 - 45

พืช	<p>ดินไม่ดีก่อทุกข์แก่ปวงชน ทั้งดินเปรี้ยวดินเค็มและดินทราย ปลูกคอกปุ๋ยหมักมีค่าอุดลย์</p>	<p>แต่ไม่พ้นพระปรีชากรุณาธิคุณ ดินก้อนแข็งทรงแก้ได้ช่วยอุดหนุน พัฒนาเจือจุนบุญของไทย</p>
	<p>มองเห็นแนวนาข้าวเขียวขจี ข้าวออกรวงเก็บเกี่ยวกันว่องไว ทั้งพืชไร่พืชสวนล้วนส่งเสริม ทรัพย์สินบุคคลเนื่องนับทรัพย์สินแผ่นดิน</p>	<p>กสิกรยินดีได้หวานไฉ ที่สูงทำขึ้นบันไดได้เก็บกิน พระราชดำริริเริ่มเพิ่มพูนสิน เลี้ยงชีวิตได้ด้วยหมั่นขยันงาน</p>
สัตว์	<p>ฟาร์มโคนมนั้นหรือคือของใหม่ ผลิตภัณฑ์นั้นให้นาน่ารับประทาน ทรงตั้งธนาคารโคกระบือ ทั้งเปิดไก่วัฒนนาสารพัน</p>	<p>ที่ชาวไทยได้เรียนเพียรสืบสาน ธาตุอาหารอุดมนิยมกัน ได้หาหรือปศุสัตว์เขาจัดสรร สิ่งทั้งนั้นเกิดเพราะพระบารมี</p>
ประมง	<p>ปลานิลนั้นใครใครก็รู้จัก เพิ่มโปรตีนให้คนไทยได้อยู่ดี กษัตริย์เกษตรป้อนเขตอำรุงรัฐ ปวงข้าบาทถวายชัยมงคลา</p>	<p>กินไม่เบื่อเนื้อดีนักเป็นศักดิ์ศรี จักรพรรดิญี่ปุ่นถวายหลายปีมา เฉลิมฉัตรเฉลิมพระชนมพรรษา ด้วยพูนฐานภาพจงทรงพระเจริญ¹¹</p>

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 48 - 49

ภาพที่ 9 การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ในปี พ.ศ. 2554
ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีเสื้อฯ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

2.2.5 การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ. 2555

1. คำอธิบายบทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ใน พ.ศ. 2522 องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ด้วยการถวายเหรียญเซเรส (Ceres Medal) เหรียญนี้เป็นเหรียญสูงสุดที่ FAO มอบให้สตรีที่มีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหารและการพัฒนาอย่างยั่งยืน เซเรสเป็นเทพธิดาแห่งการเกษตรของโรมัน คติพจน์พระราชทานที่จารึกในเหรียญว่า To Give without Discrimination (ให้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง) ซึ่งหมายถึง การช่วยเหลือทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนไทย ชาวต่างประเทศผู้ประสบภัย สิ่งที่จะต้องเป็นสิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่จะสรรหามาได้ พระราชกรณียกิจที่ยกมา อาทิ ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการศึกษาและการพระราชทานทุนการศึกษา ด้านอาชีพ พระราชกรณียกิจเหล่านี้เกิดขึ้นด้วยพระราชดำริโดยตรง มุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน

ภาพที่ 10 การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ. 2555

ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีส่นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

2. บทพระราชนิพนธ์ บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

พระบรมราชินีพระบรมราชชนนีพันปีหลวง

พระผู้ให้

(To Give without Discrimination ให้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง)

สมเด็จพระนางเจ้าผู้ปกเกศ	ทรงพระเมตตาเห็นเป็นที่ตั้ง
“ให้ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง”	ผู้คนทั้งหลายเหล่าเท่าเทียมกัน
ทั้งคนไทยคนลี้ภัยเข้ามาพึ่ง	ทรงนึกถึงช่วยได้ไม่เคียดฉันท
เลือกสิ่งดีมอบให้เป็นสำคัญ	มุ่งแบ่งปันความสุขแก่ทุกคน

เจ็บใช้รักษา

(อโรคยา ปรมา ลาภา ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ)

ถึงจะเป็นธรรมดาในหล้าโลก	แก่เจ็บตายเป็นทุกข์โศกทุกแห่งหน
ทรงส่งหมอตรวจรักษาประชาชน	ผู้ทุพพลได้ไปโรงพยาบาล
ตั้งแผนกคนไข้ได้ไถ่ถาม	คอยติดตามส่งต่อบริการ
ทั้งผู้ป่วยญาติผู้ป่วยช่วยจัดการ	ยังมีฐานข้อมูลไว้ไม่ลืมเลือน

วิทยารวมใจ

(การรู้หนังสือคืออนาคต)

ทรงเน้นให้ทุกผู้รู้หนังสือ	เพื่อฝึกปรี้อ่านเขียนไม่คลาดเคลื่อน
พระราชทานค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน	แผนกนักเรียนเป็นเสมือนผู้ปกครอง
ทรงตั้งศาลารวมใจให้หลายแห่ง	ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมคนทั้งผอง
มาสังสรรค์อ่านหนังสือให้ข้าของ	ได้ความรู้คิดทองจำจงด

خانخواชีวะ

(ฝึกอาชีพต่าง 7 มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ)

ความมั่นคงทางอาหารในประเทศ	กสิกรทุกเขตต้องมีที่
ทรงตั้งฟาร์มตัวอย่างแสดงวิธี	ทั้งแปรรูปตลาดมีให้คนดู
บางคนนั้นมีที่ดินน้อย	แต่ไม่ถอยสร้างชีวิตจิตใจสู้
ศิลปกรรมหัตถกรรมนำเชิดชู	เป็นความรู้ของคนไทยแต่ไรมา

ศิลปหัตถกรรม

ทั้งเครื่องเงินเครื่องทองของคู่ชาติ	ช่างฉลาดทำเครื่องถมอันมีค่า
ย่านลิเกาอยู่ในสวนยางพารา	โบราณหาจากไหนได้เพียงพอ
นำมาสานเป็นหีบหมากงามประเทือง	ทรงยกย่องเป็นกระเป๋าคูดีหนอ
ทั้งป้านศรนาयरณงามลออ	คนประดิษฐ์ไม่ทอดทิ้งการณย์
ลำน้าทอผ้า	
ทั่วเทศาทรงรับสนับสนุน	งานปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้า
ย่อมด้วยสิทธรมชาติยิ่งอตุลย์	ทรงเจือจุนเรื่องตลาดทั่วโลกา
ศิลปะยังมีอีกหลายอย่าง	ผ่องไพสิฐทุกทางอุดมค่า
ไม่อาจเล่าด้วยติดเรื่องเวลา	ล้วนเป็นการรักษาสมบัติไทย

ปวงข้าฯ ถวายพระพร

เทอเยมิงมงคล	เฉลิมพระชนมพรรษา
ขอพระไตรรัตนา	ปวงเทวามาคุ้มองค์
หากทรงประสงคใด	ประสิทธิได้ดังประสงค์
พระชนม์ยั่งยืนง	ขอให้ทรงพระสราญ

ห่างโรคไข้ไกลทุกข์

ทรงสบสุขเกษมศานต์

ปวงภัยไม่พ้องพาน

ปวงประชาล้วนรักดี

สิริศักดิ์จงประสิทธิ

สิริฤทธิพิพิศศรี

สิริภาพเพิ่มทวี

สิริวีรวัชชัย¹²

ภาพที่ 11 การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ.2555

ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีเสื้อฯ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2.6 การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่องปอกกะเยี่ยง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ในปี พ.ศ.2556

1. คำอธิบายเรื่องหม่องปอกกะเยี่ยง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)

กรมสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อครั้งทรงพระเยาว์ได้อ่านนิทานพม่ามีเรื่อง หม่องปอกกะเยี่ยง และทรงโปรดคำสอนของคำว่า “ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง” จึงนำเรื่องมาเล่าดังนี้

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 55 - 57

หม่องปอกกะเยียงเป็นนักเรียนเกียจคร้าน ครูจึงสอนบทเรียนให้ปฏิบัติ 3 ข้อ คือ 1. ถ้าเดินเรื่อยไป (ไม่ย่อท้อเสียก่อน) ก็จะถึงปลายทาง 2. ให้รู้จักถามมาก ๆ (รู้จักหาความรู้) 3. ไม่หลับใหล (ไม่เกียจคร้าน และคอยระวังตัว) ทั้งสามข้อนี้จะทำให้ประสบความสำเร็จ ในนิทานโบราณมีหลายเรื่องที่ครูที่ให้คาถาเพียง 1 ข้อ หรือ 3 ข้อแก่ศิษย์ แสดงว่าการเป็นครูที่ดีจะต้องรู้ว่าศิษย์แต่ละคนควรสอนอย่างไร และศิษย์ที่ฟังคำสอนครูและรู้จักนำคำสอนมาประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ มักจะประสบความสำเร็จ

หม่องปอกกะเยียงเดินไปเรื่อยก็ไปถึงเมืองตะโก้ง ปัจจุบันคือเมืองย่างกุ้ง และถามผู้คนแถวนั้นได้ความว่า เมืองนี้มีแต่พระราชินี ไม่มีพระราชอา เพราะพระราชอาล้วนแต่สิ้นพระชนม์เมื่ออยู่กับพระราชินี พวกขุนนางประกาศหาอาสาสมัครมาเป็นพระราชอา หม่องปอกกะเยียงไม่กลัวจึงสมัครเป็นพระราชอา เมื่อเข้าห้องบรรทมหม่องปอกกะเยียงรอให้พระราชินีหลับไปก่อน และเอาต้นกล้วยมาวางไว้แทนตัว ส่วนตนเองไม่หลับใหล ไปยืนหลบอยู่หลังเสา ใกล้เวลารุ่งสางมีพญานาคเลื้อยเข้ามาขบต้นกล้วยที่หม่องปอกกะเยียงวางลงไว้ นึกว่าเป็นคน หม่องปอกกะเยียงจึงเอาดาบฟันพญานาคจนตาย แล้วออกไปจากห้องด้วยความดีใจ ไม่ทันเห็นพระราชินีร้องไห้โศกเศร้าที่พญานาคซึ่งเป็นคู่รักตาย คนมักจะสงสัยว่าคนกับพญานาคซึ่งเป็นสัตว์จะเป็นคู่รักกันได้อย่างไร ก็ต้องตอบว่าในเรื่องนิทานพื้นบ้านมักมีเรื่องที่คนกับสัตว์โดยเฉพาะอย่างยิ่งพญานาคเป็นคู่สังวาสกัน หรืออาจจะอธิบายได้ว่าพระราชินีมีคู่รักเป็นชนเผ่าที่มีพญานาค หรืองูตัวโต ๆ พระราชินีเรียกมหาดเล็กมาสั่งให้จ่านายพรานมาล่าพญานาค ให้เงินค่าแล่ 1,000 เหรียญ และให้เย็บเป็นหมอนให้ค่าจ้าง 100 เหรียญ ส่วนกระดูกพญานาคพระนางทำเป็นปิ่นปักผม

เช้ารุ่งขึ้นพระราชินีชวนหม่องปอกกะเยียงเล่นตอบปริศนา พระนางถามว่า “พินหนึ่งถูกฆ่าแหล่เย็บร้อยหนึ่ง กระดูกทำปิ่นปักผม” คืออะไร ถ้าตอบไม่ได้จะต้องถูกประหารชีวิต ถ้าตอบได้พระนางจะเป็นฝ่ายถูกประหาร เป็นบุญของหม่องปอกกะเยียงที่พ่อแม่ทราบข่าวว่าลูกได้เป็นพระราชอาจึงเดินทางมาหา เมื่อมาถึงนอกเมืองตะโก้ง ก็ไปหยุดกินข้าวใต้ต้นไม้ ทำข้าวหก อีกาสองฟัวเมียลงมากินข้าว และคุยกันว่าหม่องปอกกะเยียงจะถูกประหารเพราะไม่รู้คำตอบปริศนา แต่อีกตัวผู้รู้เพราะแอบบินเข้าไปในห้องพระราชินี แล้วเฉลยปริศนาให้อีกตัวเมีย พ่อแม่ฟังเข้าใจ เรื่องแบบนี้ก็ปรากฏอยู่มากในนิทานพื้นบ้าน มีหลายเรื่องที่เป็นการตอบปริศนาเหมือนในเรื่องนี้

พ่อแม่เข้าเมืองไปบอกหม่องปอกกะเยียง ในวันรุ่งขึ้นหม่องปอกกะเยียงตอบคำถามได้ทุกข้อ พระราชินีก็กลัวมาก หม่องปอกกะเยียงสงสารจึงไม่ประหาร เพียงแต่ให้

เนรเทศไป เรื่องจบลงว่าหม่องปอกกะเยียงขึ้นครองราชย์แล้วปกครองแผ่นดินโดยธรรม ประชาชนก็
เป็นสุขสืบไป¹³

ภาพที่ 12 การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่องปอกกะเยียง(ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)”
ในปี พ.ศ. 2556

ที่มา : พระราชานิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2. บทพระราชนิพนธ์ หม่องปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)

ร้วพม่า

กลางพม่าใหญ่

นักศึกษาชื่อหม่องปอกกะเยียง	ชอบหลีกเลี่ยงการเรียนไม่เขียนอ่าน
เพื่อนร่วมชั้นล้วนเรียนจบไปตั้งนาน	แกล้งเปื้อนยากกลับบ้านไปสักที
ครูเรียกปอกกะเยียงเข้ามาสั่ง	เจ้าจงฟังคาถาพาสู้
แล้วท่องบ่นปฏิบัติให้ดี	ทั้งชีวิตสามข้อก็พอควร

ไปให้ถึงที่

¹³ หน้าเดียวกัน, หน้า 58 - 59

หนึ่งเดินไปเรื่อยก็จะถึงซึ่งที่หมาย สองต้องถามมากมายให้ครบถ้วน
 สามอย่าหลับให้ความคร้านพาลชักชวน จบกระบวนกะเยี่ยงลาท่านอาจารย์
 อยากรู้ได้เห็นเมืองตะโก้งเมืองหลวงใหญ่ เปิดหูกาเที่ยวไปก่อนกลับบ้าน
 ไม่มีเงินเดินไปเรื่อยเอื่อยเฉื่อยนาน ถึงตะโก้งเป็นสถานมมหานคร

เพลงพิน

ราชินีเฉิดฉาย

เมืองนี้ปกครองโดยราชินี ราชาล้วนสิ้นชีวิเมื่อเรียงหมอน
 เหล่าขุนนางประกาศให้ราษฎร อภิเษกเสียก่อนจะได้บัลลังก์
 ปอกกะเยี่ยงลิงโลดโดดเข้าสู่ คิดถึงคำของครูที่สอนสั่ง
 ถ้ามามากมากจึงเป็นใหญ่ได้อยู่วัง เขาแต่งตั้งให้เป็น “คิง” ดีจริงเรา

เพลงพิน

อุบายราชา

ยามคำขึ้นแท่นบรรจถรณ์ ต้นกล้วยซ่อนรอรราชินีเข้า
 ราชินีหลับแล้วหมองจึ่งเอา กล้วยมานอนแทนตัวเขาข้างพระนาง
 ปอกกะเยี่ยงหลบอยู่หลังเสาใหญ่ ราชินีหลับไปเกือบรุ่งสาง
 พญานาคเลื้อยเข้ามาจนถึงทาง ที่เขาวางกล้วยไว้นี้กว่าคน

นาคาสันฤทธิ์

จึ่งขบกัดปล่อยพิษคิดพิฆาต ปอกกะเยี่ยงไล่ฟาดนาคเกือบป่น
 แสนดีใจนาคามาหลงกล วึ่งออกไปไม่ทันยลนางโคก
 รุ่งขึ้นชาวประชาสุขุขหทัย พระราชาอยู่ได้ไม่ถูกฆ่า
 ราชินีเรียกกมหาดเล็กเข้ามา หาพรานไล่หนังพญานาคินทร์
 ให้ตั้งพันเหรียญเป็นค่าเล่า เย็บหมอนแคร์รอยเหรียญทั้งหมดสิ้น
 ส่วนกระดุกราชินีตั้งใจจิ้นต์ ทำเป็นปิ่นปักเกศาคะเนิง
 พระนางเต็มไปด้วยความเคียดแค้น ค่อยวางแผนที่ใครคาดไม่ถึง
 หวังผูกใจพระราชาพาตราตรึง พระนางจึ่งชวนให้ตอบคำถามนาง

พลังจิตดีแล

ปอกกะเยี่ยงหลงว่าภรรยารัก ดีใจนึกไม่คิดอาจนาง

นางว่าตบผัดมีอยู่หนึ่งทาง	ต้องฆ่าทิ้งศพวางอนาถนั้ก
ปริศนาว่าพันหนึ่งถูกฆ่าแหละ	ถ้าเย็บแปะแค่ร้อยเห็นประจักษ์
ส่วนกระดุกนั้นหนานางคนรัก	ทำปิ่นปักศีรษะไว้ดูให้ดี

เร็วพม่า

มะตะแบพม่า

จะกล่าวถึงพ่อแม่แม่แก่เฒ่า	ก็ได้ยินคนเล่าทั่วทุกที่
ว่าลูกรักอภิเชษฐาจีน	เป็นพระองค์ทรงศรีในบัดดล
รีบดั้นด้นแนวป่ามาตะโก้ง	เห็นที่โล่งชายบุรีมีไม่ผล
จึงเข้าหลบร่มไม้กันสองคน	จะกินข้าวแต่ทำหล่นได้ต้นจัน

เร็วพม่า

(อีกาสองผัวเมียบินลงมาจากข้าวที่สองตายายทำหล่นและบินขึ้นไปคุ้ยกันบนต้นจัน)

เสภาเลของ

<u>อีกาตัวเมีย</u> :	ข้าวนี้อร่อยดี	มากินชิมมาแบ่งปัน
	ดั่งภักษาราชัน	พຼຽນนี้เราอาจอดตาย
<u>อีกาตัวผู้</u> :	หม่องปอกกะเยี่ยงนั้น	พຼຽນนี้พลันจะวางวาย
	พวกเราก็กสบาย	กินร่างกายพระราชา
<u>อีกาตัวเมีย</u> :	ทำไมเขาจะมอดม้วย?	
<u>อีกาตัวผู้</u> :	ก็ไปด้วยเรื่องปัญหา	
	ปอกกะเยี่ยงไม่รู้ว้า	คำตอบนั้นเป็นฉันท
	ฉันทเองแอบไปรู้	เป็นเรื่องงูตัวโตใหญ่
<u>อีกาตัวเมีย</u> :	เธอรู้ได้อย่างไร?	
<u>อีกาตัวผู้</u> :	ฉันอยู่ในห้องราชินี	
	รอจิกนัยนา	แห่งพญาจอมนาคิ
<u>อีกาตัวเมีย</u> :	จะจิกทำไมนี่?	
<u>อีกาตัวผู้</u> :		จะมาให้เธอลิ้มลอง
<u>อีกาตัวเมีย</u> :	ไอ้พ่อสุดที่รัก	แสนดื่นกไม่มีสอง
	เราคงได้สมปอง	ตอนนี้อาคควรกลับรัง

เร็วพม่า
(แล้วพากันบินไป)

ช่วยมองพราว

แปลกแท้พ่อแม่ฟังเข้าใจ	นกพูดได้ลูกเราคงมีหวัง
จึงรีบเร่งเข้าไปข้างในวัง	เล่าความดังได้ยินจากนกดำ
ถึงรุ่งเช้าออกมหาสมาคม	บอกกะเยี่ยงภิรมย์ยิ้มด้วยซ้ำ
ได้ตอบถ้อยราชินีดีทุกคำ	ไม่เพื่องพลา้สัณนิจิตสบาย

ดาวกระจ่าง

ราชินีตกตะลึงไม่คาดคิด	คร้ามดวงจิตพรั่นฤทธิ์ใจหาย
วันนี้เราคงจะต้องตาย	ด้วยแพ้วายพนั้นพระภูบาล
บอกกะเยี่ยงเป็นคนที่ใจกว้าง	เมื่อเห็นนางหวาดกลัวก็สงสาร
ไม่เช่นฆ่าแม่นางช่างสามัญ	แต่เนรเทศดัดสันดานคนอัปรี

สว่างธรรมา

ครั้นเมื่อพระองค์ได้ทรงราชย์	ถือธรรมะประกาศทศวิถี
อุปถัมภ์ข้าเฝ้าเหล่าเสนา	ปวงประชายินดีด้วยอยู่เย็น
ทั้งพ่อค้าวาณิชยคิดการค้า	นำเงินตราเข้าแผ่นดินสิ้นความเข็ญ
เกษตรกรหว่านไถไม่ล่าเค็ญ	เจริญเป็นสุขสันต์นิรันดร์เทอญ

นาฬิกาพม่า - ไทย¹⁴

¹⁴ หน้าเดียวกัน, หน้า 62 - 65

ภาพที่ 13 การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่องปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)”
ในปี พ.ศ. 2556

ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

2.2.7 การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โศก” ในปี พ.ศ. 2557

1. คำอธิบายเรื่องไผ่รวกกับทานตะวันผู้โศก

ชายผู้หนึ่งมีบุตรสามคน ครอบครัวนี้ปลูกแปลงพืชผัก และไม้ดอกสวยงามแล้ว ยังมีที่ว่าง เขาถามลูก ๆ ว่าต้องการปลูกไม้ยืนต้นอะไร ลูกคนเล็กอยากปลูกมะม่วง ลูกคนกลางอยากปลูกมะยม แต่ลูกคนโตอยากปลูกไผ่รวก อธิบายเพิ่มเติมว่ามะม่วงมีขายราคาถูกอยู่แล้ว มะยมบ้านปู่มีมาก ย่าเก็บมาให้เสมอ ไผ่รวกหายาก หน่อไม้รสชาติดี ขายได้ราคาดี เมื่อปลูกใหม่ไผ่รวกยังเล็ก เมื่อปลูกแล้วแตกใบช้า ๆ ลูกคนกลางได้เมล็ดทานตะวันมาเห็นยังพอมิที่จึงปลูก ไม่นานก็ออกดอกกลมใหญ่มีสีเหลืองสวยงาม มันโอ้อวดเยาะเย้ยไผ่รวกว่า มันมาทีหลังแต่โตเร็วกว่า ดอกสวยงามรับแสงตะวันได้ แต่ไผ่รวกว่า โตอย่างมั่นคงดีกว่า วันหนึ่งฝนตกแรง มีลมกระโชกทานตะวันรากตื้นก็ล้มลง ทำให้ใบแห้งเหี่ยว ผีเสื้อและแมลงพากันบินผ่านไป ทานตะวันรู้สึกเจ็บปวด ใบไม่ปรุงอาหาร รากก็ไม่ดูดน้ำจึงตายไป ส่วนไผ่แตกใบอ่อน ลำต้นสูง รากแผ่กว้างหยั่งลึก ลูกคนกลางปรารถนากับพ่อ ทานตะวันอยู่ได้ไม่นาน พ่อว่าทานตะวันเป็นพืชล้มลุก มีอายุเพียงฤดูเดียว แต่ไผ่เป็นไม้ยืนต้น ช่วงแรก

โตช้าแต่อายุยืน มองดูแล้วจะได้คติธรรมว่าสิ่งที่มั่นคงต้องใช้เวลาสร้างสมมากกว่าสิ่งฉาบฉวย ต้นไม้สองต้นที่มากขึ้นเคียงกันทำให้เรารู้ความจริงของโลกมากขึ้น¹⁵

ภาพที่ 14 การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้ยโส” ในปี พ.ศ. 2557
ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

2. บทพระราชนิพนธ์ ไผ่รวกกับทานตะวันผู้ยโส

เพลงนำเรื่อง

ลุงมาป่าชู (ขุนบรม)

คุณลุงมาคุณป่าชูอยู่กระท่อม	ที่แวดล้อมด้วยภูผาพนาเขียว
ลูกสามคนรักใคร่ใจกลมเกลียว	มือถือเคียวจอบกระบุงมุ่งแต่งงาน
ขยันทำไร่นาสวนผสม	บุปผชาตินำชมกลิ่นหอมหวาน
แต่ยังมีที่ว่างหว่างต้นตาล	เขาต้องการปลูกอะไร “อะไรดี?”

หนูเล็กกลางใหญ่ (ละว้า)

หนูเล็กว่าหนูอยากปลูกต้นมะม่วง มันออกผลเป็นพวงอร่อยจริงนี่

¹⁵ หน้าเดียวกัน, หน้า 66 - 67

หนูกกลางว่าต้นมะยมออกผลทุกปี รสเปรี้ยวจัดต้องไว้ได้หลายโล
 พี่หนูใหญ่ใครใครก็เชื่อถือ เป็นคนเก่งเลื่องลือดีอีกโข
 ว่ามะม่วงที่ตลาดมีผลโต ราคาถูกตั้งแผงโชว์อยู่ริมทาง

ไผ่รวกมาแรง (ฉับแกระ)

ถ้าอยากกินซื้อเขาเอาดีกว่า ส่วนมะยมปู้ย่าที่บ้านล่าง
 ท่านมีมากยังส่งให้น้องหนูกกลาง พี่เห็นวางอยู่ตรงนั้นไม่ทันกิน
 พวกเราจงปลูกไผ่รวกกันเถิด แสนประเสริฐอาจขายได้ทรัพย์สิน
 หน่อรสอร่อยหนูใหญ่เคยได้ยิน จะไปบ้านลุงอินชอกล้ำมา

ทานตะวันแซง (ฉิงฉาบ)

เมื่อปลูกไผ่แล้วยังมีที่เหลือ ตรงแปลงมะเขือปลูกทานตะวันไว้ข้างหน้า
 หนูกกลางได้เมล็ดที่ซื้อหา ไม่นานนักบุปผาออกดอกงาม

เสียงแซงโยโส (ลำปางเล็ก)

ทานตะวันโยโสและไอหัง มาทีหลังไต่กว่าน่าเหยียดหยาม
 ผู้มาก่อนเมื่อไรจะโตตาม มันเอ๋ยถ้ามถากถางไผ่ร้ายจริงจริง

ขี่ไม้ คุยโว (สร้อยลำปาง)

ไผ่สังเวชทานตะวันว่าขี่ไม้ มันคุยโวเมาชั่วตัวงายยิ่ง
 กลับสี่เหลือบิสี่เขี้ยวงามทุกสิ่ง ไม่ฟังคำไผ่ตึงเอาเสียเลย

ร้องโฮ กลางฝน (แขกไพร)

อีกไม่นานหน้าฝนดลมาถึง ในคืนหนึ่งมีไผ่ฝนตกเฉยเฉย
 พายุพัดฟ้าร้องก้องกว่าเคย เหมือนจะเย้ยพรรณพฤษชาอย่ามาทน
 ทานตะวันต้านลมฝนไม่ไหว จึงล้มไปกลีบเหลืองหายกลางสายฝน
 ไบ้ก็เหี่ยวน่าร้องไห้ใจมืดมน ไม่มีคนไม่มีผึ้งฟังใจตอม

ไผ่ผลหน่อไผ่ (กระบอกทอง)

ฝ่ายไผ่รวกได้น้ำก็แตกใบ รากแผ่กว้างตันสูงใหญ่กว่ากระท่อม
 มีหน่อเล็กรสดีอยู่รอบล้อม เหมือนเป็นจอมรุกขชาติที่ตาช

ดง

ไผ่เรียน จำเริญ (พรรณไม้ในสวน)

คุณลุงมาจึ่งสอนลูกลูกทุกคน	ปลูกไม้ต้นจ้งจำไว้อย่าไหลหลง
พืชโตเข้ายืนยงวงศ์ไผ่ไพร	พืชโตเร็วอาจอยู่ได้ไม่มั่นคง
อย่างพวกหนูเป็นเด็กยังเล็กอยู่	ค่อยค่อยเพียรเรียนรู้จนเติบโตใหญ่
จะมั่นคงมีเกียรติศรีตังใจ	เปรียบไผ่รวกพันธุ์ไม้ในสวนเรา ¹⁶

ภาพที่ 15 การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส” ในปี พ.ศ. 2557
ที่มา : <https://cca.chula.ac.th/protocol/images/piphat/2557/piphat57new-08.jpg>

2.2.8 การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”
ในปี พ.ศ. 2559

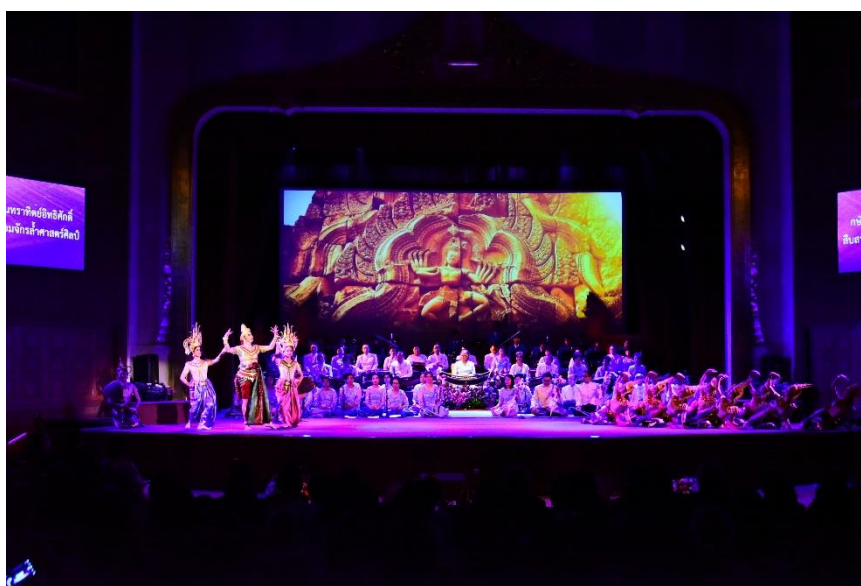
1. คำอธิบายเรื่อง นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม

ใน พ.ศ. 2519 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

¹⁶ หน้าเดียวกัน, หน้า 70 - 71

มหาวิทยาลัย ทรงสนใจศึกษาจารึกปราสาทหินพนมรุ้งที่กรมศิลปากรพบใหม่ โดย ดร.อุไรศรี วรสระริน เป็นอาจารย์ผู้สอน โดยทรงมุ่งหมายเพียงเพื่อรวบรวมข้อมูลตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

โดยเป็นเรื่องราวของกษัตริย์ทรงพระนามว่า “นเรนทราทิตย์” ซึ่งทรงสืบเชื้อสายจากราชสกุลวงศ์อันยิ่งใหญ่ มีพระรูปโฉมงดงามเป็นที่เสนาหาของเหล่าสตรี ทรงเป็นกวี ผู้เป็นเลิศ เป็นผู้มีปัญญาและความรู้ ทรงเป็นผู้แก้แค้นในสงคราม ในที่สุดได้ศึกษาหลักธรรมะในศาสนาพราหมณ์ไศวนิกายพวกปาศุปตะ บำเพ็ญพรตอันแก่กล้า¹⁷

ภาพที่ 16 การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”
ในปี พ.ศ. 2559

ที่มา : <https://cca.chula.ac.th/protocol/images/piphat/2559/piphat59-09.JPG>

2. บทพระราชนิพนธ์ นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม

(กษัตริย์นเรนทราทิตย์ทรงสืบสายจากราชวงศ์ที่เรื่องอำนาจ)

พนมปราสาท (เขมรเหลือง)

บรรพตเพลิงพนมรุ้งรุ่งสง่า

มีปราสาทบนภูผาอำวิจิตร

รูปสลักหินนานาพาพิงพิศ

ดังทวยเทพนฤมิตให้ชวิน

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 72 - 73

กษัตริย์นเรนทราทิตย์อภิศักดิ์

สืบสายวงศ์จอมจักรลำาศาสตร์ศิลป์

ปกครองรัฐสร้างสุขทั่วธรณิน

ศัตรูนิพระนามครันคร้ามองค์

(งามพระโฉมเป็นที่พึงใจของเหล่าสตรี)

สิริพิลาส

งามพระองค์ทรงโฉมสิริพิลาส

กวีปราชญ์ลิขิตฉันทอันสูงส่ง

เหล่าสตรีพิศواسผูกจิตจง

ล้วนลุ่มหลงละห้อยหาพระภูบาล

มหากวีประจงประดิษฐ์กาพย์

ชนทั้งผองฟังแล้วทราบด้วยคำหวาน

แต่สตรีเพียงประสบได้พบพาน

เพียงแวบผ่านก็ซึ้งตรึงตรูตา

งามยิ่งจันทร์วันเพ็ญเด่นแสงโสม

ส่องโคมคนอื่นใดก็ไร้ค่า

ราชะงามยิ่งด้วยวิทยา

จึงรักษาแสงจันทร์ไว้ให้อยู่ดี

(ทรงห้าวหาญคล่องแคล่วในการศึก ทำสงครามเพื่อธรรมะ)

ชาตินาคี (เขมรแดง)

พระห้าวหาญในการศึกอีกสง่า

กรซ่ายขวาไว้องค์ล่องทุกที่

เปรียบประดุจลีลาเจ้านาคี

เลื้อยเคลื่อนแคล้วในวิถิพงพีไพร

ด้วยพระขรรค์บันเคียวรชาชาติ

เคียวข้างศึกคึกคะนองล่องลอยไกล

ของเหล่าราชศัตรูผู้ยิ่งใหญ่

ศิระสารในยุทธดุมจมีจิต

บันเทิงในมหรณพแลสำราญ

ศัตรูเห็นข้างถูกบันด้วยขำนาญ

ทอสมุทรรคือโลหิตสีแดงฉาน

ก็กลนลานกลัวภัยต่อนคร

สุดใจไพร่ (สุดใจ)

ทรงแผลงศรตอ้งไพร่ศิระษะขาด

แล้วตกลงทั้งสิ้นในดินดอน

ว่ายังคิดถึงซู้คูชีวาทม์

จงกลับสู่อำนาจพระราชนัน

ทรงทำศึกเพื่อผดุงมุงธรรมา

ทั้งแดนตนแดนริบได้อยู่ดี

เคียวผาดส่นภาในสมร

ด้วยอัปสรสาปส่งให้ลงพลัน

จะมาปองหมายมาดสาวสวรรค์

พระองค์นั้นพุ่งสว่างดังอัคคี

เพื่อสันติปวงประชาเป็นสุขศรี

ทุกเผ่าพันธุ์ในชาติรู้ได้อยู่เย็น

(ทรงเป็นผู้มีวิทยาและมีตบะโยคะ)

ผู้มีตบะโยคะ (เขมรพวง สองชั้น)

องค์พระนเรนทราทิตย์

ผู้ทรงสิทธิจอมฤทธินิรุกต์เด่น

-สร้อย-

ข้าบาทเฉลิมราชย์ประทุมประยูร

นักเอย-ประทุมประยูร

สะได สะได กมระตั้งอัญอังกูร

ปู้ซ็อมโบซุร นักเอย-ซ็อมเร็ทรีฯ

เวทางคะไวยากรณ์ทรงจัดเจน

ดั่งทรงเป็นพระศิวะผู้ทัดจันทร

บนสฤลไศละรมยะคีรี

พลกษาศรีโดยรอบเป็นขอบขัณฑ์

-สร้อย-

ข้าบาทเฉลิมราชย์ประทุมประยูร

นักเอย-ประทุมประยูร

สะได สะได กมระตั้งอัญอังกูร

ปู้ซ็อมโบซุร นักเอย-ซ็อมเร็ทรีฯ

ในคูหาเม็ดมนพันอนันต์

โยคะยังแสงตะวันให้รุ่งเรือง

(เขมรพวง ชั้นเดียว)

ด้วยพระทัยลุ่มลึกกว่าสมุทร

เพลิงเอารวะผุดงามกระเดื่อง

ให้พ่นน้ำจิงสว่างพร่างประเทือง

ตามที่เรื่องจารึกกำหนดมา

(กล่าวสรุป ถึงเป็นวีรกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ก็จะถูกกลืนด้วยเวลา)

วีรกษัตริย์ (ซาระยัง)

เรื่องนเรนทราทิตย์นริศราช

ด้วยพระชาติยิ่งยงพระพงศา

งามพระรูปกาจสงครามกิจพารา

ทั้งวิทยาทั้งพระคุณอดุลธรรม

ถึงมหากวียอเกียรติศักดิ์

ศิลาทรายจำหลักเป็นความขำ

กว่าพันปีล่วงมาเป็นเวรกรรม

ศิลาเก่าก็ชำรุดทำลาย

ปรีวัตอักษร (เชป เชป)

ข้าพากเพียรเรียนมาแต่ยังน้อย

ความรู้ยังด้อยแต่ใคร่ทราบความหมาย

จึงปรีวัตอักษรบนหินทราย

มาบรรยายเป็นเสียงสำเนียงเพลง

สำเนียงขอมสำเนียงเขมรเล่นให้ไพเราะ

โสตเสนาะเพื่อสุขใจใช้อวดเก่ง

ขอบคุณผู้มาร่วมบรรเลง

ฟังวังเวงคำนึงถึงโบราณ¹⁸

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 75 - 77

ภาพที่ 17 การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”
ในปี พ.ศ. 2559

ที่มา : <https://cca.chula.ac.th/protocol/images/piphat/2559/piphat59-12.JPG>

2.2.9 การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสนุก” ในปี พ.ศ. 2561

1 คำอธิบายเพลงภาษาพาสนุก

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์สำเนียงเพลงออกภาษาต่างๆ รวมทั้งสิ้น 12 ภาษา ได้แก่

1. เพลงสำเนียงไทย ได้แรงบันดาลใจจากตุ๊กแกที่ร้องให้ ฟังทุกวัน คนโบราณมีการทำนายเสียงตุ๊กแก จำนวนครั้งที่ตุ๊กแกร้องมีความหมายต่าง ๆ กัน เขียนไว้ในตำราพรหมชาติ

2. เพลงสำเนียงลาว แนวคิดจากเพลงลาว 2 เพลง คือ ดวงจำปา (คือล้นทม) พรรณนาถึงความคิดถึงบ้านเกิดเมืองนอน เมื่อยามต้องไปอยู่ต่างถิ่น กับเพลงที่ร้องว่า “โขงไหลหลังสองฟากฝั่งแผ่นดินลาวไทย...”อย่าให้หมางหมองหม่น หัวใจคนที่เคยรักกัน อยู่ใกล้เคียงกัน ช่วยเหลือกันเถิดเผ่าลาวไทย”พรรณนาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลาวกับไทยที่ควรรักษาไว้

3. เพลงสำเนียงเขมร แนวคิดจากเพลงเด็กเขมรที่พูดถึงนกสาธิตาที่กินผลหวายคุยกับเพื่อน ขยับปีกปากร้องเพลงบนยอดไม้สูง พวกเราเรียนรู้เพลงนี้จากเขมรที่อพยพมาเมืองไทย

4. เพลงสำเนียงจีน แนวคิดจากบทกวีของหลี่ไป กวีจีนสมัยราชวงศ์ ประกอบด้วย บทกวี 2 บท บทแรกชื่อว่า “กลางภูเขา: ตอบคนเถื่อน” กล่าวถึงอารมณ์ที่สับสนเกี่ยวกับลัทธิเต๋า ที่เห็นความสำคัญของธรรมชาติ ความสุขที่อยู่ในสถานที่ที่มีแต่คุณความดีเหนือมนุษย์โลก มีแต่ความสมบูรณ์พร้อมอย่างที่เราเรียกว่า Utopia คือเมืองในอุดมคติ เมื่อถูกถามว่าภูเขาหยกนั้นสำคัญอย่างไร เขาเห็นว่าผู้ถามเป็นคนไร้การศึกษาผู้ยังหนักด้วยกิเลสธุลีจึงไม่พูดอธิบาย กลับดอกท้อ หมายถึงความบริสุทธิ์ไม่แปดเปื้อนด้วยบาปเคราะห์ บทที่สองชื่อว่า “ความคิดในคืนที่เงียบสงัด” กล่าวถึงความรู้สึกคิดถึงบ้านเกิดที่ต้องจากไป

5. เพลงสำเนียงมอญ แปลจากเนื้อหาภาษามอญที่แทรกอยู่ในเพลงพระอาทิตย์ชิงดวง “เลาละบายเยี่ยมยีนะ เกริงเจียะเปิงสะโอน นายชักคะมาโมดเอ...” “เลาละบายอ้วบาเก๊าะนาย ชางชางชายกาม นายชักคะมาโมดเอ...”

6. เพลงสำเนียงแขก เนื่องจากเพลงสำเนียงแขกที่ใช้ในเพลงไทยมักเป็นแขกมาเลย์ จึงนึกถึงชีวิตที่ภาคใต้ที่นราธิวาสที่ใช้ภาษามาเลย์พื้นเมือง นิยมแข่งเรือพายที่เรียกว่าเรือกอลและ ชาวบ้านยังชอบเล่น ประชันเสียงนกเขา และมีผลไม้หลากหลาย ที่มีชื่อเสียงที่สุดคือลองกอง ทางราชการจัดงานที่เรียกว่า “ของดีเมืองนรา” ทุกปี

7. เพลงสำเนียงญี่ปุ่น นำเพลงที่แต่งไว้ในดับ เกษตร - กษัตริย์ เรื่องปลานิล ซึ่งเป็นปลาที่สมเด็จพระจักรพรรดิญี่ปุ่นถวายมา และต่อด้วยเรื่องปลานิลที่กลายเป็นสีแดงที่เรียกกันว่าปลานิลแดง หรือปลาทับทิม

8. เพลงสำเนียงญวน กล่าวถึง วิธีการทำขนมเบ๊องญวน

9. เพลงสำเนียงตะลุง ล้อเพลงกราวตะลุง กล่าวถึงขุนมาร ซึ่งน่าจะหมายถึงคนใหญ่คนโต หรือนักเลงโต บ้องตัน น่าจะหมายถึงชาวบ้านในเขตอิทธิพลของขุนมาร

10. เพลงสำเนียงพม่า เรื่องเล่าว่าตปัสสะ ภัลลิกะ นาย วาณิชาพม่าสองคนได้ไปเฝ้าสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขณะนั้นยังไม่มีพระสงฆ์ พวกเขาจึงถือแต่ พระพุทธรูปและพระธรรม เรียกว่าทเววาจิก ได้รับพระเกศาทูน่าไปบรรจุไว้ในเจดีย์ชเวดากอง (ฉ่วย ตะไก่ง) เมืองย่างกุ้ง

11. เพลงสำเนียงชวา มีแนวคิดจากคัมภีร์ชวา เรื่อง นคร เกรอตาคุมะ (Nagarakretagama ซึ่งถอดเป็นไทยน่าจะเป็น นครกฤตาคม) เขียนในคริสต์ศักราชที่ 14 สรรเสริญพระเจ้าฮะยัมวูรูก กษัตริย์แห่งอาณาจักรมัชปาหิต รัชกาลนี้เป็นยุคสมัยที่อาณาจักร เจริญรุ่งเรืองมาก มีมหาอำมาตย์ที่ทรงคุณความรู้ชื่อ คชะมทะ (Gajamada หรือ Gadjah Madah) มหาวิยาลัยชั้นนำของอินโดนีเซียในปัจจุบันอยู่ในเมืองยกายการตามีชื่อตามท่านมหาอำมาตย์ผู้นี้

12. เพลงสำเนียงฝรั่ง กล่าวถึง ไปเมืองฝรั่งแล้วมันร้อน หงุดหงิดมาก (ปกติพูดถึงเมืองฝรั่ง เราต้องคิดว่าหนาว ครั้งหนึ่งถึงกับไปหาพัดลม ได้พัดลมเก่า ๆ จาก พิพิธภัณฑณ์มาใช้พอแก้ร้อน¹⁹

ภาพที่ 18 การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561
ที่มา : <https://cca.chula.ac.th/protocol/images/piphat/2561/piphat61-12.JPG>

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 78 - 79

2. บทพระราชนิพนธ์ เพลงภาษาพาสนุก

1. ไทย

ที่บ้านฉันนั้นมีตุ๊กแกใหญ่	มันอยู่บนต้นไม้กิ่งใบงามยิ่ง
ร้องตักตักตักแกเสียงดังจริง	ต้องหยุดนิ่งนับว่าร้องก็ครา
โบราณว่าตักแกตุ๊กแกร้อง	เสียงดังก้องเรียกให้งูมาหา
ช่วยกินตับฉันจะได้สบายกายา	เรื่องเล่านี้จริงไหมหนาน่ารู้เอย

2. ลาว

สวนดอกไม้บ้านข้าเจ้าอยู่เก่าแก่	ดอกจำปางามแท้หลากหลายสี
จำปาลาวจำปาไทยนำไม้ตรี	นำสิ่งดีมงคลมาแบ่งปัน
โขงน้ำใสเหมือนน้ำใจเราไหลหลัง	โขงสองฝั่งร่วมจิตร่วมคิดฝัน
ฟังเสียงแคนปากเว้าเข้าใจกัน	ความสัมพันธ์ช่วยเหลือเกื้อกูลเอย

3. เขมร

สาธิตาแก้วเอยอยู่บนยอดพฤษภา	กินผลไม้ นานารสหอมหวาน
คุยแจ้วแจ้วกับมวลมิตร์จิตสำราญ	ล้วนเบิกบานปากขยับขับเป็นเพลง
กระพือปีกร้ายรำทำหงหะ	ไม่เลยละพ่อนอยู่ดูแลเหมาะเหม็ง
ขอเชิญเจ้ามาเล่นเป็นกันเอง	ร่วมบรรเลงเพลงไทยให้เราเอย

4. จีน

ถามว่ามาอยู่โยในไพรพฤษ	ฉันนั่งนี่ยิ้มหยุดไว้ไม่ตอบถ้อย
กลีบดอกท้อเลื่อนธาราพาไหลลอย	ฟ้าจรดคอยเหนือแดนดินถิ่นประชา
แสงจันทร์ส่องพรายสว่างที่กลางพื้น	ดุษฎีน้ำจันทน์ขึ้นในโลกหล้า
เงยหน้ามองเดือนส่องท้องนภา	ครั้นก้มหน้าคิดถึงบ้านนาเนาเอย

5. มอญ

พระอาทิตย์ชิงดวงเป็นเพลงร้อง	เป็นทำนองสำเนียงมอญฟังอ่อนหวาน
พี่ที่รักจากไปใจร้าวราน	ช่วยกลับบ้านมากินข้าวเกล้าเคลียกัน
คนตายแล้วนั้นหนาจึงลาจาก	เราต้องพรากรั้งยังมีชีวิมัน
เราต่างรักใคร่ก็เห็นเป็นสำคัญ	ยังไม่ทันอำลามาจากเอย

6. แปก

มาได้เจอสุขยิ่งจริงจริงนะ
วันนี้เป็นวันนัดแข่งเรือพาย
เมื่อวานแข่งนกเขาเราสนุก
ตรึมอกาเซะขอบคุณที่มาตาม

สละมะสวัสดียังมีสาย
เรือกอและมีลวดลายระบายงาม
ลองกองผลไม้สุกมีกลิ่นหอม
ได้มีความสุขใจไร้ทุกข์เอย

7. ญี่ปุ่น

ปลานิลนั้นใครใครก็รู้จัก
เพิ่มโปรตีนให้คนไทยได้อยู่ดี
อยู่เนิ่นนานปลานิลกลายเป็นสีแดง
เรียกว่าปลานิลแดงดูแปลกตา

กินไม่เบื่อเนื้อดีนักเป็นศักดิ์ศรี
จักรพรรดิญี่ปุ่นถวายหลายปีมา
เหมือนทับทิมส่องแสงงามนักหนา
บางกว่าปลาทับทิมน่าชิมเอย

8. ญวน

ขนมเบ๊องญวนที่กินในวันนี้
คนที่ทำต้องมีความรู้รอบ
ใส่ถั่วอกกับกุ้งสับปรุงรสเลิศ
คือน้ำส้มกับแตงกวานำลองลิ้ม
(สร้อย) จี๋เอ๋ยจี๋ จี๋เอ๋ยจี๋ ขนมเบ๊องวันนี้ อร่อยดี น่ากิน

อร่อยดีแบ่งทั้งบางทั้งกริบกรอบ
ฉันนั้นชอบขนมเบ๊องญวนชวนมาชิม
อาจเกิดรสเปรี้ยวกินให้อิ่ม
เราอาจจิ้มขนมเบ๊องเครื่องว่างเอย

9. ตะลุง

จะกล่าวถึงขุนมารพาลหุ่นหัน
ค้ำค่าสวยติดไว้ตั้งเป็นกอง
เจ้าบ้องตันครั้นคร้ามให้ขามจิต
รีบเสาะหาสิ่งของอย่างว่องไว

โกรธบ้องตันน่าซังทั้งสิบสอง
จะมาลองดีกับกูให้รู้ไป
ปรึกษากันไม่รู้คิดจะหนีได้
เอาใหญ่ใหญ่เพื่อถวายนายเอย

10. พม่า

ที่ย่างกุ้งเขตดาทองอร่าม
เรื่องเล่าต้นพุทธกาลเนิ่นนานมา
ถึงอินเดียพระพุทธรองค์ทรงสั่งสอน
บรรจ้ไว้ด้วยตะโก้งใจสบาย

มหาธาตุลือนามทั่วทิศา
นายวาณิชชาวพม่ามาสองนาย
ก่อนลาจรได้พระเกศธาตุจึงผันผาย
ตราบนั่นคนทั้งหลายบูชาเอย

11. ขวา

นครเกรอตาคมะคัมภีร์ขวา
อาณาจักรมัชปาหิตฤทธิไกร
อมาตย์คชะมทะปัญญายง
ทั้งสถาปัตยกรรมล้ำราคา

สรรเสริญราชาผู้เป็นใหญ่
เป็นแดนชัยเรืองอำนาจในขวา
ซื่อยังคงอยู่เป็นสถานศึกษา
ศาสนาพุทธพราหมณ์งามใจเอย

12. ฝรั่ง

เมืองเอยเมืองฝรั่ง
แต่ครั้งนี้ร้อนยิ่งกว่าทุกคราว
พัดลมไฟฟ้ามีแต่ที่พิพิธภัณฑ
ไปยืมมาใช้ใช้ได้แต่ไม่เคย

มาหลายครั้งแปลกใจไม่ยกหนาว
อากาศอ้าวหายใจไม่ออกเลย
เขาเก็บกันเอาไว้ดูเฉยเฉย
เออได้เฝ้าฝรั่งร้อนผ่อนคลายเอย²⁰

ภาพที่ 19 การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561
ที่มา : <https://cca.chula.ac.th/protocol/images/piphat/2561/piphat61-15.JPG>

²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 85 - 87

2.2.10 การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562

1. คำอธิบายเรื่อง รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ

เป็นเนื้อหาจากเรื่องวรรณกรรมยาวของเย่เซิงเถา ปรัชญาของเขา คือ “วรรณกรรมเพื่อชีวิตมนุษย์” โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเลือกเรื่องรูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ เรื่องย่อคือ กรมการเมืองเห็นว่าที่จัตุรัสใหญ่ของเมืองควรมีอนุสาวรีย์วีรบุรุษ เพื่อให้ประชาชนมากราบไหว้แสดงความเคารพ เป็นเครื่องเตือนใจให้ประชาชนรักบ้านเกิดเมืองนอน ประพุดิตนเป็นคนดีเยี่ยงวีรบุรุษนั้น กรมการเมืองได้ว่าจ้างประติมากร หรือช่างสลักหินให้ทำงานสำคัญนี้ ประติมากรได้ศึกษาวิจัยประวัติและผลงานของวีรบุรุษ จินตนาการว่าวีรบุรุษนี้ควรมีหน้าตาทำทางอย่างไร และขึ้นเขาไปเลือกก้อนหินสลักโดยตัดส่วนที่ไม่ใช่ออก แทนที่จะทำฐานของรูปสลักนี้ด้วยหินอีกก้อน กลับใช้หินเล็ก ๆ ที่ตัดออกก่อนเป็นฐาน หินก้อนใหญ่ที่สลักเป็นรูปวีรบุรุษมีความรู้สึกหึงผยองว่าตนเองสำคัญมีคนมากราบไหว้ทุกวัน จะอวดคุณวิเศษของตนต่อก่อนเมฆขาว ก่อนเมฆขาวก็ฟุ้งอย่างเนือย ๆ จะอวดต้นไม้ในป่า ต้นไม้ไม่ฟังเพราะกำลังมีงานยุ่ง มันจึงต้องพูดกับก้อนหินเล็ก ๆ ที่อยู่ที่ฐาน ทำท่าหยิ่งมองดูฟ้า ดูถูกดูแคลนหินเล็ก ๆ ทำให้พวกหินก้อนเล็กไม่พอใจ บางก้อนก็ว่าเราเคยเป็นหินก้อนเดียวกัน ควรจะเท่าเทียมกัน และว่าคนที่มากราบไหว้วางมงาย เรื่องประวัติศาสตร์เป็นเรื่องนานมาแล้ว เหมือนนิยายเรื่องหน้าจา (เป็นเทพผู้คุ้มครองในเรื่องปรัมปราของจีน) หรือเรื่องเหง่เจีย (เป็นลิงผู้เป็นศิษย์พระถังซำจั๋งตอนเดินทางไปรับพระไตรปิฎกจากอินเดีย ตามปรัชญาเป็นบุคลาธิษฐานของสุญญตา) จริงเท็จอยู่ที่คนเขียนประวัติศาสตร์ วีรบุรุษ ก็อาจจะมีข้อด้อยอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องดีพิเศษไปเสียทุกอย่าง

พูดอย่างไรหินก้อนใหญ่ที่อยู่เบื้องบนก็ยังหยิ่งอยู่อย่างนั้น จนคืนหนึ่งอนุสาวรีย์วีรบุรุษ รวมทั้งฐานอนุสาวรีย์ล้มลงแตกกระจายเป็นหินก้อนเล็กก้อนน้อยอยู่เต็มจัตุรัส เช้าวันรุ่งขึ้นประชาชนและกรมการเมืองมาเห็นเข้า ตกลงกันว่าจะใช้ก้อนหินเล็ก ๆ นั้นสร้างถนนสำหรับเดินทางไปภาคเหนือ ส่วนประติมากรร้องไห้เสียใจที่ผลงานชิ้นเอกของตนเสื่อมสูญไปเช่นนี้ บอกว่าต่อไปนี้จะ

เลิกสร้างรูปสลักหิน ไม่ว่าจะป็นรูปใหญ่หรือรูปเล็ก พวกก้อนหินต่างพอใจว่าในเวลานี้พวกเรามีความเสมอภาคกัน และได้ทำประโยชน์คือ ได้เป็นถนนที่คนใช้สัญจรไปมา²¹

ภาพที่ 20 การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562
ที่มา : https://www.cuartculture.chula.ac.th/wp-content/uploads/2020/10/DSC_9114-scaled.jpg

2. บทพระราชนิพนธ์ รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เพลงนำ ดั่งหยาดฝน
CHULALONGKORN UNIVERSITY
แต่หนหลัง

แต่ปางหลังยังมีวีรบุรุษ	ผู้เรืองยุทธแกร่งกล้ามหาศาล
ได้คุ้มครองนครแต่โบราณ	ผู้บริหารชาวประชาสำนึกคุณ
จึงคิดสร้างประติมากรตั้งไว้	จัดรัสใหญ่ให้มีรูปพ่อขุน
ด้วยกตัญญูตาเอกอตุลย์	และเป็นเยี่ยงการคำนึงสร้างชาติ
ช่างบรรเจิด	
ได้ว่าจ้างนายประติมากรใหญ่	เจ้าจงใช้ศิลปะตามวิถี

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 88 - 89

สลักรูปผู้เป็นเลิศบรรเจิดวีร	เพื่อศักดิ์ศรีเกียรติขจรนครเรา
ช่างสลักตั้งจิตคิดศึกษา	จากเอกสารนานาแต่ก่อนเก่า
ทั้งจินตนาการด้วยชาญเขาวิน	บุรุษเฒ่าควรหน้าตาทำอย่างไร

เลิศศิลา (ตุ๊กตา)

เมื่อตรึงเห็นภาพชัดเจนในแนวคิด	จึงปั้นขึ้นพิชิตภูผาไศล
เลือกศิลาที่งามกว่าหินใดใด	หินก้อนใหญ่พอสลักประติมา
เขาได้คิดรายละเอียดเอาไว้แล้ว	บุรุษแก้วผู้นี้ต้องเงยหน้า
ตามองไปแสนไกลสุดสายตา	ด้วยจิตใจก้าวหน้าทะเยอทะยาน

ประติมาล้า (อาเฮีย)

ปากเผยน้อยน้อยเปล่งว่า	เป็นเสียง“อา!”แสดงถึงความห้าวหาญ
แขนซ้ายงอโอบประชาให้สำราญ	มือขวาต้านศัตรูด้วยหมัดแรง
ช่างตัดหินที่เกินทั้งออกไป	แต่ก็ใช้ทำฐานให้แกร่งแข็ง
ตั้งกลางลานจัตุรัสได้แสดง	จะชี้แจงให้คนไหว้ตามครรลอง

ร่ำร้องสนุก

ถึงวันเปิดชาวประชามาสุนุก	ร่ำร้องเพลงร่ำรูกเสียงดังก้อง
ทั้งอาหารสุราพาลำพอง	จนเจ็บเข้าต้องเดินย่องกลับเรือนตน
จากนั้นมาคนคิดแต่วีรบุรุษ	ทุกวันรูดไค้ค่านับเกิดเป็นผล
คือทำดีกันทั่วทุกตัวคน	จิตอาสาช่วยชนให้รุ่งเรือง

ทุกขลาม

เป็นสังฆธรรมดาในโลกหล้า	มีแต่ปราชญ์กับคนบ้าที่โง่เง่า
ที่ไม่หลงยศสรรเสริญลามประเทือง	นอกนั้นเพื่องหยิ่งผยองต้องเหนือใคร
ก่อนหินนั้นที่จริงคือศิลา	ใช่เป็นปราชญ์หรือเบื้อบ้ามาแต่ไหน
เห็นคนมาเคารพและนบไหว้	จึงกลายเป็นหินหยิ่งยั่งน่าชิง

สร้างภาพหยิ่ง (จินลั่นถัน)

“ดูซิข้าสูงยิ่งเทเวศ	คนนบนอบก้มเกศดังของคลัง
----------------------	-------------------------

พวกแกเห็นแสงเครื่องเศษมุขัง

ได้แต่นั่งรับใช้ได้บาบา”

ทั้งหมู่เพื่อน (จีนซิมเล็ก)

ห็นเล็กว่า “แกลืมนิดไปหมดสิ้น

แกก็ห็นก่อนเดียวกันกับพวกข้า”

ห็นหยิ่งว่า “ข้าคือวีรบุรุษเจ้าพารา

ผู้ส่งส่แกล้วยล้าอย่าดูเบา

เทวดาเดือน (เสภาจีนแปลง)

มีจารึกไว้ในประวัติศาสตร์”

ห็นน้อยว่า “บ้าอำนาจหลอกคนเขลา

หน้าจาและหังเจียเหมือนเพื่อนเรา

เป็นนิยายว่างเปล่าที่หลอกคน”

ถึงยามตึกเลยเที่ยงคืนสองยามกว่า

รูปสลักตกลงมายังสถล

รวมทั้งฐานเป็นชิ้นเล็กที่หักปน

ไม่มีใครได้ยลอีกต่อไป

เศษห็นเกลื่อน

เข้าขึ้นเกิดวิปริตผิดอาเพศ

เห็นแต่เศษห็นเกลื่อนอยู่ในลานใหญ่

รูปเคารพวีรบุรุษอยู่หนใด

ต่างจงใจแยกย้ายไปทำงาน

มีคนคิดว่าก้อนห็นควรเป็นประโยชน์

จึงแล่นโลดไปหาผู้บริหาร

บอกว่าห็นอย่างดีควรแก่การ

ทำถนนให้ชาวบ้านใช้สัญจร

เหมือนเท้าเทียม (จีนไฉยอ)

เจ้าก้อนห็นก้อนจิวเจ้าคารม

“น่าชื่นชมเราเท้าเทียมกันทุกก้อน

เป็นถนนไปยังทิศอุดร

แต่ครั้งก่อนก็ไม่มีดีใจจ้ง” (สร้อย)

คนเจ็บปวดคือนายช่างสลัก

ต่อไปจะหยุดพักแม้ถูกสั่ง

เห็นจะคำนวณผิดจนงานพัง

ถึงได้ตั้งค้ไม่ทำเด็ดเด็ดจนตาย (สร้อย)

(สร้อย) อ่าอ๋อโย ฮ่าฮ่าฮ่า ว่าอ๋อโย เสี่ยว ซื่อ โถว ไต้ว เก้า ชิง ๆ ฮ่า ฮ่า ฮ่า²²

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 91 - 93

ภาพที่ 21 การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562

ที่มา : https://www.cuartculture.chula.ac.th/wp-content/uploads/2020/10/DSC_9254-scaled.jpg

2.2.11 การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าเสือ พิชิตดอนอินทนนท์” ในปี พ.ศ. 2563

1. คำอธิบายเรื่อง สมเด็จพระเจ้าเสือ พิชิตดอนอินทนนท์

ในปีนี้เป็นปีครบรอบที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีพระชนม์ครบ 120 พรรษา เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ และรำลึกพระกรุณาธิคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยกล่าวถึงเรื่องสมเด็จพระเจ้าเสือ พิชิตดอนอินทนนท์ใน พ.ศ. 2507 ขณะมีพระชนม์ 64 พรรษา ซึ่งดอนอินทนนท์อยู่ในเชียงใหม่จึงใช้เพลงของเชียงใหม่ และเพลงสำเนียงลาวอื่นๆ และมีหนังสือที่สำนักพระราชวังพิมพ์ มีรูปภาพและคำอธิบาย ในสมัยนั้นไม่มีถนนขึ้นดอย โดยเพิ่งสร้างใน พ.ศ. 2515

ในป่าดอยอินทนนท์มีป่าต้นไม้หลายพวก มีทุ่งหญ้า เกิดจากการตัดต้นไม้ทำลายป่า ป่าไม้ที่ยังรักษาไว้ได้ดี มีไม้ที่ขึ้นตามระบบนิเวศภูมิอากาศเป็นชั้น ๆ ยิ่งขึ้นไปใกล้ยอดเขายิ่งหนาวภายหลังมีโครงการหลวง ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น สัตว์มีไม่มากนักเพราะมี

การล่าสัตว์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงโปรดธรรมชาติ โดยทรงเปรียบเทียบพันธุ์ไม้ที่ทรงพบกับไม้เขาแอลป์ในสวิตเซอร์แลนด์²³

ภาพที่ 22 การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าเสด็จฯ พิชิตดอนอินทนนท์” ในปี พ.ศ. 2563

ที่มา : <https://www.chula.ac.th/news/35433/>

2. บทพระราชนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าเสด็จฯ พิชิตดอนอินทนนท์

นครวิจิตร

นครวิจิตรทิศเหนือคือเชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางล้านนาไทยอันไพศาล
 ศิลปวัฒนธรรมนำเนิ่นนาน การศึกษาบันดาลชาติรุ่งเรือง
 เกษตรกรรมอุตสาหกรรมดีล้ำเลิศ ป่าอุดมก่อเกิดผลฟูเฟื่อง
 สวนพฤษศาสตร์พืชพันธุ์งามประเทือง ดาราศาสตร์ครบเครื่องเรืองวิจิตร
 พิชิตดง (ลาวชมดง)

อินทนนท์สูงสุดในประเทศ	มีขอบเขตหลายอำเภอกว้างใหญ่
อยู่ในเทือกเขาถนนธงชัย	มีน้ำตกน้อยใหญ่ที่สำคัญ
พฤษศาสตร์มีพันธุ์ไม้ต่างต่าง	จะกล่าวเป็นตัวอย่างในป่านัน
มะเกลือ แดง เต็ง สัก เหียง ขึ้นเคียงกัน	มะค่า มะหวด ขึ้นที่ชันในพงพี

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 94

มี ฟ้ามุ่ย ช้างแดง กุหลาบป่า

ที่หายากคือรองเท้านารี

บางคนว่าโรโดเดนดรอนมีหลากสี

ข้าวตอกฤๅษีจะมีแต่ดอยอินทนนท์

พงไพรสนธ์ (แม่ฟ้าหลวง)

สัตว์ทั้งหลายมีแต่เราไม่ค่อยเห็น

หมิวใหญ่ ไก่ป่า ชะนี มีในพน

หมูป่า ลิง ชะมด และเสี้ยนผา

ตุ๊กแก จิ้งเหลน แมลง ผีเสื้อไพร

ตัวเป็นเป็นมี เสือ กวาง ในไพรสนธ์

ปลาค้างคาวน่ายลเป็นอย่างไร

กระต่ายป่า กวางผาวัยน้ำได้

นกเงือก นกพญาไฟ ดาซดา

ชนรรรษา (ลำปางหลวง)

ปิลองพันห้าร้อยเจ็ดจำในจิต

สมัยนั้นไม่มีถนนทางไปมา

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสด็จ

ไม่ปล่อยพระชนมายุขวางทางดำเนิน

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเสด็จ

เด็กเด็กนักศึกษาจึงมาเดิน

รวมกำลังที่มีขึ้นเขาเขิน

ชาวนครจึงสรรเสริญเพิ่มพระคุณ

สุภาพม่อน (พ่อนที)

เริ่มด้วยเฮลิคอปเตอร์ไปผาหมอน

สวยเสร็จรีบเดินเขาเอาเป็นทุน

ยิ่งเดินยิ่งสูงเป็นป่าดง

ถึงปางสมเด็จพระที่นั่งแล้วก่อไฟ

มั่งกะเหรียญถวายพระพรบนเขาขุน

ยังไม่สูงก็เป็นบุญไม่เหนื่อยไป

หากดูตลิ่งคดอยู่ในพงดัดตัวได้

อากาศหนาวก็ไม่ห่ออดทน

จระอังกาหลวง (พ่อนผาง)

วันรุ่งขึ้นดำเนินถึงที่หมาย

พระเจ้าอยู่หัวทรงชื่นชมในพระกมล

คุณเข็ดป่าไม้ถวายเอื้องบุก

อังกาหลวงสวยกลางวันในพงพี

รายงานถวายทรงทราบผล

สมเด็จพระเจ้าและทุกคนปลอดภัยดี

หล้ามอสรุกขึ้นบนต้นไม้ไปทุกที่

ข้าวตอกฤๅษีสีเหลืองทองมองน่าชม

ดวงดอกเอื้อง (ลาวลำปาง)

กลับผาหมอนทอดพระเนตรพันธุ์ไม้ดอก

เอื้องจงอาจ กล้วยไม้ป่า น่านิยม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รับเสด็จเอื้องเกริกสนุกจริง

เอื้องพรวัวผลิออกงามสวยสม

ชวนดอมดมถึงเวลากลับภูพิงค์

พาดนตรีมาถ้วนทั่วแบนด์มาร์ชิ่ง

เราเด็กเด็กดีใจยิ่งได้ร่วมงาน

เรื่องรำลึก (ฟ้อนสาวไหม)

ทรงจัดงานพาหมอนรำลึกลั่น	เพื่อรับขวัญสมเด็จพระเจ้าให้สุขสานต์
มหาดเล็กร้อง “เย้ยฟ้าทำดิน” เพื่อสักการ	พระองค์ท่านที่พิชิตอินทนนท์
สำนึกพระคุณ (ล่องแม่ปิง)	
ปีนี้ถึงร้อยยี่สิบปี	สมเด็จพระศรีฯ สมภพมาสร้างอภิผล
ด้านสุขภาพการศึกษาแก้ปวงชน	เราทุกคนสำนึกในพระเมตตา
จึงขอนำเรื่องเก่าเล่าให้เพื่อน	ห้าสิบหกปียังไม่เลือนจากมนสา
เพื่อรำลึกการคุณพระบุญญา	แห่งพระผู้สถิตฟ้าสวาร์ ²⁴

ภาพที่ 23 การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าเสด็จฯ พิชิตอินทนนท์” ในปี พ.ศ. 2563
ที่มา : <https://www.chula.ac.th/wp-content/uploads/2020/11/2020-1.11.63m14.jpg>

2.2.11 การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565

1. คำอธิบายเรื่อง เที่ยวไปในแดนขวา

เป็นเพลงสำเนียงขวา ซึ่งสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์บทไว้เกี่ยวกับสถานที่ทรงรู้จักในขวา โดย

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 98 - 99

กล่าวถึงแม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำที่ยาวที่สุดในทวีปเอเชีย บริเวณลุ่มน้ำโขง เป็นดินแดนที่พบฟอสซิลมนุษย์โบราณ มนุษย์โบราณที่พบบริเวณนี้ เรียกว่ามนุษย์ชวา เกษชาวลือว่าอยู่ในวงแหวนแห่งไฟ เต็มไปด้วยภูเขาไฟ มีภูเขาไฟที่มีคนรู้จักจำนวนมากดินภูเขาไฟสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้แผ่นดิน ถึงแม้ว่าเวลาภูเขาไฟระเบิดจะทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนก็ยังชอบอาศัยอยู่ใกล้ภูเขาไฟ ทรงยกตัวอย่าง 2 แห่ง คือต่งกู่บันปราหู่ในเขตตะวันตก เหนือนครบันดุง และเมราปีในเขตภาคกลาง

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงศาสนสถาน โบโรบูดูร์ เป็นศาสนสถานตามคติพุทธศาสนา มหายานตามคัมภีร์ลิลิตวิสตระ และปรัมบานัน เป็นศาสนสถานพราหมณ์ ในเรื่องของวงศ์กษัตริย์ ได้แก่ ไศเลนทร์ เป็นวงศ์กษัตริย์ สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 8 ปรัมบานัน เป็นศาสนสถานพราหมณ์ สัญลักษณ์เป็นวงศ์กษัตริย์ที่ถือศาสนาฮินดู พราหมณ์

การแสดงวาทัง มีหลายแบบ วาทังกลิต มีลักษณะเหมือนหนังตะลุง วาทังโกเล็ก มีลักษณะเหมือนหุ่นกระบอก ส่วนวาทังวองใช้คนแสดง กุหนุงอัน เป็นตัวหนังที่แสดงถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เรื่องที่เป็นนามธรรม สภาพธรรมชาติที่ไม่สามารถใช้ตัวหนังแสดงได้ เช่น ลมพัด ฝนตก

และกาเมลัน เป็นวงดนตรีของชาว และบาหลิ ประกอบด้วยฆ้อง และเครื่องตีโลหะต่างๆ มีเครื่องตีไม้ ขลุ่ย ซอเรบบับ มีกลอง กาเมลันชวามักมีนักร้องด้วย²⁵

ภาพที่ 24 วงปี่พาทย์ชวา(กาเมลัน) สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 100 - 101

ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/news/10853/>

ภาพที่ 25 การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565

ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/news/10853/>

2. บทพระราชนิพนธ์ เที่ยวไปในแดนขวา

เกาะहरธา

ชาวเป็นเกาะใหญ่คนไม่น้อย	มีตั้งร้อยล้านกว่าหลากพงศ์เผ่า
ตั้งบ้านเรือนบนที่ดินถิ่นลำนาว	มีป่าเขาไร่นาสารพัน
ภูเขาไฟมีทั้งดับและปะทุ	เข้าไปใกล้ร้อนระอุกลิ่นกำมะถัน
ศาสนสถานพุทธพราหมณ์มากอนันต์	ลวดลายสลักงามครันล้วนน่ายล

เบงกาวันโซโล

มีแม่น้ำสีครามนามโซโล	หกร้อยกิโลคนรู้จักทุกแห่งหน
น้ำหล่อเลี้ยงพืชผลของปวงชน	มีเพลงร้องชาวโลกสนใจคอยฟัง
“เบงกาวันโซโล	สายน้ำแห่งความรัก
เปล่งประกายในแสงอาทิตย์สีทอง	นำเธอให้อยู่ในภวังค์
สายลมผ่านสายสีคราม	เสียงเพลงของธารน้ำ

บรรเลงเพลงไพเราะ	เพลงรักแห่งความหวัง และความฝัน
ถ้าเธอเศร้าและเดียวดาย	เอาความทุกข์ของเธอมาเล่าให้น้ำตาเหือดแห้ง
สิ่งที่เธอสงสัย	เธอจะพบคำตอบที่นี่
เบงกานโซโล	เธอคือความฝันและความหวัง
ยังอ้อยอิ่งในใจของฉัน	ฉันจะรักเธอตลอดไป”

(ให้นักร้องร้องเป็นภาษาอินโดนีเซีย)

โบราณฟอสซิล

บริเวณแม่น้ำโซโลนี้	ชาวดัชต์ที่มีปัญญาวิชาหลัง
พบฟอสซิลมนุษย์โบราณอยู่นานจึง	มนุษย์ชวายังเหมือนลิงยิ่งกว่าคน
นักปราชญ์เถียงกันอยู่มากหลาย	มีทฤษฎีมากมายฟังสับสน
เราเรียนน้อยไม่เข้าใจในกมล	ต้องอดทนเรียนรู้เรื่องราว
ถิ่นภูเขาไฟ	
ตั้งภูบันปราหุภูเขาไฟ	เป็นรูปกรวยกว้างใหญ่งามนักหนา
ปีหกสองยังระเบิดปล่อยลาวา	มีอุปกรณ์วัดว่าจะอันตราย
มีนิทานพื้นบ้านเล่าต่อกัน	เรื่องตั้งภูบันปราหามีมากมาย
เป็นเรื่องว่าที่เกิดจากลูกชาย	ที่มุ่งหมายมารดาเป็นคู่ครอง

ไปชมลาวา

เมราปีภูเขาไฟระเบิดอยู่	อยากไปเที่ยวแต่ได้ดูแลปากปล่อง
นักบินขับเครื่องบินวนเพื่อได้มอง	อีกครั้งต้องบินไกลไม่ได้ชิด
หินบะซอลต์แอนด์ไฮต์เป็นลาวา	มีนักวิทยาศาสตร์เข้ามาติด
เครื่องมือวัดคลื่นแม่เหล็กดีสุดคิด	ในชีวิตหวังไว้จะได้ชม

พุทธชาตกา

โบโรบูดูร์พุทธสถานได้มาเห็น	เจ้าไคเลนทร์ดำเนินการงามสวยสม
รูปสลักกามธาตุรูปธาตุมีอุดม	อรุปธาตุนิยมว่านิพพาน
มีชาดกพุทธประวัติล้วนดีหลาย	น่าเสียดายลาวาไหลทับตรงฐาน
สร้างของใหม่เห็นไม่เหมือนของโบราณ	ผู้เชี่ยวชาญขุดค้นและซ่อมแปลง

ราราจกรัง

ปรัมบานันหรือราราจกรัง	วงศ์สัญญาที่โด่งดังสร้างเป็นแหล่ง
ศาสนาพราหมณ์ตรีมูรติธรรมะแรง	ลาฮาร์แข็งจากเมราปีทำวัดพัง
กษัตริย์ย้ายไปอยู่ตะวันออก	ทั้งปรัมบานันข้าชอกไว้เบื้องหลัง
พระเทวีกลายเป็นราราจกรัง	ตามนิทานพื้นบ้านครั้งดั้งเดิมมา

วาทยังกุลิต

หนังขาวเรียกว่าวาทยังกุลิต	เล่นเป็นนิตย์ดูสนุกดีนักหนา
การเล่นเงาแสงไฟใช้กะลา	เล่นมหากาฬตะเป็นเรื่องยาว
นายหนังเรียกกันว่าดาหลัง	เขาจะนั่งหลังจอผ้าฝ่ายขาว
กุหลุมอันเป็นพิเศษมีทุกคราว	เป็นภูเขาสองขาชาติขาว

คิดถึงกาเมลัน

กาเมลันวงดนตรีแต่ก่อนเก่า	มีเครื่องเป่าขลุ่ยไม้ไผ่ดีนักหนา
ส่วนใหญ่เป็นโลหะระนาดฆ้องงามตา	ขอเรบบมีค่าน่าบรรเลง
โลกาภิวัตน์มีอาจยังเพลงพิณพาทย์	กาเมลันของชาติดังโหนดเหง่
ชาวชวายังนิยมชมครื้นเครง	ศิลป์ตนเองชูปัญญากาเมลัน

สัมพันธ์ไทย-ชวา

ฟังเพลงพยางค์ชวามาลดี	คือมะลิไม่มีสดสีสัน
แต่กลิ่นหอมรวยรื่นชื่นสุคันธ์	ก่อสัมพันธ์ดีนักสามัคคี
ชื่อชวาคณไทยล้วนรู้จัก	นกเขาวาน่ารักไม่บินหนี
ปีชวาทไทยเป่าได้ไพเราะดี	อาหารชวล้วนมีประโยชน์เอ๋ย ²⁶

²⁶ หน้าเดียวกัน, หน้า 104 - 106

ภาพที่ 26 การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/news/10853/>

บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในแต่ละปีนั้น จะเห็นได้ว่ามีเนื้อหาที่มีความแตกต่างและหลากหลายอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในด้านดนตรีหรือภาษาต่าง ๆ อาทิ มอญ ขวาม้า เป็นต้น โดยรูปแบบการแสดง เช่น อิงประวัติศาสตร์ วรรณกรรม นิทานพื้นบ้านต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังแฝงข้อคิดคติเตือนใจให้ผู้ชม อีกทั้งยังมีเรื่องชวนสนุก ส่งเสริมคุณธรรม บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทาน ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้จัดทำการแสดงในมูลนิธิสิรินธร เพื่อหารายได้โดยพระราชกุศลสมทบทุนสถานพยาบาลมูลนิธิสิรินธร

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย ไว้ดังนี้

2.3.1 การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย วุฒิชัย เรืองศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ศึกษากระบวนการออกแบบการแสดงนเรศวรราชพิธี : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีขอบเขตการศึกษา คือ นเรศวรราชพิธี : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้การรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้แสดง การสังเกตการณ์และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย จากนั้นนำองค์ความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ถึงประวัติและรูปแบบการแสดง จัดเรียงองค์ความรู้ สรุปผล และนำเสนอเป็นผลงานวิจัยตามลำดับผลการวิจัยพบว่า งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาฯ เป็นงานที่อยู่ภายใต้โครงการดนตรีไทย - ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จัดตั้งโครงการฯ ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2528 จากการอนุมัติโดยที่ประชุมสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ด้านประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลงโน้ตเพลง อีกทั้งการจัดสร้างเครื่องดนตรีปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระมหากรุณาธิคุณรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ตั้งแต่แรกเริ่มจัดตั้งโครงการฯ โดยพระราชทานข้อวินิจฉัย ติดตามผลการดำเนินงานตลอดจนทรงร่วมฝึกซ้อมและทรงร่วมบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยงานดังกล่าวจะจัดขึ้นในวันที่ 26 มีนาคม ของทุกปี เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบสถาปนาจุฬารูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ที่พบในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาฯ เป็นรูปแบบของนาฏศิลป์แบบราชสำนัก ได้แก่ 1. การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (ละครภาพนิ่ง, ระบายในละครดึกดำบรรพ์, ละครดึกดำบรรพ์) 2. การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์(ละครภาพนิ่ง, ระบายในละครดึกดำบรรพ์) 3. การแสดงระบำทั่วไป(ระบำมาตรฐาน, ระบำสัตว์, ระบายในละครพื้นทาง) และรูปแบบของนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ได้แก่ 1. การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2. การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเกิดพระเกียรติ ซึ่งรายการแสดงในแต่ละปีจะจัดรายการแสดงโดยเป็นไปตามพระ

ราชวินิจฉัยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมติที่ประชุมของคณะกรรมการจัดงาน²⁷

2.3.2 แนวทางและวิธีการผสมผสานดนตรีไทยและดนตรีสากลในบทเพลง “เกษตร-กษัตริย์” บทเพลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดย ชูวิทย์ ยุระยง วิษณุลัมพ์ เหล่าวานิช และสกาวัน รุ่ง สายบุญมี

การสร้างสรรคผลงานที่มีการผสมผสานดนตรีตะวันตกเข้ากับดนตรีไทยเริ่มเด่นชัดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์คิดค้นการแสดงละครประกอบดนตรีโดยได้รับอิทธิพลจากโอเปร่า ซึ่งเรียกวงดนตรีประเภทนี้ว่า “วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์” โดยการแสดงนี้นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยและแนวความคิดการบรรเลงแบบตะวันตก ซึ่งทำให้ต่อมาได้มีการผสมผสานดนตรีไทยและดนตรีตะวันตกในรูปแบบอื่นๆ เกิดขึ้นมากมาย งานวิจัยชิ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการผสมผสานดนตรีไทยและดนตรีสากลในบทเพลง “เกษตร - กษัตริย์” บทเพลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานประกอบไปด้วยการประพันธ์เบื้องต้น(ดนตรีไทย) การผสมผสานดนตรีสากลและการฝึกซ้อมและปรับความสมดุลระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แนวทางและวิธีการผสมผสานดนตรีไทยและดนตรีสากลในบทเพลง “เกษตร - กษัตริย์” ประกอบด้วย การเพิ่มมิติของเสียงจากเพลงไทย การเลือกใช้เสียงเพื่อให้เกิดความกลมกลืน การเพิ่มแนวรับและการสอดทำนอง การควบคุมลักษณะเสียง และวิธีการอื่น เช่นการสอดทำนอง และการเล่นประสานแนวร้องของเพลงไทย โดยแนวคิดหลักคือการให้วงดนตรีไทยเป็นหลัก ไม่ทำลายคุณลักษณะบันไดเสียงตามหลักการของดนตรีไทย²⁸

²⁷ วุฒิชัย เรืองศักดิ์, "การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2560).

²⁸ ชูวิทย์ ยุระยง, วิษณุลัมพ์ เหล่าวานิช, and และสกาวัน รุ่ง สายบุญมี, "แนวทาง และวิธีการผสมผสาน ดนตรีไทย และดนตรีสากลในบทเพลง “เกษตร-กษัตริย์” บทเพลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี," *Journal of Fine and Applied Arts Chulalongkorn University* 7, no. 1 (2020). หน้า 28 - 42

2.3.3 การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง

วิทยานิพนธ์เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์การแสดงที่อนุรักษ์และพัฒนาของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิจัยด้วยการค้นคว้าเอกสาร สัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ ผลวิจัยพบว่า ภาควิชานาฏศิลป์มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษามีทั้งกระบวนการอนุรักษ์และกระบวนการพัฒนาควบคู่กันไป ไม่ได้มุ่งเน้นไปทางใดทางหนึ่ง เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งจากการศึกษาและการแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ฝึกการดำเนินงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ส่งผลให้นักศึกษาเกิดสำนึกที่ดีต่อการพัฒนางานทางด้านนาฏศิลป์ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจต่อทั้งตัวนิสิตและภาควิชานาฏศิลป์ มีการผลิตศิลปินบัณฑิตที่มีความสามารถในการแสดงที่หลากหลายและเป็นนักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์สู่สังคมนาฏศิลป์ไทยอย่างสม่ำเสมอ การอนุรักษ์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์จึงถือเป็นการพัฒนาความสามารถของผู้ศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ โดยวิเคราะห์จากกรณีศึกษาละครภาควิชานาฏศิลป์เฉพาะนาฏศิลป์ไทยทั้งหมด 8 เรื่อง ได้ข้อสรุปว่าตลอดระยะเวลา 31 ปี ภาควิชานาฏศิลป์ เกิดกระบวนการสร้างงานนาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สนองต่อนโยบายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและประเทศชาติ ในการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของการแสดงที่ยังคงไว้ซึ่งโครงสร้างของละครต้นแบบ ปรับเปลี่ยนรูปแบบของการแสดงไปตามตัวแปรต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อจารีต เพื่อให้การแสดงมีความเหมาะสมกับเหตุการณ์หรือสถานนั้น ถือเป็น การเพิ่มมูลค่าให้กับงานทางด้านนาฏกรรมที่มีมาแต่เดิมให้สอดคล้องกับความต้องการของยุคสมัยและคงอยู่สืบไป²⁹

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 ทฤษฎีนาฏประดิษฐ์

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กล่าวถึง ทฤษฎีนาฏประดิษฐ์ หมายถึง การคิด การออกแบบ และการสร้างสรรค์ แนวคิด รูปแบบกลวิธีของนาฏศิลป์ชุดหนึ่ง ที่แสดงโดยผู้แสดงคนเดียวหรือหลายคน ทั้งนี้รวมถึงการปรับปรุงผลงานในอดีต นาฏประดิษฐ์ จึงเป็นการทำงานที่ครอบคลุม

²⁹ ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง, "การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย." (มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., 2564).

ปรัชญา เนื้อหา ความหมาย ท่ารำ ท่าเต้น การแปรแถว การตั้งซุ่ม การแสดงเดี่ยว การแสดงหมู่ การกำหนดดนตรีเพลง เครื่องแต่งกาย ฉาก และ ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญในการทำให้นาฏศิลป์ชุดหนึ่งสมบูรณ์ตามที่ตั้งใจไว้ ผู้ออกแบบนาฏศิลป์ เรียกกันโดยทั่วไปว่า ผู้อำนวยการฝึกซ้อม หรือผู้ประดิษฐ์ท่ารำ แต่ในที่นี้ขอเสนอคำใหม่ว่า นักนาฏยประดิษฐ์ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Choreographer” โดยนาฏยประดิษฐ์มีขั้นตอนการทำงานดังต่อไปนี้

1. การคิดให้นาฏศิลป์ คือ การคิดที่นำนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม หรือการนำนาฏศิลป์ชุดเดิมที่เคยแสดงมาปรับปรุงใหม่ ซึ่งคำนึงถึงจารีตประเพณีของวัฒนธรรมของถิ่นนั้นๆ งานคิดสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์มักเกิดขึ้นตามโอกาสต่าง ๆ ของผู้สร้างสรรค์ แล้วแต่วัตถุประสงค์ของงานนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นงานที่ต้องคิดใหม่ ทำใหม่ เพื่อโอกาสพิเศษโดยเฉพาะ เพื่อให้ทันต่อยุคสมัย อังกอร์มีการนำศิลปะแขนงอื่น ๆ ศิลปะการวาดรูป ศิลปะการต่อสู้ เข้ามาประยุกต์ผสมผสานสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ขึ้น เพื่อสนองวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์นั้น ๆ

2. การกำหนดความคิดหลัก คือ การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของงานนาฏศิลป์ชิ้นนั้น ว่าทำเพื่ออะไร หรือเพื่อใครซึ่งจะทำให้ทิศทางของงานสร้างสรรค์ชัดเจนมากขึ้น

3. การประมวลข้อมูล คือ การรวบรวมข้อมูล สืบค้นข้อมูลในสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์งานต้องการจะทำ นำมาใช้ประกอบความคิดให้เป็นรูปร่าง โดยอาจจะเกิดอาการกระตุ้นที่เป็นแรงบันดาลใจในการทำงานสร้างสรรค์นั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการศึกษาจากผลงานศาสตร์แขนงต่าง ๆ เป็นตัวกระตุ้นให้รู้สึกตื้นตันกับการเลพงาน และผลักดันให้เกิดงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์

4. การกำหนดขอบเขต คือ การกำหนดระยะเวลาของการแสดงตามความเหมาะสม ซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระของงาน ให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่เราต้องการจะสื่อให้แก่ผู้ชม

5. การกำหนดรูปแบบ คือ การกำหนดรูปแบบของการแสดงมักจะคำนึงให้อยู่ในนาฏจารีต เพราะเป็นสิ่งที่ทำง่าย ๆ มีกฎเกณฑ์ ทำให้การนำมาใช้มีความง่ายต่อการสร้างสรรค์มากขึ้น การกำหนดรูปแบบนั้นอาจเกิดขึ้นได้จากการผสมผสานเข้าร่วมกันหลาย ๆ นาฏจารีต เพื่อให้เกิดงานสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ หรือประยุกต์จากนาฏจารีตเดิม โดยการนำลักษณะเด่น เอกลักษณ์ของบางสิ่งที่เราสนใจ เช่น เทคนิค การเต้น หรือโครงสร้างของงานต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบการแสดง และอีกรูปแบบหนึ่งคือการค้นคว้า หารูปแบบนาฏศิลป์ใหม่ ๆ ที่เป็นรูปแบบของผู้สร้างสรรค์งาน ที่จะสะท้อนวิถีชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน ซึ่งครั้งนี้การที่คิดค้นนาฏศิลป์รูปแบบใหม่ๆ ควรเป็นที่

ยอมรับในวงกว้างและมีการถ่ายทอด ทั้งนี้การกำหนดรูปแบบของผลงานขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์งานที่ต้องการสร้างงานให้อยู่ในทิศทางใดตามความต้องการของตน

6. การกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ คือ การกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะใช้ในการแสดง เช่น นักแสดง เครื่องแต่งกาย ฉาก เพลง เสียง เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่สำคัญที่จะทำให้การแสดงของผู้สร้างสรรค์ดูสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อที่จะให้องค์ประกอบของการแสดงส่งเสริมกันมากขึ้น ควรเกิดจากการกำหนดลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกันกับวัตถุประสงค์ให้ดูไม่ขัดแย้งกันในผลงานมากเกินไป หรือเป็นไปในทิศทางที่เสริมซึ่งงานให้โดดเด่น

7. การออกแบบนาฏศิลป์ คือ การออกแบบผลงานซึ่งใช้ลักษณะของการออกแบบทางทัศนศิลป์เข้ามามีใช้ในการจัดวางองค์ประกอบของการแสดง ทิศทางการเคลื่อนไหว การจัดกลุ่ม โดยคำนึงถึงทฤษฎีทางทัศนศิลป์เข้ามาช่วยในการสร้างสรรค์งาน เช่น องค์ประกอบทัศนศิลป์ คือ จุด เส้น รูปทรง สี พื้นผิว แม้กระทั่งการใช้พลังในการเคลื่อนไหวร่างกายต้านกับแรงโน้มถ่วงของโลกก็มีส่วนใหญ่ในการช่วยในการออกแบบรวมถึงการใช้พื้นที่ในการแสดง จัดวางตัวนักแสดงเคลื่อนไหวให้ทั่วบริเวณการแสดง ไปในทิศทางต่างๆ ให้น่าชม ซึ่งข้อควรระวังในการสร้างสรรค์ผลงานมีดังนี้

- ไม่ควรทำบางสิ่งบางอย่างซ้ำๆ จนผู้ชมชินตาไม่เกิดสิ่งใหม่ให้ตื่นตาตื่นใจกับผู้ชม
- ไม่ควรทำในสิ่งที่ผู้ชมสามารถคาดเดาได้
- ไม่ทำสิ่งที่ทำให้ผู้ชมสับสน วุ่นวาย ในการแสดงคุณยากที่จะเข้าใจ
- ไม่ทำสิ่งใดที่เป็นการทำลายสมาธิของผู้ชม
- ไม่ควรทำสิ่งที่เกินความสามารถของนักแสดง เพราะจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดง่าย ๆ และจะทำให้เกิดความขัดแย้งของผู้ชม
- ไม่ทำสิ่งใดที่กีดขวางการเคลื่อนไหวของผู้แสดง
- ไม่ควรทำในสิ่งที่แปลกใหม่ เกินกว่าที่ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ด้วยปัญญาและประสบการณ์
- ไม่ได้ทำในสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรม

- ไม่ทำในสิ่งที่ทำให้ผู้ชมเกิดอาการเบื่อ³⁰

ดังนั้น นาฏประดิษฐ์จึงเป็นกระบวนการคิดสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่เกิดขึ้นมาใหม่ ทางจากการปรับปรุงผลงานขึ้นก่อนในอดีต หรือการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นใหม่ที่เกิดอาการสังสมประสบการณ์ขึ้นมาเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและพัฒนาทั้งทางกระบวนการทางความคิด และการปฏิบัติ จนอาจจะนำไปสู่การตอบสนองต่อสังคมในยุคปัจจุบัน เพื่อเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้เจตนาอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงกลุ่มคนหรือสังคมนั้น ๆ โดยมีการทำงาน 7 ขั้นตอน คือ 1. การคิดให้มีนาฏศิลป์ 2. การกำหนดความคิดหลัก 3. การประมวลข้อมูล 4. การกำหนดขอบเขต 5. การกำหนดรูปแบบ 6. การกำหนดองค์ประกอบอื่นๆ และ 7. การออกแบบนาฏศิลป์ อย่างไรก็ตามกระบวนการสร้างสรรค์ลีลาท่าทางจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการของนาฏอดีตที่มีรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีแบบแผน และข้อควรระวังเพื่อให้งานสร้างสรรค์การแสดง ลีลา ท่าทาง เป็นที่น่าสนใจในสังคม

2.4.2 ทฤษฎี 5 M

ทฤษฎี 5 M ประกอบไปด้วย 1. Money (เงิน) 2. Man (ทรัพยากรบุคคล) 3. Management (การบริหารจัดการ) 4. Marketing (การตลาด) และ 5. Moral (ใจ) โดยอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. Money (เงิน) หรือทุน ปัจจัยในการทำงานทุกสิ่งคือ เงิน หากไม่มีเงินการทำงานก็ไม่สามารถสำเร็จได้

2. Man (ทรัพยากรบุคคล) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะคำว่าบุคคลนี้ รวมไปถึงความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ในตัวของบุคคลนั้นด้วย

3. Management (การบริหารจัดการ) ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลว่าจะมีความสามารถในการคิดอย่างไร

4. Marketing (การตลาด) ซึ่งปัจจัยนี้ก็ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถของบุคคลเช่นเดียวกันว่าจะสามารถคิดวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดได้ดีเพียงใด

³⁰ สุรพล วิรุฬห์รักษ์, หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547). หน้า 225 - 256

5. Moral (ใจ) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก เพราะการที่เราทำงานใดๆ ด้วยใจนั้นหมายความว่างานนั้นย่อมมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากกว่างานที่ต้องทำด้วยความไม่เต็มใจ³¹

สรุปบทที่ 2

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทางเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานในเรื่อง บทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทาน ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดประสงค์เพื่อจะส่งเสริม ทะนุบำรุง เผยแพร่วัฒนธรรม โดยจัดการแสดงดนตรีไทย “ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์” ขึ้นเป็นประจำในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม ของทุกปี โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดนตรีและทอดพระเนตรการแสดง อีกทั้งเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ในปัจจุบันลักษณะการแสดงดนตรีของงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การบรรเลงของวงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยนิสิตเก่าและนิสิตปัจจุบัน ซึ่งได้รับการถ่ายทอดและสืบทอดจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2. การบรรเลงของวงดนตรีไทยสายใยจามจุรี วงดนตรีที่เป็นการรวมตัวกันของนิสิตเก่า คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ความพิเศษอีกอย่างหนึ่ง คือ บทเพลงที่ใช้ในการบรรเลง และขับร้องนั้นเป็นบทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่โดยทรงมีแนวพระราชดำริให้ อาจารย์ ดร. สิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ และศิลปินแห่งมหาวิทยาลัย แต่งเพลงขึ้นใหม่ประกอบบทพระราชนิพนธ์ มีลักษณะเป็นดนตรีร่วมสมัย โดยนำวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) ซึ่งเป็นวงดนตรีสากลมาร่วมบรรเลงด้วย พร้อมกับการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย

³¹ "5M แห่งความสำเร็จออนไลน์," accessed 21 มิถุนายน 2566, <http://homework-gunth.blogspot.com/2011/01/5m.html>.

บทพระราชนิพนธ์ และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2565 รวมทั้งสิ้น 12 การแสดง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบทพระราชนิพนธ์ ออกการแสดงพระราชทาน จากหนังสือ “พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม” ดังนี้

1. การแสดงพระราชทาน ชุด “อาซิม” ในปี พ.ศ. 2550
2. การแสดงพระราชทาน ชุด “ออกกระบ่านางโคปี และระบำอามัง” ในปี พ.ศ. 2552
3. การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋ับนางชิน ตอนทำครัว” ในปี พ.ศ. 2553
4. การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ในปี พ.ศ. 2554
5. การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ. 2555
6. การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่อมปอกกะเยี่ยง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ในปี พ.ศ. 2556
7. การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โสด” ในปี พ.ศ. 2557
8. การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559
9. การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561
10. การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562
11. การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระยาเสด็จฯ พิชิตดอนอินทนนท์” ในปี พ.ศ. 2563(จัดแสดงในงานวันมูลนิธิสิรินธร)
12. การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย วุฒิชัย เรืองศักดิ์ แนวทางและวิธีการผสมผสานดนตรีไทย

และดนตรีสากลในบทเพลง “เกษตร - กษัตริย์” บทเพลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดย ชูวิทย์ ยุระยง วิชาลัมพก์ เหล่าวานิช และสการัฐ์ สายบุญมีและการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย โดยได้ออกแบบให้มีความสอดคล้อง และเป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลและองค์ความรู้ ผู้วิจัยได้แบ่งลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

3.1 การวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย

3.1.1 การคัดเลือกหัวข้อในการทำวิจัย

3.1.2 การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

3.1.3 ตารางการดำเนินงานวิจัย

3.2 การค้นคว้าหาข้อมูล

3.3 การสัมภาษณ์

3.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.3.2 ผู้แสดง

3.4 การสังเกตการณ์

3.4.1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

3.4.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

3.1 การวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะวางแผนการดำเนินงาน และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถทำงานได้อย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้งานวิจัยดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้วางแผนและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

3.1.1 การคัดเลือกหัวข้อในการทำวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อในการทำวิจัย โดยเบื้องต้นผู้วิจัยได้ปรึกษากับอาจารย์ รศ.ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ เกี่ยวกับเรื่องที่มีความสนใจ และประสบการณ์ต่างๆที่ผ่านมาจึงทำให้ผู้วิจัยสามารถเลือกหัวข้อวิจัยได้อย่างเหมาะสม

3.1.2 การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบววิจัย และนำมาเรียบเรียงเป็นโครงร่างงานวิจัย โดยหาข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ จากนั้นจึงนำมาเรียบเรียงเป็นโครงร่างวิจัย 3 บท

3.1.3 ตารางการดำเนินงานวิจัย

จากการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินงานไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางการดำเนินงานวิจัย ในช่วง พ.ศ. 2564

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	พ.ศ. 2564				
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. คัดเลือกหัวข้อวิจัย					
2. รวบรวมข้อมูลเขียนโครงร่างวิจัย บทที่ 1-2					
3. รวบรวมข้อมูลเขียนโครงร่างวิจัย และปรับแก้ไข บทที่ 1-3					

ตารางที่ 2 ตารางการดำเนินงานวิจัย ในช่วง พ.ศ. 2565

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	พ.ศ. 2565											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
4. สอบโครงร่างวิทยานิพนธ์												
5. ปรับแก้ไข รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และนำมาเรียบเรียงเป็น บทที่ 4-5												

ตารางที่ 3 ตารางการดำเนินงานวิจัย ในช่วง พ.ศ. 2566

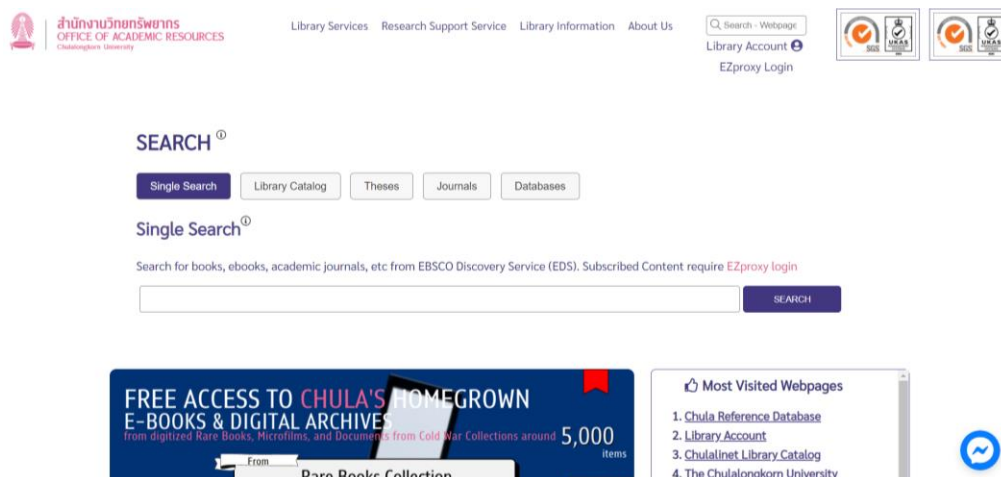
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	พ.ศ. 2566					
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
6. ปรับแก้ไข บทที่ 4 - 5						
7. ปรับแก้ไข บทที่ 1 - 5						
8. นำเสนอผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์						

3.2 การค้นคว้าหาข้อมูล

ผู้วิจัยได้สืบค้นหาข้อมูลต่างๆ โดยรวบรวมเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงงานปัทมย์ ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากหอสมุดต่างๆ ดังนี้

1. สำนักงานวิทยทรัพยากร หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. หอสมุดดนตรีไทย สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. หอสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. หอสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สืบค้นข้อมูลจากเอกสารออนไลน์ ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน วิทยทรัพยากร หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.car.chula.ac.th

ภาพที่ 27 เว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : ผู้วิจัย

3.3 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์บุคคล เพื่อหาข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยสามารถจำแนกกลุ่มบุคคลไว้ดังนี้

3.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. นาฏยศิลป์ไทย

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

อาจารย์กรรชิต จิตระทาน

รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์

อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

2. ดุริยางคศิลป์ไทย

1. ดร.สิริชัยชาญ พักจำรูญ

3.3.2 ผู้แสดง

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้แสดง ซึ่งเป็นนิสิตสาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.4 การสังเกตการณ์

3.4.1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2559 ซึ่งผู้วิจัยได้ร่วมแสดง การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมการแสดงในปี พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน ในปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2566 จึงทำให้ผู้วิจัยมีประสบการณ์ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลา 5 ปี

ภาพที่ 28 ผู้วิจัยได้ร่วมแสดงการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561

(คนที่ 3 นับจากทางด้านซ้าย)

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพที่ 29 ผู้วิจัยได้ร่วมแสดงการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 30 ผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน และร่วมแสดงการแสดงพระราชทาน ชุด
“สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พิชิตดอนอินทนนท์” ในปี พ.ศ. 2563 (คนริมสุดทางด้านขวา)
ที่มา : ผู้วิจัย

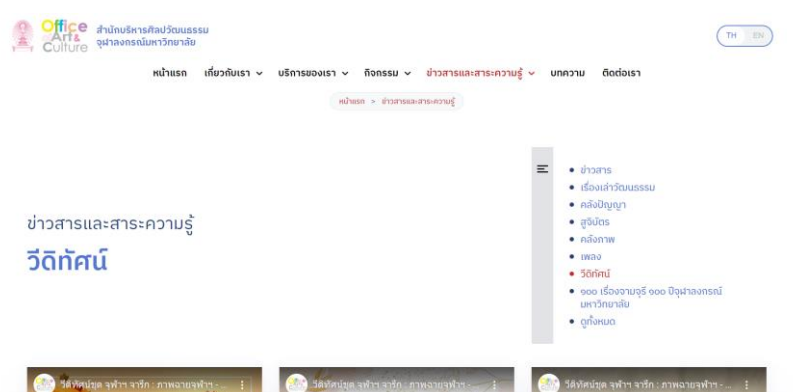
ภาพที่ 31 ผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา”
ในปี พ.ศ. 2565 (คนที่ 4 นับจากทางด้านซ้าย)
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 32 ผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการแสดงพระราชทาน ชุด
“สมเด็จพระหลวงนราธิวาส” ในปี พ.ศ. 2566
ที่มา : ผู้วิจัย

3.4.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

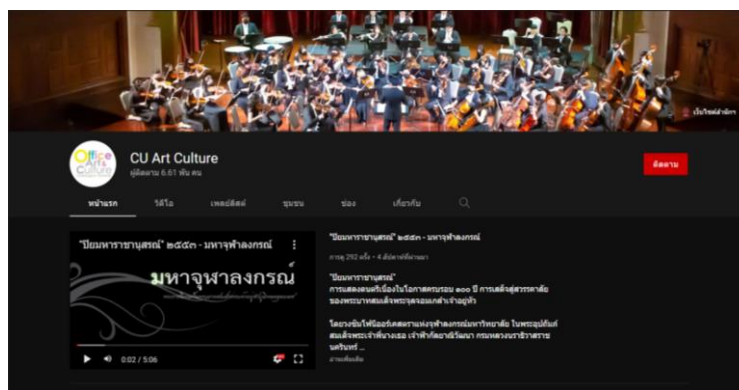
ผู้วิจัยได้ดำเนินการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิธีการดูวิดีโอที่มีการเผยแพร่ในช่องทางเว็บไซต์ของสำนักบริหาร ศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.cuartculture.chula.ac.th

ภาพที่ 33 เว็บไซต์ของสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : ผู้วิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สืบค้นข้อมูล โดยวิธีการดูวิดีโอที่มีการเผยแพร่ในช่องทาง เว็บไซต์ของสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่องทาง Youtube www.youtube.com/c/CUArtCulture/channels

ภาพที่ 34 เว็บไซต์ Youtube ของสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : ผู้วิจัย

สรุปบทที่ 3

ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย โดยได้ออกแบบให้มีความสอดคล้อง และเป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลและองค์ความรู้ โดยผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินงาน และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถทำงานได้อย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการเลือกหัวข้อในการทำวิจัย โดยเบื้องต้นผู้วิจัยได้ปรึกษากับอาจารย์ รศ.ดร.อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์ จากนั้นจึงดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิจัย และนำมาเรียบเรียงเป็น โครงร่างงานวิจัย โดยหาข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ จากนั้นจึง นำมาเรียบเรียงเป็นโครงร่างวิจัย 3 บท สอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการ ปรับแก้ไข รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และนำมาเรียบเรียงเป็นบทที่ 4 - 5 ผู้วิจัยได้สืบค้นหาข้อมูลต่าง ๆ โดย รวบรวมเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงงานปีพาทย์ตีกดาบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จาก หอสมุดต่างๆ อาทิ สำนักงานวิทยทรัพยากร หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดดนตรี ไทย สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสืบค้นข้อมูลจาก เอกสารออนไลน์ ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์ มหวิทยาลัย www.car.chula.ac.th นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์ บุคคล โดยผู้วิจัยสามารถจำแนกกลุ่มบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งใน ส่วน ของนาฏศิลป์ไทย ดุริยางคศิลป์ไทย รวมถึงผู้แสดง อีกทั้งผู้วิจัยได้มีประสบการณ์โดยตรงซึ่งผู้วิจัยได้ เข้าร่วมการแสดงในปี พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน ใน ปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2566 จึงทำให้ผู้วิจัยมีประสบการณ์ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการแสดงงานปีพาทย์ ตีกดาบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลา 5 ปี และดำเนินการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการ แสดงงานปีพาทย์ตีกดาบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิธีการดูวีดิทัศน์ที่มีการเผยแพร่ใน ช่องทางเว็บไซต์ของสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในช่องทาง Youtube

บทที่ 4

วิเคราะห์การออกแบบการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสามารถจำแนกข้อมูลได้ ดังนี้

4.1 ลำดับรายการแสดงบนเวที ในการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565

4.1.1 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2559

4.1.2 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2561

4.1.3 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2562

4.1.4 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2565

4.2 กระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559

4.3 กระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561

4.4 กระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562

4.5 กระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565

ในปี พ.ศ. 2560 ได้มีการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เนื่องจากการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร(รัชการที่ 9) และในปี พ.ศ. 2563 - 2564 ได้มีการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส

โคโรนา 2019 (Covid-19) แต่ในปี พ.ศ. 2563 ได้มีการจัดงานมูลนิธิสิรินธร เพื่อจัดหาทุนเพื่อนำไปใช้ในการดูแลสถานพยาบาลของมูลนิธิสิรินธร โดยมีรายการแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าสุทนต์มณี” ในวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

4.1 ลำดับรายการแสดงบนเวที ในการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565

4.1.1 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2559

รายการแสดงบนเวทีในรายการแสดงดนตรีไทย - ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ วันจันทร์ที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559³² ประกอบไปด้วย

รายการที่ 1 การบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์

รายการที่ 2 การบรรเลงดนตรีของวงบ้านปลายเนิน เพลงเชิดฉิ่ง-ศรทะนง

รายการที่ 3 การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” บทเพลงพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของวงสายใยجامจุรี ร่วมกับวงดนตรีสากล สโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) โดยใช้ระยะเวลา 28 นาทีโดยประมาณ

รายการที่ 4 การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่อง อีเหนา ตอนไหว้พระ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

รายการที่ 5 “จุฬาฯ อาศิรวาท” ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³² สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ 2559 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559).

4.1.2 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2561

รายการแสดงบนเวทีในรายการแสดงดนตรีไทย – ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ วันจันทร์ที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561³³ ประกอบไปด้วย

รายการที่ 1 การบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์

รายการที่ 2 การบรรเลงดนตรีของวงบ้านปลายเนิน เพลงพระเจ้าลอยถาด

รายการที่ 3 การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” บทเพลงพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชนันทนาในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของวงสายใยجامจุรี ร่วมกับวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) โดยใช้ระยะเวลา 43 นาทีโดยประมาณ

รายการที่ 4 การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่อง สังข์ทอง ตอน ถอดรูป พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

4.1.3 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2562

รายการแสดงบนเวทีในรายการแสดงดนตรีไทย – ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ วันอังคารที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2562³⁴ ประกอบไปด้วย

รายการที่ 1 การบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์

รายการที่ 2 การบรรเลงดนตรีของวงบ้านปลายเนิน เพลงกราวนอก

รายการที่ 3 การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยชุด “เพลงรูปสลักหินวิบุรุษโบราณ” บทเพลงพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชนันทนาในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของวงสายใยجامจุรี ร่วมกับวงดนตรีจีน และวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) โดยใช้ระยะเวลา 37 นาทีโดยประมาณ

³³ สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สื่อบันทึกงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ 2561 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561).

³⁴ สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สื่อบันทึกงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ 2562 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562).

รายการที่ 4 การแสดงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพลงขอมทรงเครื่อง เถา และ
ระบำถวายพระพร “เทพรัตนราชสุดาอาศิรพา”

4.1.4 งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2565

รายการแสดงบนเวทีในรายการแสดงดนตรีไทย – ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ วันเสาร์ที่ 26
มีนาคม พ.ศ. 2565³⁵ ประกอบไปด้วย

รายการที่ 1 เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์ โดย วงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

รายการที่ 2 การขับร้องและบรรเลง ร่วมกับการแสดงระบำ 105 ปี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง 105 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดย วงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

รายการที่ 3 การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยชุด “เที่ยวไปในแดนขวา”
พระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดย วงสายใยจามจุรี และวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย(C.U. Band) วงอังกะลุง และการขับระบำ โดยคณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ร่วมกับ วงกาเมลัน จากสำนักการสังคีต กรมศิลปากร โดยใช้ระยะเวลา 51 นาที
โดยประมาณ

ลำดับรายการแสดงบนเวที ในการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน
แต่ละปีนั้นโดยส่วนใหญ่ จะกำหนดระยะเวลาในการบรรเลงโดยในรายการที่ 1 เพลงโหมโรงมหา
จุฬาลงกรณ์ โดย วงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 10 นาที รายการที่ 2 การบรรเลง
ดนตรีของวงบ้านปลายเนิน(เพลงหน้าพาทย์) จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 15 นาที รายการที่ 3 การขับร้อง
และบรรเลงดนตรีไทยประกอบพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราช
เจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดย วงสายใยจามจุรี จะใช้ระยะเวลาไม่

³⁵ สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สื่อบันทึกงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ 2565 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565).

เกิน 45 นาที รายการที่ 4 การแสดงวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 20 นาที โดยจะใช้ระยะเวลาเรียงลำดับรายการแสดงบนเวทีทั้งหมด 1.30 ชั่วโมง³⁶

4.2 กระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559

ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับหน้าที่ให้เป็นผู้รับผิดชอบด้านการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภายในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างเต็มรูปแบบในปีแรก โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับมอบหมายจากอาจารย์กรรชิต จิตรระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องจากวังปวยลเนน หรือวังคลองเตยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจึงทำให้ต้องยุติบทบาทการรับผิดชอบ ซึ่งก่อนหน้านี้ทางภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของการแสดงนาฏศิลป์ภายในปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบางส่วน อาทิ การแสดงละครภาพนิ่ง ระบายในละครดึกดำบรรพ์ ระบายทำยเรื่อง และการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เป็นต้น³⁷

4.2.1 การบรรจุเพลงประกอบการแสดง

เมื่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์ที่ใช้ประกอบในการแสดงพระราชทาน ชุด นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม เป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงพระราชทานบทให้ อาจารย์ ดร.สิริชัยชาญ ฝักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ และศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้บรรจุเพลงประกอบการแสดง

³⁶ สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 16 มีนาคม 2566.

³⁷ สัมภาษณ์, อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์, 20 มิถุนายน 2566.

โดยหลักการในการบรรจเพลงประกอบการแสดงพระราชทานนั้น จะออกแบบให้มีความผสมผสาน ไม่เก่า และไม่ใหม่จนเกินไป³⁸ โดยจะคงความเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีไทยเอาไว้ และผสมวงดนตรีอื่น ๆ บรรเลงเข้าด้วยกัน อีกทั้งยังคงจารีตตามหลักการใช้เพลงประกอบการแสดงไว้ด้วย โดยในเริ่มต้นการแสดงจะใช้ดนตรีสากลนั้นบรรเลงนำมาก่อน แล้วเริ่มต้นเพลงแรกด้วย เพลงพนมประสาท(เขมรเหลือง) ต่อจากนั้นได้นำเพลงเขมรมาแต่งเพิ่มให้สมบูรณ์ เพื่อนำมาประกอบกับบทหมอลำเป็นที่พึงพอใจแก่สตรี จากนั้นต่อท้ายด้วยเพลงเร็ว “สิริพิลาส หรือเขมรชมพู” โดยตั้งชื่อจากสถานที่ทำการแสดง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากเพลงของเดิมนั้นมีการตั้งชื่อเพลงไว้เป็นสี่ เช่น เขมรเหลือง เขมรแดง เขมรขาว เป็นต้น จากนั้นเพลงที่สามจะใช้กลองตีเพลงกราวนอก ร้องทำนองเพลงเขมรแดง โดยตั้งชื่อเพลงว่า “ชาตินาคิ” ต่อด้วยเพลงปลุกใจไพร่(เขมรสุดใจ) จากนั้นบทพระราชนิพนธ์จะกล่าวถึง องค์พระนเรนทราทิตย์ ทรงเป็นผู้มีวิทยาและมีตบะโยคะ ซึ่งเป็นการเทิดพระเกียรติกษัตริย์ จึงได้นำเพลงในบทละครเรื่อง พระร่วง ที่กล่าวถึงท้าวพันธุมาใช้เพลงเขมรพวงสองชั้น (หรือเขมรพระประทุม) แล้วนำสร้อยที่เป็นเนื้อร้องภาษาเขมร มาใช้ด้วย เมื่ออาจารย์ ดร.สิริชัยชาญ พักจำรูญ นำความกราบบังคมทูลสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และบรรเลง รับร้อง ถวายแล้ว ทรงอนุญาตให้ใช้ได้ ในบทที่ 6 คำกลอน ใช้อัตราชั้นเดียว 2 คำกลอน เพื่อให้เกิดความกระชับ ตั้งและชื่อใหม่ว่า “ผู้มีตบะโยคะ” จากนั้นได้นำแนวพระราชดำริ เรื่อง กัณฑ์กรัณมาใช้นำเพลงกัณฑ์กรัณมาใช้ 2 เพลง คือ ชาระยัง และ เชบ เชบ พร้อมกับวงกัณฑ์กรัณมาบรรเลงร่วมด้วย โดยตั้งชื่อใหม่ว่า “เพลงวีรกษัตริย์ และปรีวีตอักษร”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับการบรรเลงดนตรีสากล ได้มอบหมายให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูวิทย์ ยุระยง เป็นผู้คิดทำประกอบ โดยวงกัณฑ์กรัณนั้นใช้ผู้บรรเลงจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ร่วมด้วย อีกทั้งมีนางสาวสุชาดา ไสวัตร เป็นผู้ช่วยทำทางร้องประกอบเข้าด้วยกัน³⁹

ซึ่งในการบรรเลงเพลงประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม นั้นประกอบไปด้วย วงบ้านปลายเนิน วงสายใยจามจุรี และวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band)

³⁸ สัมภาษณ์, สิริชัยชาญ พักจำรูญ, 6 มิถุนายน 2566

³⁹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สูจิบัตรงานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์ 2559.

4.2.2 การออกแบบการแสดง

เมื่อภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับบทพระราชนิพนธ์ และเพลงประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม จากอาจารย์กรรชิต จิตระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงเดือนมกราคมเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบ และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา เป็นผู้อำนวยการแสดง และกำกับการแสดง⁴⁰

ในขั้นตอนแรกศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา จะทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการแสดง เพื่อวิเคราะห์บทประพันธ์ และตีความบทประพันธ์เพื่อกำหนดแนวทางการแสดงในขั้นต้น จากนั้นจึงทำการประชุมร่วมกับคณะผู้ทำงานเพื่อระดมความคิด และวิเคราะห์บทประพันธ์เกี่ยวกับองค์ประกอบย่อย เช่น สภาพบรรยากาศในการแสดง ตำแหน่งตัวละครหลัก ตัวละครรอง การเข้า - ออกเวที เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงในแต่ละฉาก และพื้นหลังที่ใช้ประกอบในการแสดง จากนั้นรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมอบหมายงานกับคณะผู้ทำงานต่อไป⁴¹

โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงการร่างภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก (storyboard) ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา ไว้ดังนี้

CHULALONGKORN UNIVERSITY

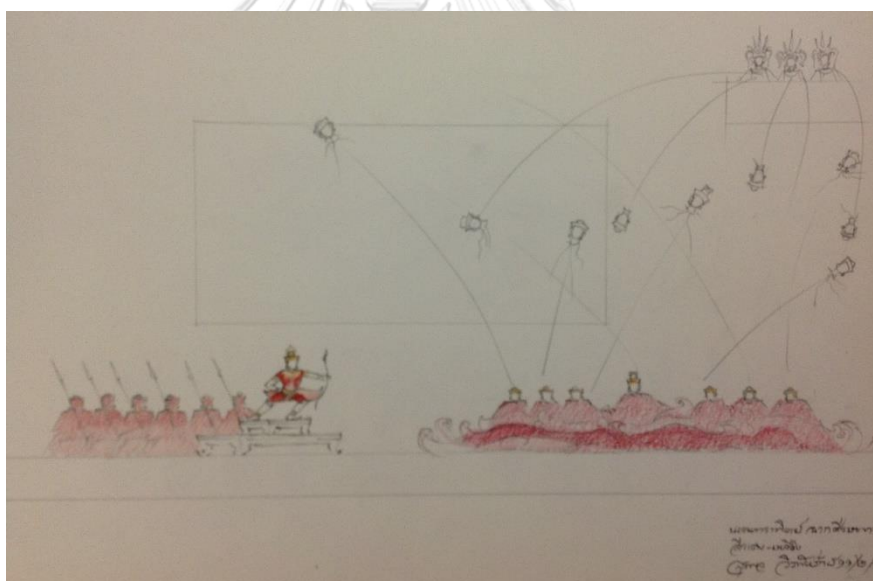
⁴⁰ สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 27 พฤษภาคม 2565.

⁴¹ สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 13 มิถุนายน 2566.

ภาพที่ 24 ภาพวาดนเรนทราภิตย

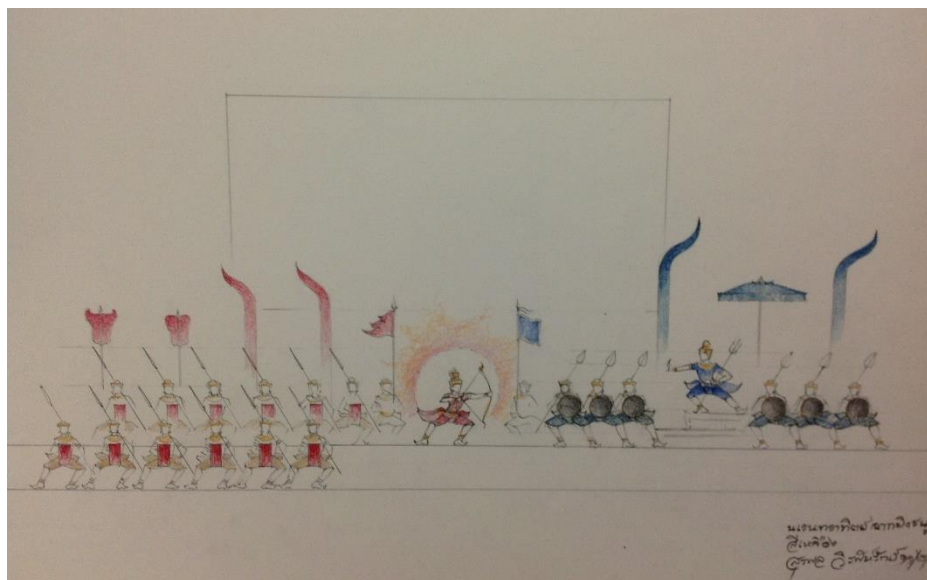
ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ภาพที่ 25 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(storyboard) ของการแสดง

“นเรนทราภิตย : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(1)

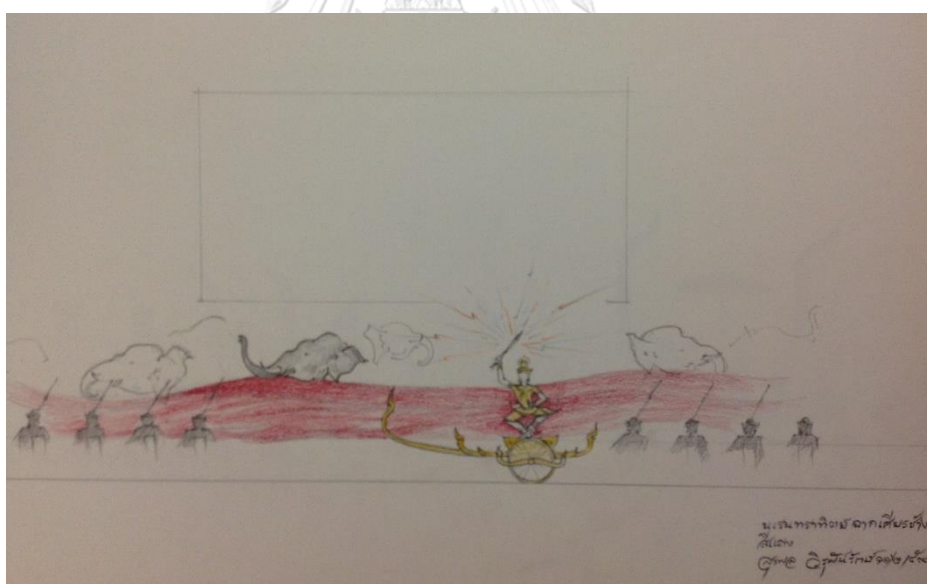
ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ภาพที่ 26 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(Storyboard) ของการแสดง

“นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(2)

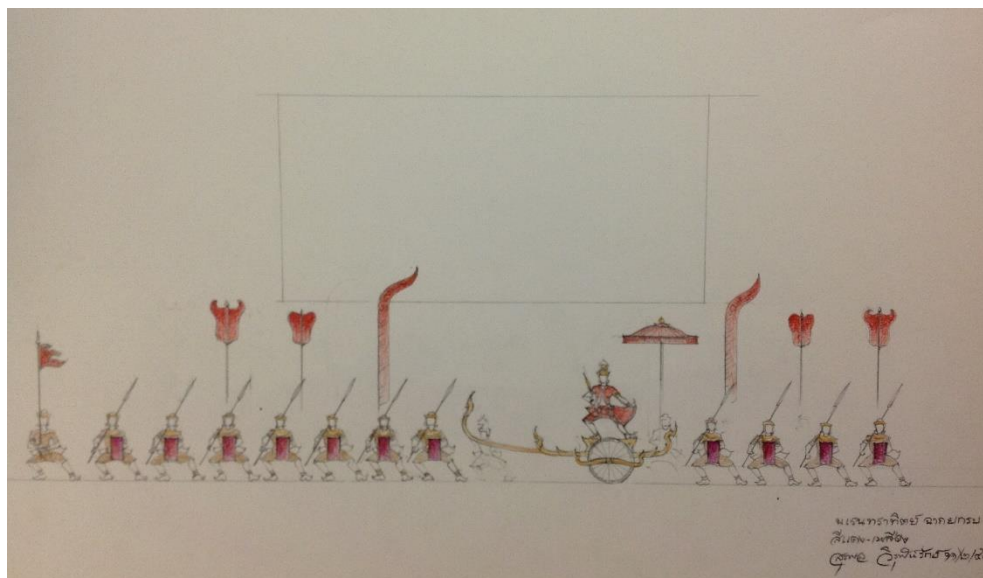
ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ภาพที่ 27 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(Storyboard) ของการแสดง

“นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(3)

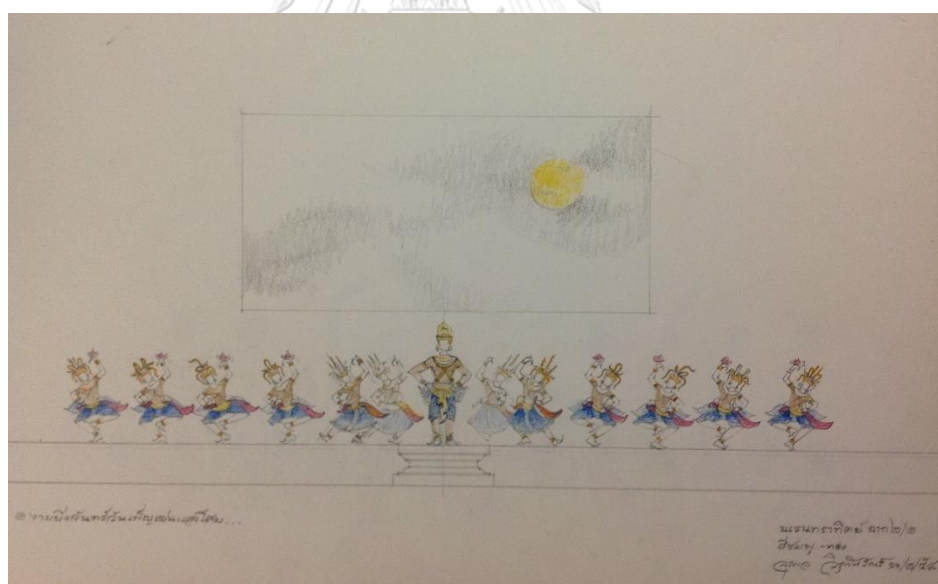
ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ภาพที่ 28 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(Storyboard) ของการแสดง

“นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(4)

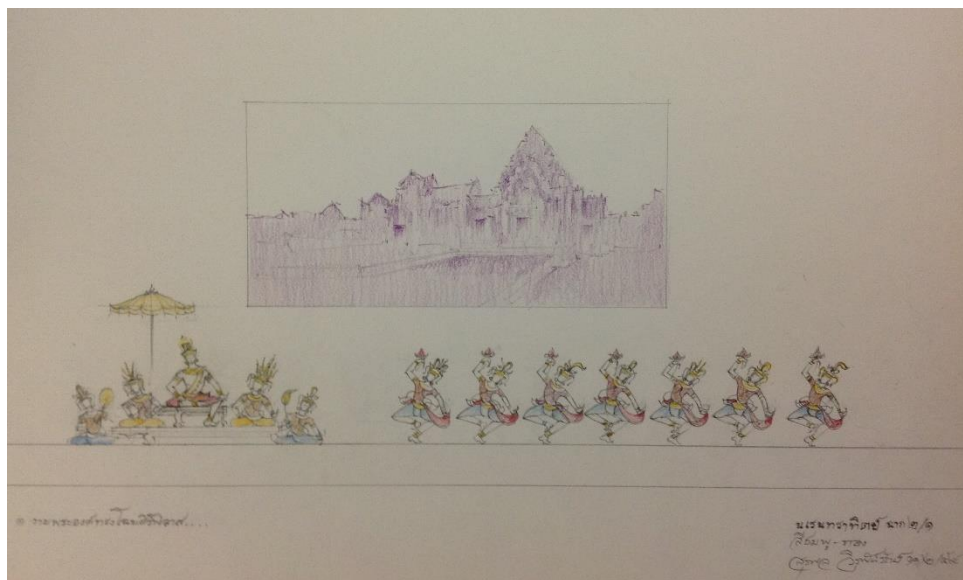
ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

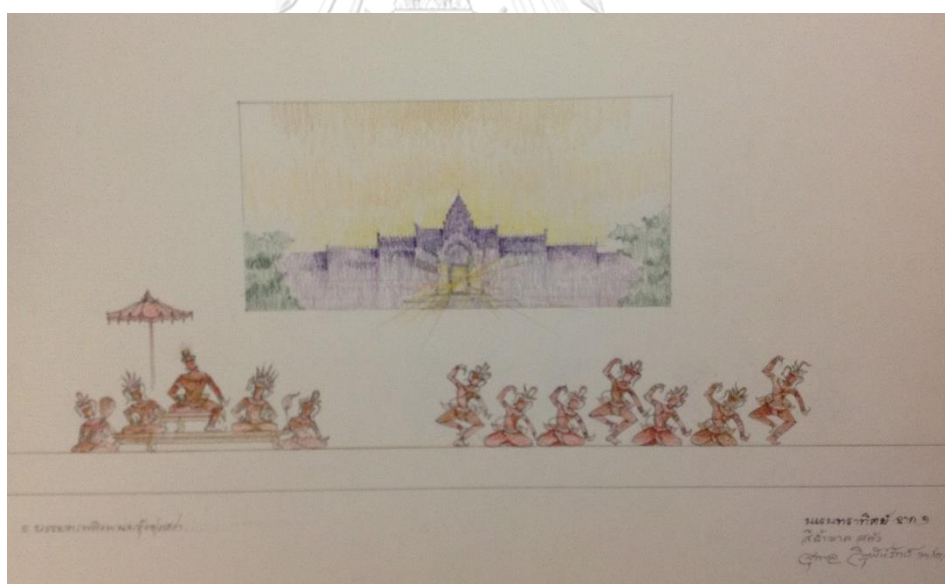
ภาพที่ 29 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(Storyboard) ของการแสดง

“นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(5)

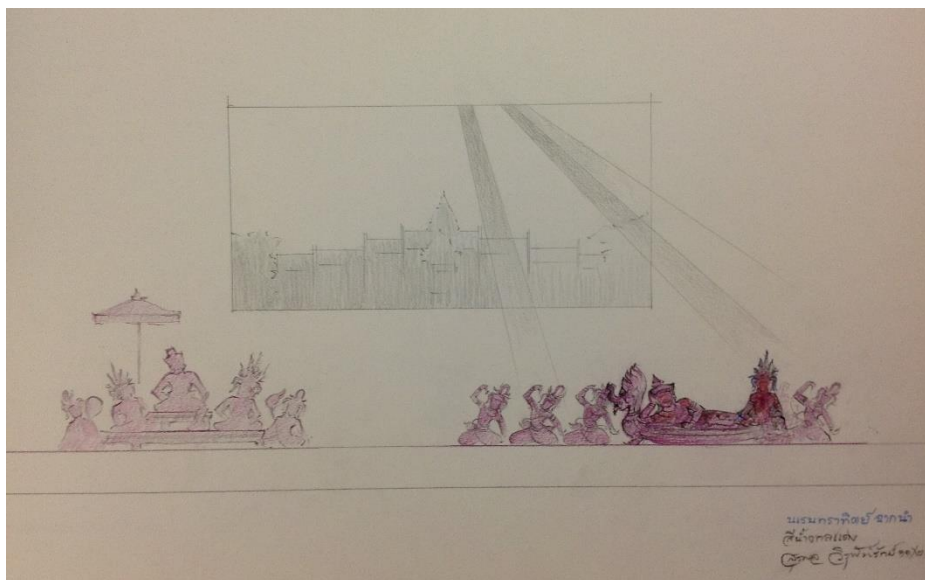
ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ภาพที่ 30 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(storyboard) ของการแสดง
 “นเรศวรทิตย : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(6)
 ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

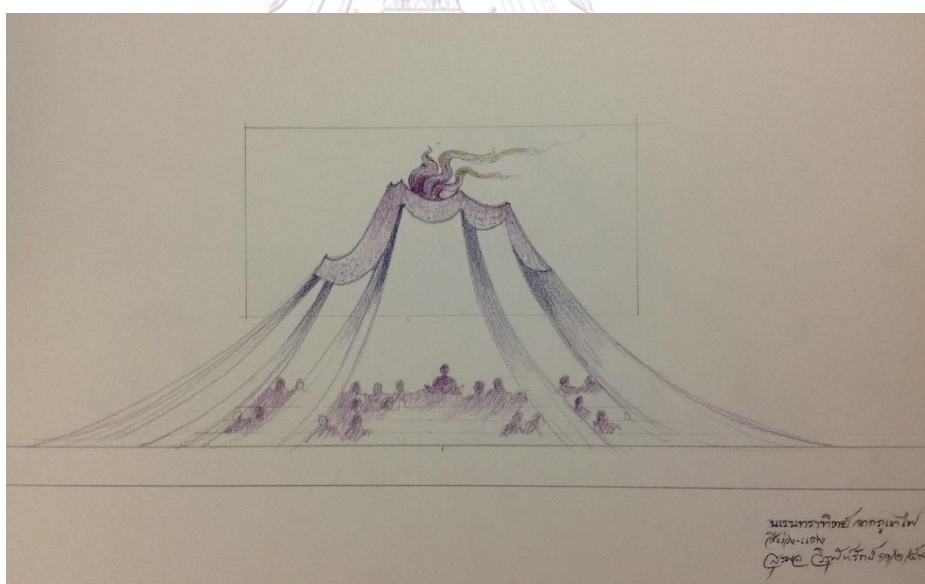
ภาพที่ 31 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(storyboard) ของการแสดง
 “นเรศวรทิตย : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(7)
 ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ภาพที่ 32 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(storyboard) ของการแสดง

“นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(8)

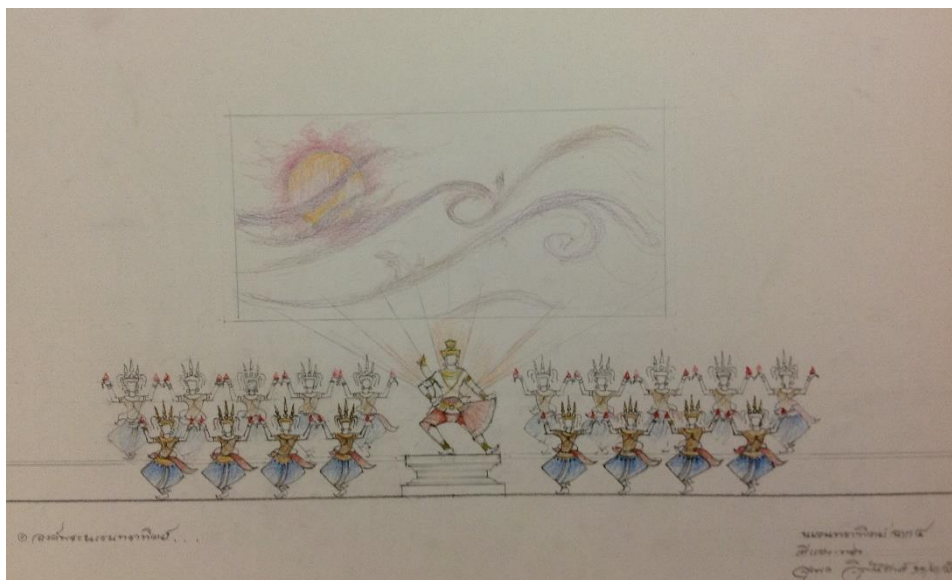
ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ภาพที่ 33 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(storyboard) ของการแสดง

“นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(9)

ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ภาพที่ 34 ภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก(storyboard) ของการแสดง

“นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”(10)

ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

จากนั้นศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสถานนำ
ทูลเกล้าถวายรายงานการดำเนินงานต่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
ฯ สยามบรมราชกุมารี ณ วังบ้านปลายเนิน คลองเตย ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2559⁴²

ภาพที่ 23 ภาพการถวายรายงานการออกแบบการแสดง ณ วังปลายเนิน
เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559
ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

คณะทำงานประกอบไปด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพรรณิ บุญเพ็ง เป็นผู้ช่วยผู้
กำกับการแสดง อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์ ศิลปินแห่งชาติ และอาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง เป็น
ผู้ออกแบบท่ารำที่ใช้ประกอบในการแสดง อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณิศา วสินารมณ เป็นผู้ฝึกซ้อมระบำอัปสรารอง
ศาสตราจารย์ วรวิธ สุธีวีระขจร และอาจารย์ ดร.นิเวศ แววมสมณะ เป็นผู้ออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้
ประกอบการแสดง อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม และอาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์ เป็นผู้ประสานงานการ
แสดง

หลังจากนั้นจึงดำเนินการออกแบบฉาก เทคนิค แสง เสียงแบบขั้นต้น โดยทำตาราง
ประกอบการแสดงพร้อมรายละเอียด ซึ่งฉากที่ใช้ประกอบการแสดงนั้นจะใช้จอ LED ในการฉายวิดีโอ
ทัศน์ หรือภาพเคลื่อนไหวอยู่ด้านหลังเวที โดยจะภาพที่สอดคล้องกับการแสดง เช่น ภาพปราสาทหิน
พนมรุ้ง เป็นต้น โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา ได้คัดเลือก

⁴² สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 22 พฤศจิกายน 2565.

ภาพที่ใช้ประกอบการแสดงเบื้องต้น และประสานผู้ออกแบบเทคนิคพิเศษต่อไปโดยประสานให้ฝ่าย
แสง สี ดำเนินการปรับแก้ต่อไป โดยผู้วิจัยยกตัวอย่างมาดังนี้

สรุปการแสดงละครบนเวที

ลำดับที่	บท	ภาพการแสดง	ภาพสไลด์ CG	ตัวละคร	เทคนิค
1	เริ่มบรรเลงวงดนตรีสากล	ไฟมืด	ไม่มี		
2	คำว่า "บรรพตเพลิงพมรุ้ง รุ่งสง่า"	ไฟมืด	ภาพภูเขาไฟ 		
3	คำว่า "มีปราสาทบน ภูมามหาวิจิตร"	ไฟมืด	ภาพปราสาทค่อยๆ สว่างขึ้น เปลี่ยนภาพไปเรื่อยๆ 		
4	ท้ายคำ "นฤมิตให้ชีวิต"	ไฟมืด	ภาพเปลี่ยนไปเรื่อยๆ 	ตัวละครออก - นฤมิตพมรุ้งและมเหสี ออกฝั่งขวา - นางอินสุราออกฝั่ง ศิลปกรรมฯ	

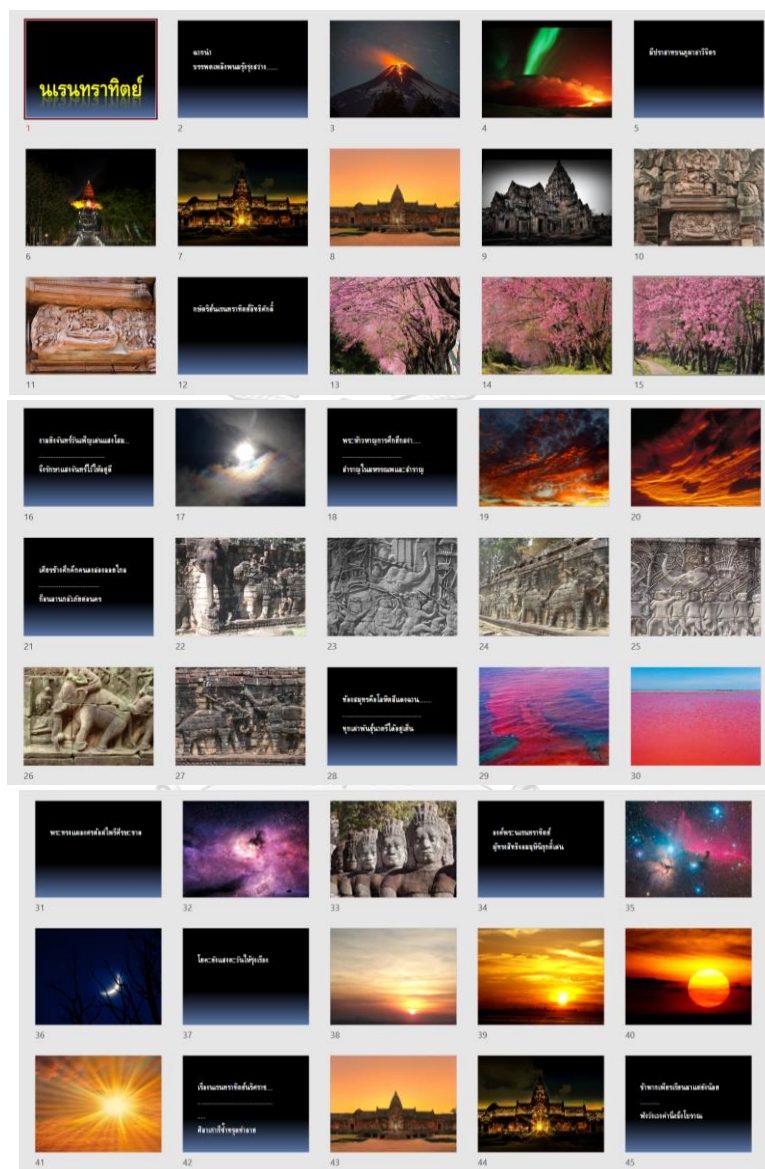
ภาพที่ 35 ภาพตารางประกอบการแสดงพร้อมรายละเอียด(1)

ที่มา : จุฬาวัดน์ โอบอ้อม

ลำดับที่	บท	ภาพการแสดง	ภาพสไลด์ CG	ตัวละคร	เทคนิค
5	คำว่า "กษัตริย์บน พมรุ้งมหาดิวิ"		ภาพจบบรรพตพมรุ้ง 		
6	คำว่า "ครันครันมอญ"	ไฟจับบนพมรุ้ง 	ภาพในสวน 	- นฤมิตพมรุ้ง - นางอินสุราทำระบำเป็น กลุ่มๆ	
7	คำว่า "เหล่าสตรีพิศวง ผูกจิตจง"		ภาพในสวน 	- นางอินสุรา กระจายกลุ่ม ไปทางฝั่งขวา	
8	คำว่า "มหากวีประจง ประดิษฐ์ภาพ"			- นฤมิตพมรุ้งย้ายไปฝั่ง ศิลปกรรมฯ	

ภาพที่ 36 ภาพตารางประกอบการแสดงพร้อมรายละเอียด(2)

ที่มา : จุฬาวัดน์ โอบอ้อม

ภาพที่ 41 ภาพฉากที่ใช้ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ :

วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”

ที่มา : จุฬาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพที่ 42 ภาพการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”
ที่มา : จุฬาวัดน์ โอบอ้อม

สำหรับการออกแบบแสงที่ใช้ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในช่วงแรกจะใช้แสงไฟที่ค่อยข้างมืดและค่อย ๆ สว่างขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปิดตัวของตัวละครนเรนทราทิตย์ หลังจากนั้นจะใช้ไฟสว่างทั้งเวที และใช้สปอร์ตไลท์ให้กับตัวละครนเรนทราทิตย์ เพื่อให้ตัวละครนั้นมีความโดดเด่น และดึงดูดสายตามากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นจะใช้แสงไฟที่มีความสลัวโดยจะใช้แสงไฟสีน้ำเงิน ในฉากกระบวนง้อปสรา หลังจากนั้นจึงใช้ไฟสว่างทั้งเวที

1. เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง

ภาพที่ 38 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ :
วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”
ที่มา : วุฒิชัย เรืองศักดิ์

เครื่องแต่งกายที่ใช้ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ :
วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ได้ออกแบบ และสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายในรูปแบบเขมร โดยใช้เครื่อง
แต่งกายของอาจารย์โกลน พานิชพันธุ์ อาจารย์ ดร.สุรัตน์ จงดา และอาจารย์ ดร.สุขสันติ แวงวรรณ⁴³

⁴³ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 25 กรกฎาคม 2565.

2. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการแสดง

อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” รองศาสตราจารย์ วรวิธ สุธีวีระขจร และอาจารย์ ดร.นิเวศ แววมณะ เป็นผู้รับผิดชอบ และออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง ประกอบไปด้วย เครื่องสูง ซึ่งอุปกรณ์บางส่วนนั้นใช้อุปกรณ์เดิมที่มีอยู่แล้วในภาควิชานาฏศิลป์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ อีกทั้งยังมีการประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ คือหัวหุ่่น และระเทะ(ราชยาน) ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์ขอยืมจากโรงละครแห่งชาติ⁴⁴ โดยมีภาพตัวอย่างประกอบดังนี้

ภาพที่ 39 อุปกรณ์ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”
ที่มา : วุฒิชัย เรืองศักดิ์

⁴⁴ สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 20 มิถุนายน 2566.

ภาพที่ 40 ระเทะ(ราชยาน) อุปกรณ์ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ :
วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”
ที่มา : จุฬาวัดน์ โอบอ้อม

3. การคัดเลือกผู้แสดง และการฝึกซ้อมการแสดง

ในขั้นตอนการคัดเลือกผู้แสดง รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ อาจารย์จุฬาวัดน์ โอบอ้อม และอาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์ เป็นผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง โดยผู้แสดงนั้นเป็นคณาจารย์ นิสิตในภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนิสิตเก่าของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับการร่วมมือจากผู้แสดงเป็นอย่างดี รวมทั้งสิ้น 66 คน ได้แก่

นเรนทราทิตย์	รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์
มเหสี	น.ส.ณิชา วัฒนวงศ์
	น.ส.พิชญ์ภัก อินทรนัญ
นางกำนัล	น.ส.จริยา กลางยศ
	น.ส.ณศรนา นาคทรพ
แม่ทัพ	นายจิตติพร หมีทอง

	นายธนบัตร เอี่ยมสะอาด
ทหาร	น.ส.อชิรญา วงศ์วิวัฒน์
	น.ส.ณัฐนรี แจ้งเคลือบ
	น.ส.ธีรรา วิโนทกะ
	น.ส.แพรวา บางผึ้ง
	น.ส.อรญา หาญนันทพิทักษ์
	น.ส.ณัฐชา คำมี
	น.ส.ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง
	น.ส.ดวงพร มีนุ่น
	น.ส.กุลณัฐ สีสัมประสงค์
	น.ส.ปรารถนาดี ทองใหญ่
คนลากรถ	น.ส.กนกพัชร แจ่มฟ้า
	น.ส.อรอุทัย นิลงาม
เครื่องสูง	น.ส.ปัญยาพร ศิริสวัสดิ์
	น.ส.เอมิ พูกภาวะ
	น.ส.บุญจิตา นาคเป้า
	น.ส.เบญจรัตน์ นามนิล
	นายสิทธิชัย ดำขามงคล
คนธง	นายปณณทัต ลำเพ็ญ
นางอัปสร	น.ส.สุพิชญา นากา

น.ส.ณิชา อัญนพวงศ์

น.ส.นรีภัค แป้นดี

น.ส.พิรัชญา ภามนตรี

น.ส.ชมพูนุช สุธานेत्र

น.ส.พิมพ์รภัส พฤกษพิทักษ์

น.ส.จันทกานต์ ขาวปลอด

น.ส.การะเกด กฤษณะโยธิน

น.ส.ณัฐจิยา ดวงประทีป

น.ส.ชญาณี สุนทรมาลัย

น.ส.ศิริณันท์ อิมลาเทศ

น.ส.หทัยรัตน์ เทียรบุญเลิศ

น.ส.ธมลวรรณ เป้ากุล

น.ส.อัญญธร ทองบัว

น.ส.วงศ์สุรางค์ อรุณรัตน์

น.ส.น้ำเชื่อม เพชรมาก

น.ส.นิฐิมา ทองธนะเศรษฐ์

น.ส.พัชรภรณ์ เขียวทอง

ฝ่ายข้าศึก

แม่ทัพ

ทหาร

นายซัซพล ประดับรัตน์

น.ส.ศิริพร วิเศษมณี

น.ส.นิชานันท์ ครองสิน

น.ส.กมลรัตน์ ทองงาม

น.ส.ปรีชาภรณ์ กันยะมี

น.ส.ปาริชาติ รัตนเขมากร

น.ส.อมรรัตน์ พวงมาลัยทอง

น.ส.จิราภา จงไพบูลย์

น.ส.บุรุษกร กิจสมิทกุล

คนธง

นายจตุรวิทย์ มณีวรรณ

เครื่องสูง

น.ส.พิชชากร ธรรมฤทธิ์

น.ส.สิริขวัญชนก สิงห์ทอง

น.ส.นิรัชมน จันทร

นักแสดงประกอบ

น.ส.พุดิตา ถนอมสิงห์

น.ส.ทิฆัมพร พุ่งทะเล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นายมนต์ฟ้า รักษา

น.ส.ณัฐธิดา เฉื่อยราษฎร์

น.ส.มูจลินท์ รักษาการ

น.ส.ไฟฟ้า เปรมประชา

นายประสิทธิ์ กณิกนันส์

น.ส.พิม พุดตาล

น.ส.ธนพร วิมลภัทรานนท์⁴⁵

จากนั้นจึงกำหนดตารางการฝึกซ้อม โดยฝึกซ้อมที่ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และฝึกซ้อมร่วมกับวงสายใยجامจุรี และวงดนตรีสากล สโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) ที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยฝึกซ้อมพร้อมกับเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจริง

กำหนดการซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์

เนื่องในโอกาส 99 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม 2559

วัน	รายละเอียด	สถานที่	เวลา	หมายเหตุ
วันที่ 12 มีนาคม 2559	- ประชุม	ห้องวงซิมโฟนี อาคารจามจุรี 9	13.00 น.	ทีมงาน
วันที่ 15 มีนาคม 2559	- คำนับครู	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	11.30 น.	ชุดนิสิต
วันที่ 14-18 มีนาคม 2559	- ซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	16.00 น.	
วันที่ 19 มีนาคม 2559	- ซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	13.00 น.	
วันที่ 20 มีนาคม 2559	- ซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	08.00 น. (พร้อม)	เสด็จทรงซ้อม
วันที่ 21 มีนาคม 2559	- ซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	16.00 น.	
วันที่ 22-23 มีนาคม 2559	- ซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	16.00 น.	
วันที่ 24 มีนาคม 2559	- ซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	16.00 น.	
วันที่ 25 มีนาคม 2559	- ซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	16.00 น.	
วันที่ 26 มีนาคม 2559	- แต่งตัว	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	06.00 น.	
	- แสดงจริง	หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	09.00 น.	

หมายเหตุ อาจมีการเปลี่ยนแปลงเวลาตามความเหมาะสม

ภาพที่ 37 ภาพตารางกำหนดการซ้อมการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ :

วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”

ที่มา : จุฬาวัดน์ โอภาส

⁴⁵ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สื่อบันทึกงานปีพหุศึกษาดำเนินการ 2559.

4. ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา

ในการแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” พบปัญหา ดังนี้

1. การเข้า - ออกเวทีของนักแสดง เนื่องจากมีนักแสดงเป็นจำนวนมากที่ออกในฉากเดียวกัน ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาคือการเปลี่ยนประตูในการปล่อยตัวนักแสดงบางส่วน⁴⁶
2. สืบเนื่องจากปัญหาในข้อแรก ทำให้ในบางฉากจะต้องแสดงทั้งในส่วนของด้านบนเวที และหน้าด้านเวที เนื่องจากพื้นที่บนเวทีนั้นไม่เพียงพอ
3. ปัญหาของการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ประกอบการแสดง จึงทำให้ต้องมีการซ่อมเข้า - ออกเป็นจำนวนมากเพื่อให้นักแสดงเกิดความคล่องตัว⁴⁷

4.3 การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561

4.3.1 การบรรจุเพลงประกอบการแสดง

ในการบรรจุเพลงประกอบบทพระราชนิพนธ์ “เพลงภาษาพาสุนัข” อาจารย์ ดร.ศิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติและศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง เป็นผู้บรรจุเพลงประกอบการแสดง ซึ่งบทพระราชนิพนธ์ที่จะใช้แสดงในปีนั้นเกี่ยวกับภาษาต่างๆ จำนวน 12 ภาษา เพื่อมาจัดเรียบเรียง และแต่งเพลงประกอบ อาจารย์ ดร.ศิริชัยชาญ พักจำรูญ มีเห็นว่าควรที่จะปรับเรียบเรียงบทให้ผูกกันเป็นเรื่อง จึงได้ขอพระราชทานเริ่มจากบทเพลงไทยก่อน แล้วผูกเรื่องต่อกันจนครบสิบสองภาษา และเพื่อรักษาริตของการบรรเลงเพลงภาษา ซึ่งเริ่มต้นเพลงกราว แต่เปลี่ยนจากเพลงกราวนอก มาแต่งขึ้นใหม่โดยใช้ชื่อว่า “กราวสายใย” หมายถึง กราวที่วงสายใยจามจุรีร่วมกันบรรเลงเป็นเพลงนำก่อนเริ่มบรรเลง และขับร้องเพลงพระราชนิพนธ์ ซึ่งแนวคิดในการทำเพลงทั้ง 12 ภาษาในครั้งนั้น มีทั้งจัดทำขึ้นใหม่ และเรียบเรียงจากของเดิม ดังนี้

เพลงไทยชื่อว่า “ตุ๊กแกไทย” ทำขึ้นใหม่โดยเอาเสียงร้องของตุ๊กแกมาเป็นหลักในการคิด

⁴⁶ สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์ 20 มิถุนายน 2566.

⁴⁷ สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม. 16 มีนาคม 2565.

เพลงลาวชื่อว่า “ใจจำปา”	เรียบเรียงปรุงแต่งจากเพลงลาวจำปาของเดิม
เพลงเขมรชื่อว่า “แก้วสาริกา”	นำเพลงเขมรอกโครงหรือเขมรกล่อมลูกมาใช้ร้องกับดนตรีสลับกัน
เพลงจีนชื่อว่า “ฟ้าจรดอย”	นำเพลงจีนที่เคยใช้กันอยู่มาทำเป็นทางร้องให้เข้ากัน
เพลงมอญชื่อว่า “รอคอยพี่”	คิดทำขึ้นใหม่ให้เข้ากันกับทางร้องทางมอญเดิมของเพลงพระอาทิตย์ชิงดวง
เพลงแขกมลายูชื่อว่า “ซำบายดี”	เป็นเพลงของสลึงอ นำมาแต่งให้เป็นทำนองที่ร้องได้ด้วย
เพลงญี่ปุ่นชื่อว่า “ญี่ปุ่นถวายเป็น”	ทำมาแล้วใน เกษตร กษัตริย์ นำมาใช้โดยทรงพระกรุณาโปรดให้นำโกโตะ (เครื่องดนตรีญี่ปุ่น) มาบรรเลงเพลงชากรุงประกอบไปด้วย
เพลงญวนชื่อว่า “หลายรสปรุง”	นำเพลงญวนทอดแห ของเก่ามาเรียบเรียง ร้องตามบทพระราชนิพนธ์
เพลงตะลุงชื่อว่า “ตลุงบ้องตัน”	ใช้เพลงของเก่า
เพลงพม่าชื่อว่า “สรรสร้างฉ่วย”	นำเพลงพม่าอาโกมาเรียบเรียง ร้องตามบทพระราชนิพนธ์
เพลงชาวชื่อว่า “สวยสถาปัตย์”	นำเพลงที่จำมาจากอินโดนีเซีย (วงกาเมลัน) มาแต่งขยายให้สามารถร้อง-รับกับดนตรีไทยได้
เพลงฝรั่งชื่อว่า “ร่อนนักษัตร”	คิดทำขึ้นใหม่ ให้มีสำเนียงทำนองที่สนุกสนาน โดยใช้วงดนตรีสากลบรรเลง

ต่อจากนั้นจึงนำเพลง “มาร์ชราชวัลลภ” ซึ่งเป็นเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร(รัชกาลที่ 9) มาต่อในตอนจบ พร้อมทั้งน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้

นอกจากนี้นางสาวสุชาดา โสวัตร เป็นผู้ร่วมประดิษฐ์ทางร้องสำหรับบทเพลงนี้ รวมทั้งสำนักการสังคีต กรมศิลปากร และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งได้สนับสนุนบุคลากรมาช่วยในการเขียนโน้ต อีกทั้งในการบรรเลงเพลงประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข”

นั้นประกอบไปด้วย วงบ้านปลายเนิน วงสายใยจามจุรี และวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band)⁴⁸

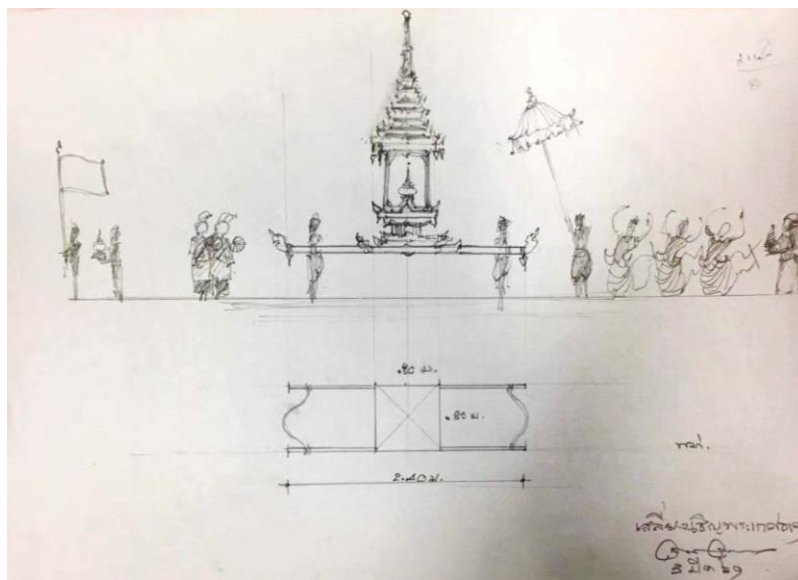
4.3.2 การออกแบบการแสดง

เมื่อภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับบทพระราชนิพนธ์ และเพลงประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” จากอาจารย์กรรจิต จิตรระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงเดือนมกราคมเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบ และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา เป็นผู้อำนวยการแสดงและกำกับการแสดง

ในขั้นตอนแรกศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา จะทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการแสดง เพื่อวิเคราะห์บทประพันธ์ และตีความบทประพันธ์เพื่อกำหนดแนวทางการแสดงในขั้นต้น จากนั้นจึงทำการประชุมร่วมกับคณะผู้ทำงานเพื่อระดมความคิด และวิเคราะห์บทประพันธ์เกี่ยวกับองค์ประกอบย่อย เช่น การเลือกเพลงที่จะทำการแสดง การกำหนดตัวระบำ ตำแหน่งการเข้า - ออกเวทีของตัวระบำ เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงในแต่ละฉาก จากนั้นรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมอบหมายงานกับคณะผู้ทำงานต่อไป

โดยผู้วิจัยได้นำตัวอย่างภาพองค์ประกอบตัวละคร(storyboard) ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา ไว้ดังนี้

⁴⁸ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คู่มือปฏิบัติงานปีพหุศตวรรษที่ 2561.

ภาพที่ 43 ภาพองค์ประกอบตัวละคร(storyboard) ของการแสดงพระราชทาน

ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข”

ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ซึ่งการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ประกอบไปด้วยเพลงออกภาษา 12 เพลง โดยมีเพลงทำการแสดงประกอบ 6 เพลง คือ เพลงลาว(ใจจำปา) เพลงจีน(ฟ้าจรดดอย) เพลงมอญ(รอกคอยพี่) เพลงแขกมลายู(ซำบายดี) เพลงตะลุง(ตลุงบ้องตัน) และเพลงพม่า(สรรสร้างน่วย) ซึ่งหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเพลงที่จะทำการแสดงนั้น เนื่องจากผู้แสดงส่วนใหญ่นั้นมีพื้นฐานความรู้ และความเข้าใจในการใช้ทำร้อออกภาษาอยู่แล้วตามที่ได้กล่าวมา ซึ่งเป็นการประหยัดเวลาในการฝึกซ้อมไปได้อย่างดี⁴⁹

คณะทำงานประกอบไปด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีนสา วศินารมณ เป็นผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง และออกแบบท่ารำ อาจารย์ ดร.ศักรย์กวิน ศิริวัฒนกุล เป็นผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง ออกแบบท่ารำ และออกแบบเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลินี อาชายุทธการ เป็นผู้แสดงและออกแบบท่ารำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพรรณิ บุญเพ็ง เป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อม และจัดหาอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติม อาจารย์ ดร.นิเวศ แววมณะ เป็นผู้ออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม อาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์ และอาจารย์วิลาสินี น้อยครบุรี เป็นผู้ประสานงานการแสดง

⁴⁹ สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 12 มิถุนายน 2566.

1. เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง

เครื่องแต่งกายการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสนุก” อาจารย์ จุฑาวัฒน์ โอบอ้อมได้ประสานให้ว่าที่ร้อยตรี อาจารย์สรายุทธ อ่องแสงคุณ เป็นผู้รับผิดชอบเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง⁵⁰

ภาพที่ 45 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสนุก”

เพลงลาว(ใจจำปา)

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁵⁰ สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 20 มิถุนายน 2566.

ภาพที่ 49 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข”

เพลงจีน(ฟ้าจรดดอย)

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพที่ 48 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข”

เพลงมอญ(รอกอยพี)

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพที่ 48 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข”
เพลงแขกมลายู(ข้าบายดี) และเพลงตะลุง(ตลุงบ้องตัน)
ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพที่ 46 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข”
เพลงพม่า(สรรสร้างฉ่วย)
ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพที่ 47 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสนุก”

เพลงพม่า(สรรสร้างฉ่วย)

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

2. อุปกรณ์ประกอบการแสดง

อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสนุก” อาจารย์ ดร.นิเวศ แววมณเฑาะว์ เป็นผู้รับผิดชอบ ออกแบบ และจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง ประกอบไปด้วย ดอกจำปาลาว กระเจียด เสลี่ยง ลูกบอลยักษ์ กระบุงสานยักษ์ นาฬิกายักษ์ ถุง กระสอบ ธง ชันดอกไม้ พานดอกไม้ และร่มกลด โดยมีภาพตัวอย่างประกอบดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 50 เสลี่ยง อุปกรณ์ประกอบการแสดงพระราชนันท ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข”
ที่มา : จุฬาวัดน์ โอบอ้อม

ภาพที่ 49 อุปกรณ์ประกอบการแสดงพระราชนันท ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข”
ที่มา : <https://www.chula.ac.th/wp-content/uploads/2018/04/090461-4.pdf>

3. การคัดเลือกผู้แสดง และการฝึกซ้อม

ในขั้นตอนการคัดเลือกผู้แสดง รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม และอาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์ เป็นผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง โดยผู้แสดงนั้นเป็นคณาจารย์ นิสิตในภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งสิ้น 33 คน ได้แก่

รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

อาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์

นายสิทธิชัย คำขามงคล

นางสาวฐิตาพร เงินแย้ม

นางสาวพัชรวีรณ สุทธิกิตติวงศ์

นางสาวธีรรา วิโนทกะ

นางสาวปรมาพร แสงสุธา

นางสาวนริศรา แจ่มเคลือบ

นางสาวธมนวรรณ นุ่มกลิ่น

นางสาวฉัตรนันท์ สันต์ธนทัต

นายปณทัต ลำเพ็ญ

นายจิตติพร หมีทอง

นายณราวุฒิ อินทบุตร

นางสาวณัฐชา คำมี

นางสาวปรารณนาดี ทองใหญ่

นางสาวสินีภัทร์ พรหมชัยวัฒนา

นางสาวแพรวา บางผึ้ง

นางสาวสุธาวรี อุ่นพันธ์

นางสาวนิธิพรรณ มุสิกอุปถัมภ์

นางสาวอชิรญา วงศ์วิวัฒน์

นายพงศธร ภูทิว

นางสาวชญญาลักษณ์ วงศ์เพียรกิจ

นายคเชนทร์ ฉับบตรง

นางสาวนาซารี พงษ์รอด

นางสาวรวีสรารักษ์ นุตยงกูรณิน

นางสาวณัฐชยา กาญจนพิพัฒน์กุล

นางสาวนภัสวรรณ ประดิษฐ์ถาวร

นายกุลิสรา อีสรานุกาพ

นางสาวอรษา วารุณังค์

นางสาวนาฏณริน เกทะโร

นางสาวเสาวภาคย์ สมบูรณ์

นางสาวนัทธมน ปุยภูงา⁵¹

⁵¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คู่มือปฏิบัติงานปีพหุศตวรรษที่ 2561.

กำหนดตารางการฝึกซ้อม ที่ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยฝึกซ้อมร่วมกับวงสายโยแจมจูลี และวงดนตรีสากล สโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) ที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยฝึกซ้อมพร้อมกับเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจริง

กำหนดการซ้อมปีพหุศึกษาคำบรรพ 2561

วันที่	รายละเอียด	เวลา	สถานที่
6 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	13.00 น.	- ห้อง 204 (หินขัด)
13 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	13.00 น.	- ห้อง 204 (หินขัด)
19 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	16.30 น. 13.00 น.	- โถง อาคารศิลปกรรมศาสตร์ 3 ตึกเขียว - ห้อง 204 (หินขัด)
20 มี.ค. 61	- คำนับครูปีพหุศึกษาคำบรรพ - ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	17.00 น. 13.00 น.	- ห้องพักครู - โถง อาคารศิลปกรรมศาสตร์ 3 ตึกเขียว - ห้อง 204 (หินขัด)
21 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	16.30 น. 13.00 น.	- โถง อาคารศิลปกรรมศาสตร์ 3 ตึกเขียว
22 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	16.30 น.	- ห้อง 204 (หินขัด) - หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
23 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	16.30 น.	- หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
24 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	09.00 น.	- หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
25 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	09.00 น.	- หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เสด็จ ร่วมซ้อม)
26 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำท่ายเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	06.00 น.	- หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ภาพที่ 44 ภาพตารางกำหนดการซ้อมการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข”

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา

ในการแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” พบปัญหาดังนี้

1. เนื่องจากทรงมีรับสั่งจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้เพิ่มอุปกรณ์ขึ้นใหญ่ ๆ ประกอบในเพลงตลก บ๊องต๊น คณะผู้ทำงานจึงได้ทำการจัดหาอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติมตามรับสั่งในทันที⁵²

2. ปัญหาเสียงที่ใช้ประกอบการแสดงนั้นไม่สามารถเข้าประตูในหอประชุมจุฬาลงกรณ์ได้ เนื่องจากในรอบฝึกซ้อมยังไม่ได้ตกแต่งเสียง จึงทำให้ต้องวางเสียงไว้

⁵² สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 20 มิถุนายน 2566.

ด้านข้างประตูด้านในหอประชุมจุฬาลงกรณ์ และเมื่อจบท่อนการแสดงจะต้องวางไว้ด้านข้างหอประชุมโดยต้องคำนึงไม่เกิดอันตรายต่อผู้ชมการแสดง⁵³

4.4 การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ.2562

4.4.1 การบรรจุเพลงประกอบการแสดง

การบรรจุเพลงประกอบบทพระราชนิพนธ์ ชุด รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาฯ พระราชทานบทพระราชนิพนธ์ เรื่อง รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ ให้อาจารย์ ดร.สิริชัยชาญ ฝักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติและศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้บรรจุเพลงประกอบการแสดง พร้อมคำอธิบายประกอบเรื่อง พร้อมกับทรงมีพระราชดำริว่า

1. ใช้เพลงสำเนียงทำนองแบบจีน แต่ต้องแต่งใหม่ และใช้เพลงจีนแบบไทย ๆ ที่ใช้เล่นกันอยู่บ้าง เป็นแบบผสมผสานกัน
2. ไม่ให้คัดลอกเพลงจีนแท้ ๆ แต่ให้แต่งเลียนแบบคล้าย ๆ การล้อเลียนเสียงพูด
3. ให้คิดว่าจะมีวงอะไรเข้ามาร่วมบรรเลงด้วยเพิ่มเติม
4. การแสดงประกอบขอให้มี แต่ไม่ต้องมาก

ต่อมาทรงนำแผ่นซีดีเพลงจีนมาพระราชทานเพิ่มเติมให้อาจารย์ ดร.สิริชัยชาญ ฝักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ และศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้บรรจุเพลงประกอบการแสดงฟังเป็นแนวทาง จากนั้นจึงนำวงดนตรีจีน และวงดนตรีสากล มารวมวงผสมผสานกัน โดยบรรเลงที่ละวงบ้าง ทีละเครื่องมือนับประสานกันทั้งวงบ้าง อีกทั้งมีพระราชดำริเพิ่มเติมว่า ให้นำเพลงลูกทุ่งของ ครูสุรพล สมบัติเจริญ มาร้องแทรกตอนใดตอนหนึ่งด้วย จึงสรุปได้ว่าใช้วงดนตรี 3 วง คือ วงดนตรีไทย วงดนตรีสากล และวงดนตรีจีน

การบรรจุเพลงประกอบบทพระราชนิพนธ์ ชุด รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ ได้แนวคิดมาจากเพลงจีนต่าง ๆ ที่ได้รับพระราชทาน และเพลงจีนอีกบางส่วนจากโรงผู้อำนวยการสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำมาคิดทำใหม่ให้เป็นเพลงจีนที่ดนตรีไทยสามารถเล่นได้ ซึ่ง

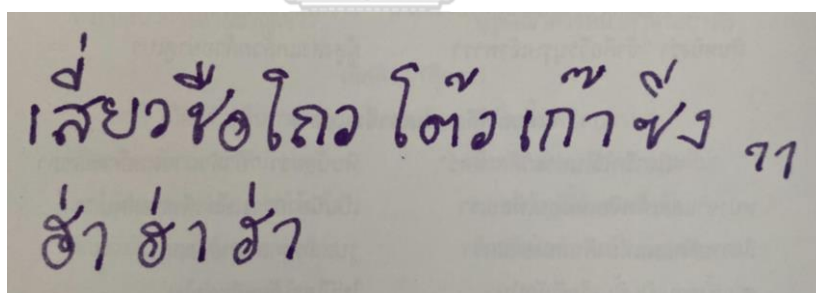
⁵³ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 24 มีนาคม 2565.

มีความยาก เนื่องจากดนตรีจีนนั้นใช้บันไดเสียงสูงๆ ซึ่งนักร้องเพลงไทยไม่ถนัดแบบนี้จึงต้องปรับแต่งบันไดเสียงลดลงมา และนำเพลงสำเนียงจีนของเก่าที่ใช้บรรเลงกันอยู่ในวงดนตรีไทยมาเชื่อมโยงผสมผสานให้กลมกลืนกัน

ส่วนผู้แต่งทำนองทางร้อง นางสาวสุชาดา โสวัตร ทดลองร้อง และปรับแก้หลายครั้ง พร้อมกับนางสุกัญญา กุลวราภรณ์ ดุริยางคศิลป์ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ปรับเสียงใหม่ เรียกว่า เสียงจีนแปลง

ในการประสานงานระหว่างวงดนตรีไทย วงดนตรีจีน และวงดนตรีสากล ใช้วิธีเขียนโน้ตไทยก่อน แล้วส่งให้ทั้งสองวงนำไปแปลงเป็นโน้ตในแบบของวง โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูวิทย์ ยุระยง และทีมงาน ผู้ประสานงานวงจีนคือ นายอภิชัย พงษ์ลือเลิศ ดุริยางคศิลป์ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

ในการแสดงชุดนี้ มีประโยคซ้ำ ๆ แต่สำคัญ ซึ่งสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระอักษร และพระราชทานเป็นภาษาจีน และขอให้ร้องร่วมกันตอนบทสุดท้ายของเรื่องคือ “เสี่ยว ซื่อ โถว ไต้ เก้า ชั่ง.. ฮ่า ฮ่า ฮ่า” แปลรวมความว่า “ก้อนหินเล็กๆ ทั้งหมดนี้ ล้วนยินดีปรีดา”⁵⁴

ภาพที่ 51 : ลายพระหัตถ์พระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ที่มา : พระราชนิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

⁵⁴ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สุจิตร์งานเป็พาทย์ดึกดำบรรพ์ 2562.

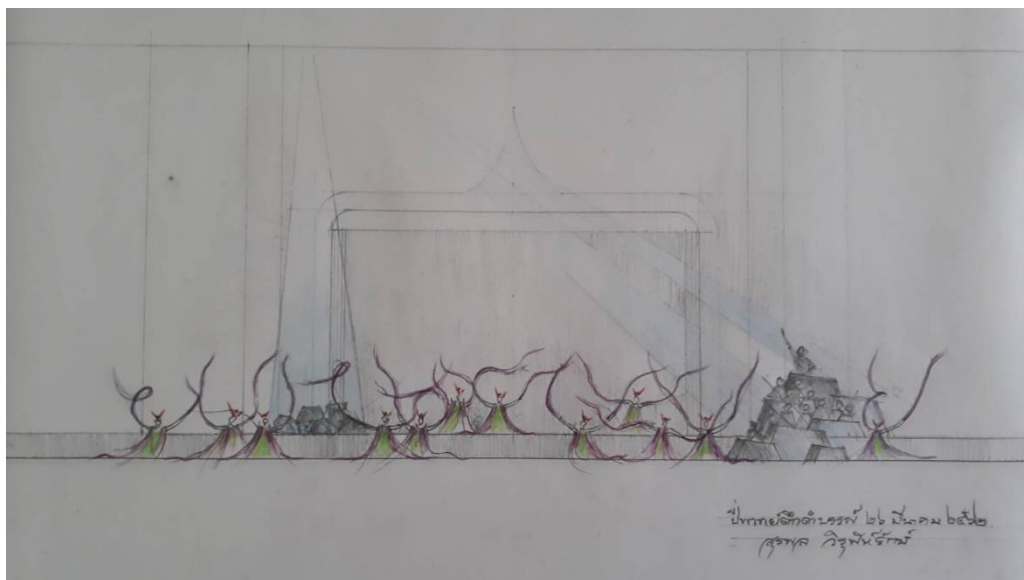
4.4.2 การออกแบบการแสดง

เมื่อภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับบทพระราชนิพนธ์ และเพลงประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ จากอาจารย์กรรชิต จิตระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงเดือนมกราคมเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โรจนสุขสมบุรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบ และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา เป็นผู้อำนวยการแสดงและกำกับการแสดง

ในขั้นตอนแรกศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา จะทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการแสดง เพื่อวิเคราะห์บทประพันธ์ และตีความบทประพันธ์เพื่อกำหนดแนวทางการแสดงในขั้นต้น จากนั้นจึงทำการประชุมร่วมกับคณะผู้ทำงานเพื่อระดมความคิด และวิเคราะห์บทประพันธ์เกี่ยวกับองค์ประกอบย่อย เช่น สภาพบรรยากาศในการแสดง ตำแหน่งตัวละครหลัก ตัวละครรอง การเข้า - ออกเวที เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงในแต่ละฉาก และพื้นหลังที่ใช้ประกอบในการแสดง จากนั้นรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โรจนสุขสมบุรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมอบหมายงานกับคณะผู้ทำงานต่อไป

ซึ่งแนวทางในการออกแบบการแสดงในครั้งนี้ คือ การเล่าเรื่อง โดยผู้แสดงจะต้องตีบทตามเรื่องราว มีตัวละครต่างๆ เช่น ประติมากร หรือช่างสลักหิน ชาวบ้าน ก้อนหิน อนุสาวรีย์ วีรบุรุษสลักหิน โดยใช้ผู้แสดงจำนวน 9 คน ในการแสดงเป็นหุ่น โดยเป็นกลุ่มและไล่ระดับสลับความสูงต่ำ และแสดงลักษณะท่าทางสีหน้าที่มีความเข้มแข็ง และมีระบำพัดประกอบการร้องเพลง⁵⁵ โดยผู้วิจัยได้นำภาพตัวอย่างการร่างภาพองค์ประกอบตัวละครในแต่ละฉาก (storyboard) ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา ไว้ดังนี้

⁵⁵ สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 12 มิถุนายน 2566.

ภาพที่ 52 ภาพองค์ประกอบตัวละคร(storyboard) ของการแสดงพระราชนา

ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ”

ที่มา : สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ภาพที่ 52 ภาพอนุสาวรีย์วีรบุรุษสลักหิน กับประติมากร หรือช่างสลักหิน ในการแสดงพระราชนา

ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ”

ที่มา : <https://youtu.be/8q68bcCfA5Y>

คณะทำงานประกอบไปด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพรรณิ บุญเพ็ง เป็นผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง และผู้ฝึกซ้อมระบำจีน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณิศา วศินารมณ เป็นผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง อาจารย์ ดร.ศักย์กวิน ศิริวัฒนกุล เป็นผู้ฝึกซ้อมระบำจีน ออกแบบ และจัดหาเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดง อาจารย์ ดร.นิเวศ แวสมณะ เป็นผู้ออกแบบ และจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม และอาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์ เป็นผู้ประสานงานการแสดง ในส่วนของการแสดงในปีนั้นเรื่องแสง เสียง ฉาก อาจารย์กรรชิต จิตรทาน ผู้อำนวยการบริหารศิลปวัฒนธรรม เป็นผู้ประสาน⁵⁶

1. เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง

เครื่องแต่งกายการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” อาจารย์ ดร.ศักย์กวิน ศิริวัฒนกุล เป็นผู้ออกแบบ และผู้รับผิดชอบจัดหาเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง โดยผู้วิจัยยกตัวอย่างเครื่องแต่งกายมาดังนี้

ภาพที่ 54 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ตัวละคร
ประติมากร หรือช่างสลักหิน และผู้ช่วย
ที่มา : ผู้วิจัย

⁵⁶ สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 20 มิถุนายน 2566.

ภาพที่ 55 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ”
ตัวละครก่อนหิน ชาวบ้าน และระบำจีน(เรียงจากด้านซ้าย)
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 56 เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ”
ตัวละครอนุสาวรีย์วีรบุรุษสลักหิน
ที่มา : พระราชานิพนธ์เรื่องผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

2. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการแสดง

อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” อาจารย์ ดร.นิเวศ แววมณะ เป็นผู้รับผิดชอบ ออกแบบ และจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง ประกอบไปด้วย ม้วนกระดาษวาดแบบ พัดจีน ตะกร้าสาน กระจาด ผลไม้ปลอม ขวดเหล้าจีน และธง โดยมีภาพตัวอย่างประกอบดังนี้

ภาพที่ 57 ผ้าคลุม อุปกรณ์ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ”

ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/5273/>

ภาพที่ 57 ม้วนกระดาษวาดแบบ อุปกรณ์ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด
“รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ”

ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/5273/>

ภาพที่ 57 ตะกร้าสาน กระดาษ ผลไม้ปลอม ขวดเหล้าจีน อุปกรณ์ประกอบการแสดงพระราชทาน
ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ”

ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/5273/>

3. การคัดเลือกผู้แสดง และการฝึกซ้อมการแสดง

ในขั้นตอนการคัดเลือกผู้แสดง รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุข สมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม และอาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์ เป็นผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง โดยผู้แสดงนั้นเป็นคณาจารย์ บุคลากร และนิสิตในภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งสิ้น 40 คน ได้แก่

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

นายสิทธิานต์ จันทร์แจ่มใส

นายพงศธร ภูทิว

นายอดิเทพ เดชพรหม

นายเคเชนทร์ ฉบับตรง

นายณราวุฒิ อินทบุตร

นางสาวศิริวิมล ต่ายแสง

นางสาวภัทริดา คมขำ

นางสาวอรพิน บัวทอง

นางสาววริยา ขจรกิจโกศล

นางสาวสิริามล ลอยศักดิ์วงศ์

นางสาวศจี สง่ารัตนพิมาน

นางสาววรดา วงษ์นุช

นางสาวกัญญนิษฐ์ มั่งมี

นางสาวปรมาพร แสงสุธา

นางสาวรินรดา เทียรบุญเลิศรัตน์

นางสาวศิริพร ไกรวงษ์

นางสาวโสภิษฐา ชมโท

นางสาวอรษา วารุลังค์

นางสาวสุธาวรี อุ่นพันธ์

นางสาวธมนวรรณ นุ่มกลืน

นางสาววรัญญา พานิชวิบูลย์

นางสาวจิราพัชร ศรีวิจิตร

นางสาวเสาวภาคย์ สมบูรณ์

นางสาวอรวิ ทรัพย์ทวีสุข

นางสาวพัชรวีวรรณ สุทธิกิตติวงศ์

นางสาวนาซารี พงษ์รอด

นางสาวณัฐชา กาญจนพิพัฒน์กุล

นางสาวกุลิสรา อีสรานภาพ

นางสาววรรณพร กุศลส่ง

นางสาวนัทธมน ปุยงูงา

นางสาวนาฏณริน เกทะโร

นางสาวพลอยนิชชา พึ่งเชื่อนพันธ์

นางสาวเบญจวรรณ ทองคำ

นางสาวพาณิภค วิสัย

นางสาวสร้อย ไซติคุต

นางสาวรัตนกร ไบนิล

นางสาวฉัตรชิตา อรุณทอง

นางสาวครองขวัญ สัมพันธ์พงศ์

นางสาวณัฐมน พรหมจำปา⁵⁷

หลังจากนั้นจึงกำหนดตารางการฝึกซ้อม โดยฝึกซ้อมที่ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซ้อมร่วมกับ และฝึกซ้อมร่วมกับวงสายโยแจมจูรี และวงดนตรีสากล สโมสร นิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) ที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยฝึกซ้อมพร้อมกับเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจริง

กำหนดซ้อมการแสดงสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม 2562

รายการ	พฤหัสบดี 21 มีนาคม	ศุกร์ 22 มีนาคม	เสาร์ 23 มีนาคม
ละครพระราชทาน จำนวน 50 คน	โด่ง ตึกเขียว 16.00-19.00 น. อาหารตึกเขียว	โด่ง ตึกเขียว 16.00-19.00 น. อาหารตึกเขียว	งด
ระบำเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 25 คน	ห้อง 204 16.00-19.00 น. อาหารตึกเขียว	หอประชุมจุฬาฯ พร้อม 16.30 17.00-19.00 น. อาหารเย็น 17.00 หอประชุม	หอประชุมจุฬาฯ พร้อม 16.30 17.00-21.00 น. อาหารเย็น 17.00 น. หอประชุม

รายการ	อาทิตย์ 24 มีนาคม	จันทร์ 25 มีนาคม	อังคาร 26 มีนาคม
ละครพระราชทาน จำนวน 50 คน	หอประชุมจุฬาฯ พร้อม 08.30 น. 09.00-12.00 อาหารเที่ยง อาหารเที่ยง หอประชุม	เสด็จพระราชดำเนิน 17.00 น. พร้อม 13.30 14.00-20.00 น. อาหารเย็น	- 06.00 น. แต่งตัวตึกเขียว - 08.30 น. นักแสดงพร้อม หอประชุมจุฬาฯ เจ้า ชั่วครั้ง กล้วยเขียว
ระบำเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 25 คน	หอประชุมจุฬาฯ พร้อม 12.30 13.00-21.00 น. อาหาร เย็น หอประชุม	หอประชุมจุฬาฯ พร้อม 09.30 10.00-12.00 น. อาหารเที่ยง หอประชุม	

*หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 53 ภาพตารางกำหนดการซ้อมการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ”

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

⁵⁷ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สืบค้นตรงานปีพฤษภาคม 2562.

4. ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา

การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ” พบปัญหา ดังนี้

1. ในช่วงการฝึกซ้อมการแสดง พบปัญหานิสิตส่วนใหญ่ติดเรียนในวิชานอกคณะเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ต้องปรับเวลาการซ้อม
2. ในช่วงการฝึกซ้อม พบปัญหาเนื่องจากกลุ่มตัวละครมีหลายกลุ่ม จึงทำให้เวลาในการซ้อมนั้นนิสิตผู้แสดงจะต้องใช้เวลาในการรอนาน จึงทำให้ต้องปรับเปลี่ยนตารางนัดหมายการซ้อมอีกครั้ง⁵⁸

4.6 การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565

4.6.1 การบรรจุเพลงประกอบการแสดง

ในปีนี้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์ บทร้อยกรอง และคำอธิบายเรื่องเที่ยวไปในแดนขวาในช่วงเวลาที่ทรงประสบอุบัติเหตุ และประชวรอยู่ โดยทรงพระราชทานให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัสววิรุณหการ ส่งบทพระราชนิพนธ์ให้ อาจารย์ ดร.ศิริชัยชาญ พิภพจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ และศิลปินแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้บรรจุเพลงประกอบการแสดง

โดยเริ่มต้นอ่านบท และคำอธิบายให้เข้าใจชัดเจนก่อน จากนั้นจึงเริ่มค้นหาเพลงขวามาฟัง โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูวิทย์ ยุระยง ช่วยค้นหาด้วย และได้รับพระราชทานแผ่นซีดี และไฟล์เพลงที่สถานทูตไทยในประเทศอินโดนีเซียส่งมาถวายสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประมาณ 100 กว่าเพลง จึงทำให้เข้าใจโครงสร้าง และสำเนียงของเพลงขวา และได้ทดลองทำเพลงในลักษณะของไทยอยู่หลายเพลงด้วยกัน โดยเฉพาะเพลงเบงกาวันโซโล ที่ทรงแปลจากบทร้อยจากภาษาอินโดนีเซียมาเป็นภาษาไทย โดยได้ปรึกษากับอาจารย์ ดร. สุชาดา โสวัตร ทดลองร้องอยู่หลายรอบ สรุปโดยการให้เอื้อนเสียง และทำทำนองเพิ่มเล็กน้อยในท่อนฮุก(Hook) เพื่อให้ร้องได้ไพเราะ สละสลวยตรงตามบทพระราชนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูวิทย์

⁵⁸ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 25 กรกฎาคม 2565.

ยุระยง เป็นผู้ประสานนักร้องชาย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตตินันท์ ชินสำราญ อาจารย์ประภาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ขับร้องเพลงภาษาอินโดนีเซีย ร่วมกับวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) ตามพระราชดำริด้วย

แนวทางการแสดงดนตรีในครั้งนี้ ใช้ช่วงดนตรี 4 รูปแบบ ได้แก่ วงดนตรีไทย วงดนตรีสากล วงกาเมลัน และวงอังกะลุง โดยเริ่มต้นจากวงกาเมลัน บรรเลงเพลงชวาชื่อ Ladrang Bima Kurda เป็นเพลงนำเพื่อสร้างบรรยากาศเข้าสู่เกาะชวา จากนั้นวงอังกะลุงจะบรรเลงเพลงยะวา (บูเชนซ็อก) ต่อด้วยดนตรีไทย และดนตรีสากลรับช่วงต่อกัน รวมบรรเลงร่วมกันทั้ง 4 วง จะมีเสียงดังกระหึ่มได้อารมณ์และแปลกหู แปลกตา อีกทั้งได้อรรถรสที่พิเศษ สร้างแรงจูงใจให้ทุกคนสนใจในการแสดงครั้งนี้

เพลงที่ 1 (เกาะहरषा) อาจารย์ ดร.ศิริชัยชาญ พิภพจำรูญ ได้นำเพลงยะวาเก่าที่ คุณครูหลวงประดิษฐไพเราะ(ศร ศิลปบรรเลง) ปรับแต่งจากเพลงของชวามาใช้ ร้อง - รับ บรรเลงเพื่อบรรยายสภาพของเกาะชวาที่มีทั้งป่าเขาสำเนาไพร ภูเขาไฟ ศาสนสถาน และแม่น้ำสำคัญชื่อ โชล ซึ่งแม่น้ำสายหลักของเกาะชวา

เพลงที่ 2 (เลงกาวันโซโล) สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงแปลมาจากบทร้องเพลงเบงกาวันโซโลของชวา มีพระราชดำริให้บรรเลงด้วยดนตรีไทย ขับร้องด้วยนักร้องหญิง และต่อด้วยดนตรีสากลใช้นักร้องชาย โดยร้องเน้นภาษาชวา

เพลงที่ 3 (โบราณฟอสซิล) การค้นพบฟอสซิลมนุษย์โบราณ ซึ่งได้นำทำนองร้องเพลงชรูงดา ยมาปรับแต่งให้เป็นทางร้องแบบไทย และทำทำนองรับเสียงเพลงสำเนียงชวา ต่อด้วยเพลงที่ติดหูจากการคัดเลือกเพลง แล้วนำมาปรับต่อเป็นเพลงที่ 4 (ถิ่นภูเขาไฟ) ที่กล่าวถึงภูเขาไฟตังกูบันปราชู โดยทำจังหวะให้สนุกขึ้น เพื่อสอดรับกับเพลงที่ 5 ที่ทรงประทับเครื่องบินทอดพระเนตรปล่องภูเขาไฟ ซึ่งควรเป็นจังหวะเพลงสนุก จึงได้นำเพลง Burung Kakala Tua มาพลิกกลับทำนองบางส่วน และขอพระราชทานพระราชนุญาตเพิ่มเติมสร้อยด้วยคำว่า มาเถอะ มาเฮฮา บินไปชวากันเอย

เพลงที่ 6 (พุทธานาค) และ 7 (ราราจกรัง) ได้แนวคิดทำตามเรื่องราวจากบทพระราชนิพนธ์เกี่ยวกับศาสนาพุทธ และพราหมณ์ โดยเพลงที่ได้นำมานั้นเป็นเพลงสำเนียงชวาที่เคยทำไว้

ในเรื่องเพลงภาษาพาสุนกมาใช้ร้องรับบรรเลง แต่เปลี่ยนบันไดเสียงให้สอดคล้องกับเพลงที่ 5 (ไปชมลาวา) และทำทำนองเชื่อมไปสู่เพลงที่ 7 (ราราจกรัง) และนำทำนองเพลงชาวบางเพลงมาปรับแต่งให้มีทำนองเศร้า ๆ เข้ากับเนื้อเรื่อง และบรรเลงต่อท้ายด้วยเพลงโอดชาวของคุณครุมนตรี ตราโมท

เพลงที่ 8 (วาทยังกุลิต) เป็นเรื่องราวของหญิงสาวชาวเรียกว่า กุลิต ที่นำมาทำเป็นตัวหนังสำหรับ การแสดงที่เรียกว่า วาทยังกุลิต ซึ่งคนไทยก็มีการแสดงทั้งหนังใหญ่ หนังตะลุง เพลงไทย ก็มีทั้งแขกหนัง และแขกกุลิต จึงได้นำเพลงแขกกุลิตชิ้นเดียว ของคุณครุมนตรี ตราโมท มาใช้ขับร้อง บรรเลง เพื่อให้เข้ากับเนื้อเรื่อง

เพลงที่ 9 (คิดถึงกาเมลัน) กล่าวถึงวงดนตรีกาเมลัน และเครื่องดนตรีบางชนิด เช่น ระนาด ซอ เป็นต้น จึงได้นำเอาเพลงชวามาดัดแปลงให้เป็นแนวทางแบบไทย และปรับจังหวะกลอง และฉิ่ง มีเสียงขลุ่ย ระนาด ซอ คล้ายกันอยู่ในเพลงนี้

เพลงที่ 10 (สัมพันธ์ไทย - ชาว) โดยใช้เพลงชาวของเก่า ชื่อ กาหรัดรายา ที่ครูอาจารย์ได้ปรับแต่งไว้ให้ทั้งทำนองและคำร้องภาษาชวามาเป็นครู โดยตกแต่งทำนองใหม่ให้สั้นลง เพื่อสะดวกในการขับร้อง และทำให้กระชับเข้ากับบทร้องที่สรุปรวมของดีต่าง ๆ ในชาว นำมาสู่ความสามัคคี และความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศด้วย

โดยสรุปได้ว่า การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนชาว” ใช้วงดนตรีประกอบการแสดงรวมทั้งสิ้น 4 วง มาร่วมบรรเลงด้วยกัน โดยประกอบไปด้วยวงสายโยแจมจรี ดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) วงปี่พาทย์ชาว(กาเมลัน) สำนักการสังคีต กรมศิลปากร และวงอังกะลุง จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการประสมประสานกันอย่างไพเราะเป็นการสร้างสรรค์ดนตรีร่วมสมัยได้อย่างสมบูรณ์⁵⁹

4.6.2 การออกแบบการแสดง

เมื่อภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับบทพระราชนิพนธ์ และเพลงประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนชาว” จากอาจารย์ กรร ชิต จิตรระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงเดือนมกราคมเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชา

⁵⁹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สู่จิตวิญญาณปี่พาทย์ศึกดำบรรพ์ 2565.

นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบ และศาสตราจารย์
กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา เป็นผู้อำนวยการแสดงและกำกับการแสดง

ในขั้นตอนแรกศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา
จะทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการแสดง เพื่อวิเคราะห์บทประพันธ์ และตีความบท
ประพันธ์เพื่อกำหนดแนวทางการแสดงในขั้นต้น จากนั้นจึงทำการประชุมร่วมกับคณะผู้ทำงานเพื่อ
ระดมความคิด จากนั้นรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมอบหมายงานกับคณะผู้ทำงานต่อไป

คณะทำงานประกอบไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง อาจารย์ ดร.ศักร์กวิน ศิริวัฒนกุล เป็นผู้ออกแบบ ควบคุมและ
ฝึกซ้อม อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม เป็นผู้ประสานงานการแสดง และจัดหาเครื่องแต่งกาย
ประกอบการแสดง นางสาวธิดามาศ ผลไม้ และนางสาวธมนวรรณ นุ่มกลิ่น เป็นผู้ประสานงานการ
แสดง

โดยรูปแบบการแสดงในปีนี้เป็นระบำตอนท้ายในรูปแบบชาว ประกอบกับวง
ดนตรีไทย ดนตรีสากล วงปี่พาทย์ชวา(กาเมลัน) และวงอังกะลุงซึ่งเครื่องดนตรีจากประเทศ
อินโดนีเซีย⁶⁰ และในปีนี้มี การต่อเติมฐานที่นั่งบนเวที จึงทำให้จะต้องปรับการแสดงลงมาแสดงที่
บริเวณด้านล่างของเวที เนื่องจากพื้นที่ไม่เพียงพอ และได้มีการถอนการติดตั้งเก้าอี้ที่นั่งผู้ชมจำนวน 2
แถวด้านหน้าเพื่อเป็นการเว้นระยะห่างทางสังคม(Social Distancing) และเพิ่มพื้นที่ในการแสดงอีก
ด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁶⁰ สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 12 มิถุนายน 2566.

ภาพที่ 73 ภาพการฝึกซ้อมการแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565
ที่มา : ผู้วิจัย

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จึงทำให้คณะทำงาน และผู้แสดง นั้นจะต้องสวมหน้ากากอนามัยขณะแสดง และจะต้องตรวจคัดกรองการติดเชื้อโควิด-19 ด้วยวิธี RT-PCR ทั้งในวันที่สมเด็จพะกระนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จพระราชดำเนินซ้อม และก่อนวันแสดงจริงอีกด้วย

1. เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง

ในการแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม จัดหาเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง โดยได้รับความอนุเคราะห์เครื่องแต่งกายผู้แสดงหญิงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัตน์ จงดา และเครื่องแต่งกายชายจาก นาย R. Oky Bima Reza Afrita⁶¹ นิสิตหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย⁶²

⁶¹ สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 27 พฤษภาคม 2565.

⁶² สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 20 มิถุนายน 2566

ภาพที่ 72 เครื่องแต่งกายผู้แสดงชาย ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี
พ.ศ.2565

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพที่ 73 เครื่องแต่งกายผู้แสดงหญิง ประกอบการแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา”

ในปี พ.ศ.2565

ที่มา : ผู้วิจัย

2. การคัดเลือกผู้แสดง และการฝึกซ้อมการแสดง

ในขั้นตอนการคัดเลือกผู้แสดง รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุข สมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม เป็นผู้ทำการคัดเลือกนักแสดง โดยผู้แสดงนั้นเป็นนิสิตปัจจุบัน และนิสิตเก่าของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งสิ้น 7 คน ได้แก่

นาย R. Oky Bima Reza Afrita

อาจารย์เพ็ญแพน สรรพศรี

นางสาวสกุลหญิง ฝ้ากระโทก

นางสาววรลักษณ์ ดีแว่น

นางสาวมัญชุสา แก้วผลึก

นางสาวรินรดา เดชะดิลก

นางสาวติรณา โพธิสกุล⁶³

จากนั้นจึงกำหนดตารางการฝึกซ้อม โดยฝึกซ้อมที่ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซ้อมร่วมกับ โดยฝึกซ้อมร่วมกับวงสายใยจามจุรี และวงดนตรีสากล สโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) ที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยฝึกซ้อมพร้อมกับเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจริง

⁶³ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สืบค้นรายงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ 2565.

กำหนดขอมงานสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายการแสดง) ปี 2565						
วัน	เวลา	การแสดง	สถานที่	หมายเหตุ		
อังคารที่ 22 มีนาคม	10.00-16.00. น.	ระบำ 105 ปี	ดึกเขียว	จัดอาหารเที่ยง		
พฤหัสบดี 24 มีนาคม เสด็จสมโภช	08.00 น.	ระบำชาว	หอประชุมจุฬา	RT-PCR สำหรับวันที่ 24, 26	ระบำชาว	RT-PCR วันที่ 24 เวลา 08.00-10.00 น.
	13.00 น.	ระบำชาวแต่งตัว	ดึกเขียว			ลานหอประชุมจุฬา ผังวิเศษ
	15.00 น.	ซ้อม	หอประชุมจุฬา	อาหารว่างส่วนกลาง		
	17.30 น.	เสด็จ ฯ ซ้อม	หอประชุมจุฬา			
พฤหัสบดี 24 มีนาคม	08.00 น.	ระบำ 105 ปี	หอประชุมจุฬา	RT-PCR สำหรับวันที่ 26	ระบำ 105 ปี	RT-PCR วันที่ 24 เวลา 08.00-10.00 น.
	09.00-12.00 น.	ระบำ 105 ปี Blocking				ลานหอประชุมจุฬา ผังวิเศษ
ศุกร์ 25 มีนาคม	13.00 - 16.00 น.	ระบำ 105 ปี ซ้อมใหญ่	หอประชุมจุฬา	อาหารว่างส่วนกลาง		
เสาร์ 26 มีนาคม		พร้อมแสดง	หอประชุมจุฬา	จัดอาหารเช้า, เที่ยง		

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลง

ผู้แสดงได้บัตรชม 2 ใบ ส่งรายชื่อ-สกุล เลขที่บัตรประชาชน เบอร์โทรศัพท์

และต้องตรวจ ATK วันที่ 25 มีนาคม เวลา 13.00-15.00 น. ที่คณะสหเวชศาสตร์

ภาพที่ 71 ภาพตารางกำหนดการขอมการแสดงพระราชทาน ชุด “เทียวไปในแดนขวา”

ในปี พ.ศ.2565

ที่มา : จุฬาวัดน์ โอบอ้อม

3. ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จึงทำให้มีนิสิตที่เป็นผู้แสดงติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จึงแก้ไขปัญหาด้วยการหานักแสดงใหม่ และคัดเลือกนักแสดงสำรองเพิ่มเติม⁶⁴

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สรุปบทที่ 4

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชานิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสรุปได้ดังนี้

ลำดับรายการแสดงบนเวทีในการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในแต่ละปีนั้นโดยส่วนใหญ่ จะกำหนดระยะเวลาในการบรรเลงโดยในรายการที่ 1 เพลงโหมโรงมหา

⁶⁴ สัมภาษณ์, จุฬาวัดน์ โอบอ้อม, 27 พฤษภาคม 2565.

จุฬาลงกรณ์ โดย วงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 10 นาที รายการที่ 2 การบรรเลงดนตรีของวงบ้านปลายเนิน(เพลงหน้าพาทย์) จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 15 นาที รายการที่ 3 การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยประกอบพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดย วงสายใยจามจุรี จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 45 นาที รายการที่ 4 การแสดงวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 20 นาที โดยจะใช้ระยะเวลาเรียงลำดับรายการแสดงบนเวทีทั้งหมด 1 ชั่วโมง 30 นาที

ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับหน้าที่ให้เป็นผู้รับผิดชอบด้านการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภายในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างเต็มรูปแบบในปี พ.ศ. 2559 โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับมอบหมายจากอาจารย์กรรชิต จิตรระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งก่อนหน้านี้นักศึกษานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของการแสดงนาฏศิลป์ภายในปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บางส่วน อาทิ การแสดงละครภาพนิ่ง ระบายในละครดึกดำบรรพ์ ระบายทำเรื่อง และการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เป็นต้น โดยพบว่ามีการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่อยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 รวมทั้งสิ้น 5 การแสดง ได้แก่

1. การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559
2. การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561
3. การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562
4. การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระยาเสด็จฯ พิชิตดอนอินทนนท์” ในปี พ.ศ. 2563(จัดแสดงในงานวันมูลนิธิสิรินธร)

5. การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565

โดยในปี พ.ศ. 2560 ได้มีการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์เนื่องจากการสวรรคตของ พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร(รัชการที่ 9) และในปี พ.ศ. 2563 - 2564 ได้มีการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 (Covid-19) แต่ในปี พ.ศ. 2563 ได้มีการจัดงานมูลนิธิสิรินธร เพื่อจัดหาทุนเพื่อนำไปใช้ในการดูแลสถานพยาบาลของมูลนิธิสิรินธร โดยมีรายการแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระยาเสด็จฯ พิชิตดอนอินทนนท์” ในวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

ลำดับรายการแสดงบนเวที ในการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ในแต่ละปีนั้นโดยส่วนใหญ่ จะกำหนดระยะเวลาในการบรรเลงโดยในรายการที่ 1 เพลงโหมโรง มหาจุฬาลงกรณ์ โดย วงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 10 นาที รายการที่ 2 การบรรเลงดนตรีของวงบ้านปลายเนิน(เพลงหน้าพาทย์) จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 15 นาที รายการที่ 3 การขับร้อง และบรรเลงดนตรีไทยประกอบพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดย วงสายใยจามจุรี จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 45 นาที รายการที่ 4 การแสดงวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 20 นาที โดยจะใช้ระยะเวลาเรียงลำดับรายการแสดงบนเวทีทั้งหมด 1.30 ชั่วโมง

กระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานในแต่ละปีนั้น สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงพระราชนิพนธ์บทประพันธ์ที่ใช้ประกอบในการแสดงที่แตกต่างกันออกไป แฝงข้อคิด คติเตือนใจให้ผู้ชม อีกทั้งยังทรงพระราชนิพนธ์บทการแสดงในสำเนียงเพลงต่าง ๆ อาทิ สำเนียงจีน สำเนียงแขก สำเนียงเขมร เป็นต้น โดยจะทรงพระราชทานบทให้ อาจารย์ ดร.ศิริชัยชาญ พิทักษ์บุญ ศิลปินแห่งชาติและศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้บรรจเพลงประกอบการแสดง โดยหลักการในการบรรจเพลงประกอบการแสดงพระราชทานนั้น จะออกแบบให้มีความผสมผสาน ไม่เก่า และไม่ใหม่จนเกินไป โดยจะคงความเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีไทยเอาไว้ และผสมวงดนตรีอื่น ๆ บรรเลงเข้าด้วยกัน อีกทั้งยังคงจารีตตามหลักการใช้เพลงประกอบการแสดงไว้ด้วย

หลังจากนั้นจากอาจารย์กรรชิต จิตรระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมอบหมายงานให้ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ หัวหน้า

ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบ และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา เป็นผู้อำนวยการแสดงและกำกับการแสดง ในช่วงเดือนมกราคม

เมื่อได้รับบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบในการแสดงพระราชทานเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา จะทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการแสดง เพื่อวิเคราะห์บทประพันธ์ และตีความบทประพันธ์เพื่อกำหนดแนวทางการแสดงในขั้นต้น จากนั้นจึงทำการประชุมร่วมกับคณะผู้ทำงานเพื่อระดมความคิด และวิเคราะห์บทประพันธ์เกี่ยวกับองค์ประกอบย่อย เช่น สภาพบรรยากาศในการแสดง ตำแหน่งตัวละครหลัก ตัวละครรอง การเข้า - ออกเวที เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงในแต่ละฉาก จากนั้นรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมอบหมายงานกับคณะผู้ทำงานดำเนินงานต่อไปโดยผู้วิจัยสามารถจำแนกรูปแบบของการแสดงพระราชทาน ได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางการจำแนกรูปแบบของการแสดงพระราชทาน

ชื่อชุดการแสดงพระราชทาน	ประเภท
1. นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม	การแสดงประกอบทั้งเรื่อง
2. เพลงภาษาพาสนุก	การแสดงบางช่วง
3. รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ	การแสดงบางช่วง
4. เทียวไปในแดนขาว	การแสดงระบำตอนท้าย

จากนั้นคณะผู้ทำงานจะดำเนินการคัดเลือกผู้แสดง โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นคณาจารย์ นิสิตปัจจุบัน และนิสิตเก่าของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นจึงกำหนดตารางการฝึกซ้อม โดยฝึกซ้อมที่ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซ้อมร่วมกับ และฝึกซ้อมร่วมกับวงสายใยجامจุรี และวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) ที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยฝึกซ้อมพร้อมกับเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจริง

ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละปีนั้นพบว่า พบปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกเวทีของนักแสดง ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาคือการเปลี่ยนประตูในการปล่อยตัวนักแสดง ปัญหาของการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ประกอบการแสดง จึงทำให้ต้องมีการซ่อมเป็นจำนวนมาก ปัญหาที่นั่งส่วนใหญ่ติดเรียนในวิชานอกคณะเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ต้องปรับเวลาการซ่อม ซึ่งในแต่ละปีนั้นสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้ด้วยดี อีกทั้งมีการแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้า ซึ่งคณะผู้ทำงาน และผู้แสดงแสดงทุกคนล้วนมีประสบการณ์มาเป็นอย่างดี จึงทำการแสดงในแต่ละปีนั้นดำเนินการมาได้อย่างราบรื่น

จากการวิเคราะห์กระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปีพาศึกค้ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีความสอดคล้องกับทฤษฎีนาฏประดิษฐ์ และ ทฤษฎี 5 M โดยผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ดังนี้

การแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้นมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรม อีกทั้งยังเป็นการแสดงที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย ที่ถ่ายทอดออกมาทั้งในรูปแบบของบทพระราชนิพนธ์ที่ทรงพระพรหมสำเนียงภาษาต่าง ๆ วงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง และการแสดงในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างสรรค์การแสดงขึ้นใหม่ ที่มีความเป็นเอกลักษณ์อย่างมาก ในเรื่องของการกำหนดแนวความคิดนั้นจะเห็นได้ว่าการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ในแต่ละปีนั้น สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจะทรงพระราชดำริแนวความคิดอย่างชัดเจนว่ากล่าวถึงเรื่องใดสมัยใด เพื่ออะไร ซึ่งทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์นั้นออกแบบผลงานได้ไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยังมีข้อมูลปรากฏอยู่ในสูจิบัตรในงานปีพาศึกค้ำบรรพ์ในแต่ละปีด้วย ซึ่งทำให้ผู้ที่เข้าชมการแสดงนั้นมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงมากขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ในกระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้นจะต้องมีการกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ใช้ในการแสดง ทั้งในเรื่องของผู้แสดง เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง รูปแบบฉาก แสง สี เป็นต้น นอกจากนี้ในการออกแบบการแสดงนั้น จะต้องคำนึงถึงทิศทางการเคลื่อนไหว การแปรแถว การตั้งซุ่ม การใช้พื้นที่ในบริเวณบนเวที และด้านหน้าเวทีหอประชุมจุฬาลงกรณ์ด้วย อีกทั้งในการออกแบบการแสดงพระราชทานในแต่ละปีนั้น มีข้อจำกัดที่ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงด้วยเพื่อให้การแสดงนั้นสามารถปรากฏออกมาได้อย่างสมบูรณ์

ในเรื่องของทฤษฎี 5 M :ซึ่งประกอบไปด้วย Money (เงิน) ในส่วนนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในกระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปฐกฐินประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Man (ทรัพยากรบุคคล) ในกระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทาน ในส่วนของการแสดงนั้นมีทรัพยากรบุคคลโดยเป็นทั้งหมดเป็นคณาจารย์ นิสิตปัจจุบัน และนิสิตเก่าของภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Management (การบริหารจัดการ) และในเรื่องของ Marketing (การตลาด) นั้นสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้บริหารจัดการ และในส่วนสุดท้าย Moral (ใจ) นั้น ในการจัดงานปฐกฐินประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นเป็นงานที่แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรง ร่วมใจจากหน่วยงานทุกภาคส่วนในจุฬา ทั้งในระดับผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร นิสิตปัจจุบัน และนิสิตเก่าของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผล

วิทยานิพนธ์เรื่อง การแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยได้ออกแบบให้มีความสอดคล้อง และเป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูล องค์ความรู้ และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถทำงานได้อย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้งานวิจัยดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เป็นวงดนตรีไทยประเภทหนึ่งที่ได้รับการปรับปรุงขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นวงดนตรีที่มีเสียงทุ้มนุ่มนวล โดยใช้สำหรับบรรเลงในอาคาร และงานเลี้ยงรับรองแบบยุโรป ต่อมาจึงมีการประพันธ์ และปรับปรุงเพลงเพื่อวงดนตรีชนิดนี้โดยเฉพาะ อีกทั้งยังเกิดการแสดงละครร่วมกับวงดนตรีนี้ซึ่งมีรูปแบบพิเศษอีกด้วย ซึ่งปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เป็นวงดนตรีไทยที่ขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้จนแทบจะสูญหายไป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการเก็บข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ และการบรรเลง จนสามารถนำวงดนตรีปีพาทย์ดึกดำบรรพ์กลับมาบรรเลงได้อีกครั้ง และได้บรรจุไว้ในหลักสูตรของคณะศิลปกรรมศาสตร์ เพื่อให้นิสิตได้รับองค์ความรู้ เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมต่อไป และได้จัดตั้งวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ ในปี พ.ศ. 2530 อีกทั้งเป็นการครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อร่วมเฉลิมฉลองวโรกาสพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกใน พ.ศ. 2531 โดยได้มีการจัดแสดงครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2530

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดการแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ขึ้นเป็นประจำในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม ของทุกปี โดยได้รับพระมหา

กรุณาธิคุณในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดนตรี และทอดพระเนตรการแสดง อีกทั้งเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์นี้ด้วย และเปิดให้ประชาคมจุฬาฯ และบุคคลทั่วไปได้เข้าชมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยรายการแสดงในแต่ละปีนั้นจะมีการขับร้อง และบรรเลงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ อีกทั้งการแสดงนาฏศิลป์โดยมีการแสดงแบบดั้งเดิมตามรูปแบบนาฏศิลป์ในราชสำนัก เช่น การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ละครดึกดำบรรพ์ ระบำในละครดึกดำบรรพ์ เป็นต้น และการแสดงนาฏศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เช่น การแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ที่เข้ารับชมการแสดงงานดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

ลักษณะการแสดงดนตรีของงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การบรรเลงของวงดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยนิสิตปัจจุบัน และนิสิตเก่าของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. การบรรเลงของ “วงดนตรีไทยสายใยجامจุรี” ซึ่งเป็นวงดนตรีไทยที่เป็นการรวมตัวกันของนิสิตเก่า คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย โดยมีองค์ประธานคือ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โดยเพลงที่วงดนตรีไทยสายใยجامจุรีบรรเลงนั้น เป็นบทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยทรงมีแนวพระราชดำริให้อาจารย์ ดร. สิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติและศิลปินแห่งชาติแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้บรรจุเพลงประกอบบทพระราชนิพนธ์ โดนทรงมีพระราชดำริให้มีลักษณะเป็นดนตรีร่วมสมัย โดยนำวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (C.U. Band) มาร่วมบรรเลงพร้อมกับการแสดงประกอบบทพระราชนิพนธ์อีกด้วย

ลำดับรายการแสดงบนเวทีในการแสดงงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในแต่ละปีนั้นโดยส่วนใหญ่ จะกำหนดระยะเวลาในการบรรเลงโดยในรายการที่ 1 เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์ โดย วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 10 นาที รายการที่ 2 การบรรเลงดนตรีของวงบ้านปลายเนิน(เพลงหน้าพาทย์) จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 15 นาที รายการที่ 3 การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยประกอบพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราช

เจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดย วงสายใยจามจุรี จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 45 นาที รายการที่ 4 การแสดงวงปีพาทย์ศึกคำบรรพ์ จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 20 นาที โดยจะใช้ระยะเวลาเรียงลำดับรายการแสดงบนเวทีทั้งหมด 1 ชั่วโมง 30 นาที

การแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2565 ประกอบไปด้วย 12 การแสดง ได้แก่

1. การแสดงพระราชทาน ชุด อาซิม ในปี พ.ศ. 2550
2. การแสดงพระราชทาน ชุด ออกระบำนางโคปี และระบำอาบัง ในปี พ.ศ. 2552
3. การแสดงพระราชทาน ชุด ตับนางชิน ตอนทำครัว ในปี พ.ศ. 2553
4. การแสดงพระราชทาน ชุด เกษตร-กษัตริย์ ในปี พ.ศ. 2554
5. การแสดงพระราชทาน ชุด บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในปี พ.ศ. 2555
6. การแสดงพระราชทาน ชุด หม่องปกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง) ในปี พ.ศ. 2556
7. การแสดงพระราชทาน ชุด ไร่รวกกับทานตะวันผู้ยโส ในปี พ.ศ. 2557
8. การแสดงพระราชทาน ชุด นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม ในปี พ.ศ. 2559
9. การแสดงพระราชทาน ชุด เพลงภาษาพาสุนัข ในปี พ.ศ. 2561
10. การแสดงพระราชทาน ชุด รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ ในปี พ.ศ. 2562
11. การแสดงพระราชทาน ชุด สมเด็จพระเจ้าสุริเยन्द्र ปิตุสดอยอินทนนท์ ในปี พ.ศ. 2563(จัดแสดงในงานวันมูลนิธิสิรินธร)
12. การแสดงพระราชทาน ชุด เที้ยวไปในแดนขวา ในปี พ.ศ. 2565

จากผลการวิจัยพบว่า การแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระ
กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทำการแสดงในงานปี
พาศน์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2550 โดยอยู่ในความรับผิดชอบของวัง
ปลายเนิน หรือวังคลองเตย ซึ่งได้มีการเรียนการสอน โขน - ละคร ทุกวันเสาร์ โดยพบว่ามีการแสดง
พระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่อยู่ในความรับผิดชอบของบ้านปลายเนิน หรือวังคลองเตย ในปี
พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2557 รวมทั้งสิ้น 7 การแสดง ได้แก่

1. การแสดงพระราชทาน ชุด “อาซิม” ในปี พ.ศ. 2550
2. การแสดงพระราชทาน ชุด “ออกกระบำนางโคปี และระบำอามัง” ในปี พ.ศ.
2552
3. การแสดงพระราชทาน ชุด “ต๋ับนางชิน ตอนทำครัว” ในปี พ.ศ. 2553
4. การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ในปี พ.ศ. 2554
5. การแสดงพระราชทาน ชุด “บทถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง” ในปี พ.ศ. 2555
6. การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่อมปอกกะแยียง(ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)”
ในปี พ.ศ. 2556
7. การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โสด” ในปี พ.ศ. 2557

โดยภายหลังได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารภายในของบ้านปลายเนิน หรือวัง
คลองเตย จึงทำให้ต้องยุติบทบาทการรับผิดชอบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์
ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ต่อมาอาจารย์กรรชิต จิตระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายให้ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้รับหน้าที่ให้เป็นผู้รับผิดชอบด้านการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระ
กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภายในงานปีพาศน์ดึกดำ

บรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างเต็มรูปแบบในปี พ.ศ. 2559 โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งก่อนหน้านี้นักภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของการแสดงนาฏศิลป์ภายในปีพาศึกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บางส่วน อาทิ การแสดงละครภาพนิ่ง ระบายในละครด้าบรรพ์ ระบายทำเรื่อง และการแสดงละคร ด้าบรรพ์ เป็นต้น โดยพบว่ามีการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระ กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2565 รวมทั้งสิ้น 5 การแสดง ได้แก่

1. การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2559
2. การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ. 2561
3. การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวิบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ. 2562
4. การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระยาเสด็จฯ พิชิตดอนอินทนนท์” ในปี พ.ศ. 2563(จัดแสดงในงานวันมูลนิธิสิรินธร)
5. การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ. 2565

ในปี พ.ศ. 2560 ได้มีการจัดงานปีพาศึกด้าบรรพ์เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร(รัชการที่ 9) ทรงสวรรคต และในปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2564 ได้มีการจัดงานปีพาศึกด้าบรรพ์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) แต่ในปี พ.ศ. 2563 ได้มีการจัดงานมูลนิธิสิรินธร เพื่อจัดหาทุนเพื่อนำไปใช้ในการดูแลสถานพยาบาลของมูลนิธิสิรินธร โดยมีรายการแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระยาเสด็จฯ พิชิต ดอนอินทนนท์” ในวันอาทิตย์ที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

กระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานในแต่ละปีนั้น สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงพระราชนิพนธ์บทประพันธ์ที่ใช้ประกอบใน การแสดงที่ต่างกันไป แฝงข้อคิด คติเตือนใจให้ผู้ชม อีกทั้งยังทรงพระราชนิพนธ์บทการแสดง

ในสำเนียงเพลงต่าง ๆ เช่น สำเนียงจีน สำเนียงแขก สำเนียงฝรั่ง สำเนียงพม่า เป็นต้น โดยจะทรงพระราชทานบทให้ อาจารย์ ดร.สิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ และศิลปินแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้บรรจุเพลงประกอบการแสดง โดยหลักการในการบรรจุเพลงประกอบการแสดงพระราชทานนั้น จะออกแบบให้มีความผสมผสาน ไม่เก่า และไม่ใหม่จนเกินไป โดยจะคงความเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีไทยเอาไว้ และผสมวงดนตรีอื่น ๆ บรรเลงเข้าด้วยกัน อีกทั้งยังคงจารีตตามหลักการใช้เพลงประกอบการแสดงไว้ด้วย

หลังจากนั้นจากอาจารย์กรรชิต จิตระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มอบหมายงานให้ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบ และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา เป็นผู้อำนวยการแสดงและกำกับการแสดง ในช่วงเดือนมกราคม เพื่อออกแบบการแสดงต่อไป

เมื่อได้รับบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบในการแสดงพระราชทานเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น รองศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ นายกราชบัณฑิตยสภา จะทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการแสดง เพื่อวิเคราะห์บทประพันธ์ และตีความบทประพันธ์เพื่อกำหนดแนวทางการแสดงในขั้นต้น จากนั้นจึงทำการประชุมร่วมกับคณะผู้ทำงานเพื่อระดมความคิด และวิเคราะห์บทประพันธ์เกี่ยวกับองค์ประกอบย่อย เช่น สภาพบรรยากาศในการแสดง ตำแหน่งตัวละครหลัก ตัวละครรอง การเข้า - ออกเวที เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงในแต่ละฉาก งาม จากนั้นรองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมอบหมายงานกับคณะผู้ทำงานดำเนินงานต่อ

โดยผู้วิจัยสามารถจำแนกรูปแบบของการแสดงพระราชทาน ได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” เป็นการประกอบทั้งเรื่อง การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” และการแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” เป็นการแสดงบางช่วง และการแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” เป็นการแสดงระบำตอนท้าย

หลักการสำคัญในการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้นมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เนื่องจากรูปแบบในการแสดงงานนั้นมุ่งเน้นไปในการแสดงดนตรีเป็นหลัก โดยมีการแสดงเป็นรอง อีกทั้งต้องออกแบบให้ตัวผู้แสดงนั้นไม่ไปบดบังที่ประทับองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขณะที่ทรงดนตรีร่วมกับวงสายใยجامจุรีบนเวทีหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกด้วย

จากนั้นคณะผู้ทำงานจะดำเนินการคัดเลือกผู้แสดง โดยผู้แสดงทั้งหมดเป็นคณาจารย์ นิสิต ปัจจุบัน และนิสิตเก่าของภาควิชาานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นจึงกำหนดตารางการฝึกซ้อม โดยฝึกซ้อมที่ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซ้อมร่วมกับ และฝึกซ้อมร่วมกับวงสายใยجامจุรี และวงดนตรีสากล สโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(C.U. Band) ที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยฝึกซ้อมพร้อมกับเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจริง

ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละปีนั้นมีหลายสาเหตุ โดยพบปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกเวทีของนักแสดง ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาคือการเปลี่ยนประตูในการปล่อยตัวนักแสดง ปัญหาของการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ประกอบการแสดง จึงทำให้ต้องมีการซ้อมเป็นจำนวนมาก ปัญหา นิสิตส่วนใหญ่ติดเรียนในวิชานอกคณะเป็นจำนวนมาก โดยปรับเวลาการซ้อม ซึ่งในแต่ละปีนั้นสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ด้วยดี อีกทั้งมีการแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้า ซึ่งคณะผู้ทำงาน และผู้แสดงแสดงทุกคนล้วนมีประสบการณ์มาเป็นอย่างดี จึงทำการแสดงในแต่ละปีนั้นดำเนินการมาได้อย่างราบรื่น

สุดท้ายนี้ วิทยานิพนธ์เรื่อง การแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ศึก ดำบรรพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลเพียงบางส่วนเท่านั้น เนื่องจากข้อจำกัดของขอบเขตที่กำหนดไว้ ซึ่งในกระบวนการออกแบบการแสดงพระราชทานประกอบบทขับร้องพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารินั้นยังมีข้อมูล และองค์ความรู้ในด้านอื่น ๆ อีกมากมาย

ข้อเสนอแนะ

งานป๊อปปูล่าร์ด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดประสงค์เพื่อจะส่งเสริม ทะนุบำรุง และเผยแพร่วัฒนธรรม โดยจะเห็นได้ว่าการแสดงดนตรีไทยป๊อปปูล่าร์ด้าบรรรพ์นั้นได้รับการออกแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือศิลปินในสาขาต่างๆ อีกทั้งยังมีการผสมผสานเทคโนโลยีในปัจจุบัน และศิลปะแขนงอื่น ๆ เข้ากันอย่างลงตัว เป็นการแสดงที่ทรงคุณค่า และแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพสามารถในด้านต่าง ๆ ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านอักษรศาสตร์ และดนตรีไทย อีกทั้งผู้ศึกษาในศิลปะแขนงนี้ควรศึกษาข้อมูลอันมีประโยชน์มากมายนี้ เพื่อสามารถนำไปต่อยอดในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้าน ทฤษฎี และปฏิบัติ อีกทั้งการแสดงพระราชทานประกอบบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นี้ควรได้รับการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป

บรรณานุกรม

- "5m แห่งความสำเร็จ[ออนไลน์]." accessed 21 มิถุนายน 2566, <http://homework-gunth.blogspot.com/2011/01/5m.html>.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม. สุจิตร์งานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ 2559. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559.
- . สุจิตร์งานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ 2561. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.
- . สุจิตร์งานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ 2562. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.
- . สุจิตร์งานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ 2565. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565.
- พัทลุง, ปภาวรินทร์ ณ. "การอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย." มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564.
- ยุระยง, ชูวิทย์, วิษณุลัมพ์ เหล่าวานิช, และสการัฐ สายบุญมี. "แนวทาง และวิธีการผสมผสาน ดนตรีไทย และดนตรีสากลในบทเพลง "เกษตร-กษัตริย์" บทเพลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี." *Journal of Fine and Applied Arts Chulalongkorn University* 7, no. 1 (2020): 28-42.
- วุฒิชัย เรื่องศักดิ์. "การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย." มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.
- สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. พระราชนิพนธ์เรื่อง ผีสั้นๆ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2564.
- สัมภาษณ์, กรรชิต จิตระทาน, ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 25 กุมภาพันธ์ 2565.
- สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 24 มีนาคม 2565.
- สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 27 พฤษภาคม 2565.
- สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 25 กรกฎาคม 2565.
- สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 16 มีนาคม 2566

สัมภาษณ์, จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 10 เมษายน 2566.

สัมภาษณ์, สิริชัยชาญ พักจำรูญ, ศิลปินแห่งชาติและศิลปินแห่งชาติแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
6 มิถุนายน 2566

สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, นายกราชบัณฑิตยสภา, 22 พฤศจิกายน 2565.

สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, นายกราชบัณฑิตยสภา, 12 มิถุนายน 2566.

สัมภาษณ์, สุรพล วิรุฬห์รักษ์, นายกราชบัณฑิตยสภา, 13 มิถุนายน 2566.

สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 22 พฤศจิกายน 2565.

สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 6 มิถุนายน 2566.

สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 12 มิถุนายน 2566.

สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 14 มิถุนายน 2566.

สัมภาษณ์, อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 20 มิถุนายน 2566.

สุรพล วิรุฬห์รักษ์. หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2547.

ภาคผนวก 1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

SAINT JOHN'S UNIVERSITY

ที่ บก.มชจ.055/ 2566

3 มีนาคม 2566

เรื่อง ตอบรับบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่
เรียน นางสาวมนวรรณ นุ่มกลิ่น

ตามที่กองบรรณาธิการ วารสารเซนส์จอห์น มหาวิทยาลัยเซนส์จอห์น ได้รับบทความวิชาการ จากท่าน เรื่อง การแสดงพระราชทาน ชุด “ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ 110 พรรษา ” เนื่องในงาน วันมูลนิธิสิรินธร ประจำปี 2563 ” เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสารเซนส์จอห์น นั้น

บัดนี้ บทความวิชาการของท่านได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการ วารสารเซนส์จอห์นแล้ว และเห็นควรให้ตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสารเซนส์จอห์น ปีที่ 27 ฉบับที่ 40 มกราคม – มิถุนายน 2567

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อาทิตยา จารุจินดา

(ดร.อาทิตยา จารุจินดา)

บรรณาธิการวารสารเซนส์จอห์น

กองบรรณาธิการวารสารเซนส์จอห์น

โทรศัพท์ : 089 7831591

มหาวิทยาลัยเซนส์จอห์น
SAINT JOHN'S UNIVERSITY 1110/5 ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
1110/5 Viphavadi-Rangsit Rd., Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand.
TEL : (66-2) 938-7058-65 FAX : (66-2) 512-2275, (66-2) 938-6957 E-mail : info@stjohn.ac.th

ภาคผนวก 2

การแสดงพระราชทาน ชุติ “นเรนทราทิตย์ : วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”

ในปี พ.ศ.2559

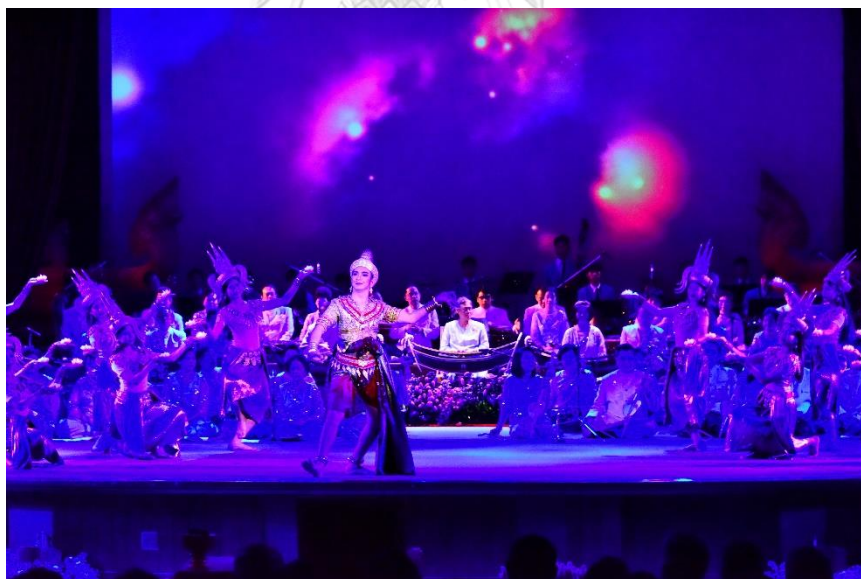

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

ภาพการการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : https://www.matichon.co.th/court-news/news_84674

วितิต์ศันงาน “ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์” เนื่องในโอกาสฉลอง 99 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

วันอังคารที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก 3

การแสดงพระราชทาน ชุด “เพลงภาษาพาสุนัข” ในปี พ.ศ.2561

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพพิธีค่านับครู เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพนักแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพนักแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพนักแสดงทั้งหมด
ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพนักแสดง และผู้วิจัย
ที่มา : จุฬารัตน์ โอบอ้อม

วีดิทัศน์งาน “ปีแพทย์ดึกดำบรรพ์” เนื่องในโอกาสฉลอง 102 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

วันอังคารที่ 26 มีนาคม 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : <https://youtu.be/Z3BV4mROUgk>

ภาคผนวก 4

การแสดงพระราชทาน ชุด “รูปสลักหินวีรบุรุษโบราณ” ในปี พ.ศ.2562

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : พระราชานิพนธ์เรื่องผีเสื้อฯ และ ประชุมบทพระราชนิพนธ์ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/5273/>

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/5273/>

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/5273/>

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : [https://www.cuartculture.chula.ac.th/wp-content/uploads/2020/01/chulavatid-
img-01.jpg](https://www.cuartculture.chula.ac.th/wp-content/uploads/2020/01/chulavatid-img-01.jpg)

ภาพผู้แสดงทั้งหมด
ที่มา : จุฬาวัดน์ โอบอ้อม

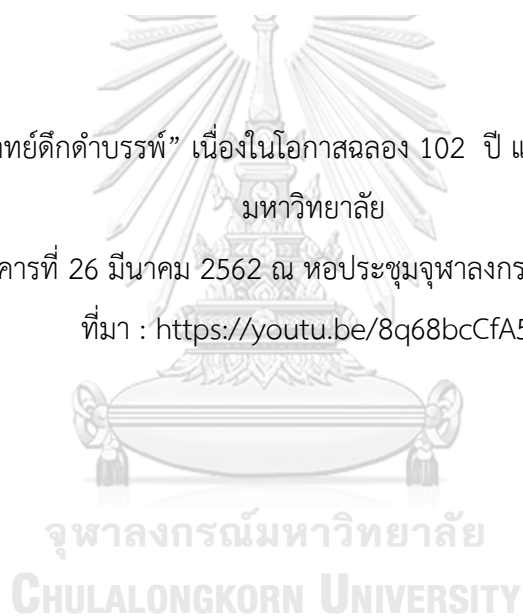

วีดิทัศน์งาน “ปีแพทย์ดึกดำบรรพ์” เนื่องในโอกาสฉลอง 102 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

วันอังคารที่ 26 มีนาคม 2562 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : <https://youtu.be/8q68bcCfA5Y>

ภาคผนวก 5

การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระเจ้าสุริเยन्द्रวรมหาเจ้าฟ้าจักรพงษ์พิสุทธิ์” ในปี พ.ศ.2563

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

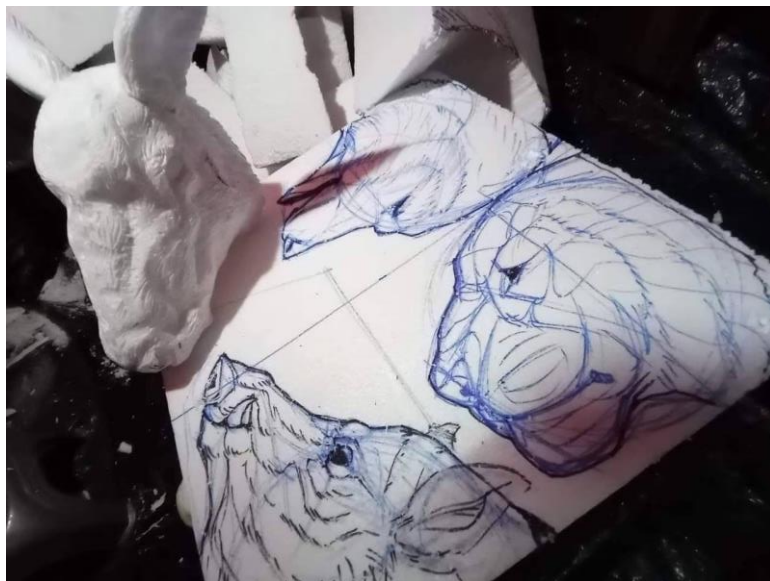
ภาพผู้ฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพผู้ฝึกซ้อม และนักแสดงทั้งหมด เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

ที่มา : จุฬารัตน์ โอบอ้อม

ภาพการออกแบบเครื่องแต่งกายสัตว์ป่า

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพการออกแบบเครื่องแต่งกายสัตว์ป่า

ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพเครื่องแต่งกายสัตว์ป่า
ที่มา : จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/7637/>

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/7637/>

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/7637/>

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/7637/>

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/7637/>

วีดิทัศน์งาน “งานวันมูลนิธิสิรินธร” ประจำปี 2563

เมื่อวันอาทิตย์ที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 6

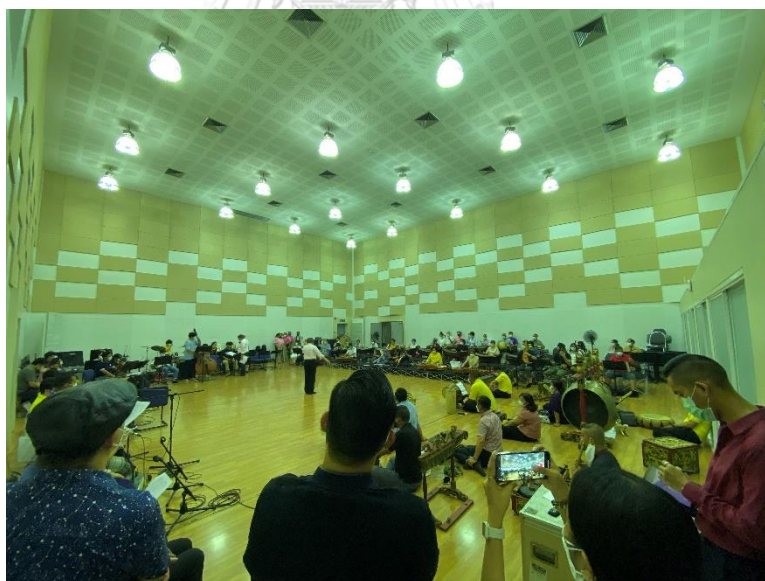
การแสดงพระราชทาน ชุด “เที่ยวไปในแดนขวา” ในปี พ.ศ.2565

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ เรือนไทยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อมร่วมกับวงสายใยجامจุรี วงดนตรีสากลสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (C.U. Band) วงปี่พาทย์ชาว(กาเมลัน) สำนักการสังคีต กรมศิลปากร และวงอังกะลุง เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ อาคารجامจุรี 9 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพเบื้องหลังการแต่งตัวรอบเสด็จพระราชดำเนินซ้อม เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2565
ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดงทั้งหมด เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพเบื้องหลังการแต่งตัว เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ ตึกคณะศิลปกรรมศาสตร์ 3(ตึกเขียว)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดงและผู้วิจัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพเบื้องหลังการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพเบื้องหลังการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/11603/>

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/11603/>

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/article/11603/>

ภาพนักแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.cuartculture.chula.ac.th/news/10853/>

ภาพนักแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

วีดิทัศน์งาน “ปีแพทย์ดึกดำบรรพ์” เนื่องในโอกาสฉลอง 105 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

วันอังคารที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : <https://youtu.be/FMPLA2un7gg>

ภาคผนวก 7

การแสดงพระราชทาน ชุด “สมเด็จพระมหาลงนราธิวาส” ในปี พ.ศ.2566

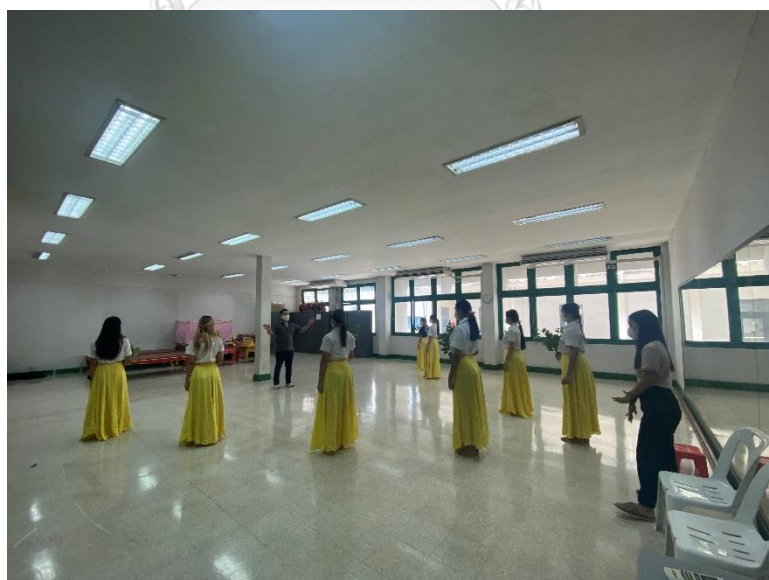
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ ตึกศิลปกรรมศาสตร์ 3 (ตึกเขียว)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง และอาจารย์ ดร.ศักร์กวิน ศิริวัฒนกุล เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง และอาจารย์ผู้ฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง และอาจารย์ผู้ฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง และอาจารย์ผู้ฝึกซ้อม เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการแสดง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2566 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.chula.ac.th/wp-content/uploads/2023/03/2023-26.3.66m15-2.jpg>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วีดิทัศน์งาน “ปีแพทย์ดึกดำบรรพ์” เนื่องในโอกาสฉลอง 106 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=1GmejAVXyPQ>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวธมนวรรณ นุ่มกลิ่น
วัน เดือน ปี เกิด	1 ธันวาคม 1997
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ
วุฒิการศึกษา	ระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	49/1 หมู่ 5 ตำบลสามเรือน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000

